THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Thirty Second day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 13th July, 1967.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

SECOND PHASE OF NAGARJUNASAGAR DAM

361—

* 1384 Q.—Sarvasri P. O. Satyanarayana Raju (Yemiganur) and G. Satyanarayana Rao (Yellandu) :—Will the hon. the Chief Minister be pleased to State:

(a) whether it is a fact that the Government of Maharastra has objected for the completion of the second phase of Nagarjunasagar;

(b) if so, the reasons for the objection; and

(c) whether the Government has sent a suitable reply?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :— (a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—డాక్టర్ కె. ఎల్. రావు గారు పార్లమెంటులో "that the second phase of Nagarjunasagar in Andhra Pradesh would not be sanctioned except in accordance with and to the extent of statement of the Central Government in March, 1963 on the utilisation of Krishna Godavari river waters" అని చెప్పారు మహారాష్ట్రవారు చెప్పారు. కేంద్రం వారు చెప్పారు. మన ప్రభుత్వం కాదు అంటున్నారు, చాలా తేడా కనిపిస్తోంది.

Sri K. Brahmananda Reddy.—The question is- "whether it is a fact that the Government of Maharashtra has objected for the completion of the second phase of Nagarjunasagar." మాకు ఏమీ కమ్యూని

కేషన్ లేదు, వారు చదివింది కె ఎల్. రావు గారి ఉపన్యాసం అనుకుంటాను వానిని గురించి డిపార్టుమెంటుకు చెప్పాను. ఆ extract తెప్పించి సమాధానం పంపాలి అని—

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎఱ్ఱగొండ పాలెం) —1951 లో నిర్ణయించిన ప్రకారం గోదావరి నీరు కృష్ణకు వచ్చి కలిస్తే తప్ప second phass లేదని categorical గా ఉన్నది ఇటువంటప్పుడు second phase ఎట్లా ఉంటుందో ఆలోచన చేస్తున్నారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Union Minister for Irrigation tentative decision ఇచ్చినప్పుడు He said on 23-3-63 he indicated, Sir, that the secoud phase of Nagarjunasagar could be cleared after investigation of the diversion of Godavari supplies is completed.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) —ఆ investigation ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది ? ముఖ్య మంత్రిగారు కె ఎల్. రావు గారితో second phase గురించి సంప్రదింపులు సాగించారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — Second phase గురించి కాక ఏ కోయినా ప్రాజెక్టు గురించి అనేక సార్లు మాట్లాడడం జరుగుతూనే ఉంది. Data వారు కలెక్టు చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) :—ఇరిగేషన్‌కు ఉపయోగపడే స్కీముకు కాక waters సముద్రంలోనికి divert చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే కదా మహారాష్ట్ర objection తీసుకుంటున్నది — ఏ అంతర్జాతీయ సూత్రాల ప్రకారం దానిని ఈ రూపంలో మన ముందు పెడుతున్నారు ? మనం దానిని వ్యతిరేకించడానికి తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—తమకు తెలుసు. Diversion of water into the sea westward for generation of power సరియైనది కాదని మనం చెబుతున్నాము. మైసూరు గవర్నమెంటు చెబుతున్నారు. మొదట 67½ యూనిట్లు clear అయినది. అంతకు తప్పి ఉండకూడదని రెండు రాష్ట్రాల ఆశేషణ.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :—మొదటి దశ అంటే right channel వరకేనా, ఎన్నవ బ్లాకు వరకు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇంకా చాలా ప్రశ్నలు ఉన్నాయి అందులో వస్తుంది

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) —మహారాష్ట్ర వారు కృష్ణనదిపై కోయినా ప్రాజెక్టు కట్టారు. వారికి మనకు agreement జరిగి ఉంటే, మన dam fill up అయిన తరువాతనే కోయినాలో నింపుకోవాలని ఉన్నదా; లేక మన కంటె ముందుగానే తీసుకోవచ్చునా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి.—ఇది వరకు శాంక్షన్ చేసిన కొయినా వరకు వారు తీసుకోవచ్చును. అంతవరకు మాత్రమే తీసుకోవచ్చును.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి (లక్కిరెడ్డి పల్లి) :—ఈ తగాదా 10 సంవత్సరాలుగా జరుగుతోంది మన rivers water potential assessment జరుగలేదా, ఎందుకు ఈ రకమైన ఆటంకాలు వస్తున్నాయి? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తోంది? ఇట్లా అయితే రాష్ట్రాలకు క్షేమంలేదు—ఎప్పటికి తేలుతుంది?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —1951 Agreement క్రింద మనకు 1,050 రావాలి, అది tentative గా 800 చేసారు Availability of water ను బట్టి 75 % dependability 1800 అని అంచనా వేసారు, ఇది వరకే ఉన్న old irrigation under Krishna Ayacut కు గుల్హాతి కమిషన్ గోదావరి నుంచి water తెచ్చి దానికి సరిపోయే water పెట్టవచ్చునని అభిప్రాయం చెప్పారు. దానిని investigate చేస్తున్నారు 1960–61 నుంచి objection raise చేస్తున్నారు, అంతవరకు ఏమి raise చేయలేదు, మొదటి నుంచి agreement reach అయినప్పటి నుంచి అందరు దీనికి పార్టీలు, దానిని తిరగ తోడడానికి వీలులేదని మీకందరకు తెలుసు ఈ సందర్భంలో చర్చలు జరిగాయి 1960–61 లో, వారు tentative గా ఇప్పుడు ఉన్న ప్రాజెక్టులకు నష్టంలేకుండా 1963 లో హాఫిజ్ మహమ్మద్‌గారు చెప్పడం, దాని ప్రకారం అన్ని రాష్ట్రాలు కార్యక్రమాలు చేసుకుంటున్నాయి, అంతవరకు power generation కాకుండా న్యాయంగా reasonable expenditure తో అయే ఇరిగేషన్‌కు మహారాష్ట్రకు ఎవరూ అడ్డురావడంలేదు

Mr. Speaker —The irrigation Demand is coming up on 18th What time I should allow I am prepared to allow. I do not minimise the importance of this question at all. I know how much this House is interested in this particular matter But the question is whether we can discuss it during question hour The only thing is I want to cover all the questions If the House is inclined to take more time on this, I have no objection, but the other questions also relate to he same thing.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—మహారాష్ట్ర 66 అవార్డు అంటున్నారే, శ్రీ హాఫిజు అహమ్మదుగారు చెప్పినది యేమిటంటే " .... do not involve any further westward diversion of the waters.". అన్నారు. ఇప్పుడు 120 టి. యం సి వాటరు వాడుతున్నారు సెకెండు ఫేజులో కొయినా 120 టి. యం. సి. ఉంది. వారు యెట్లా వాడుతున్నారు. అబ్జెక్షన్ చెప్పారా? అది మినిస్టరుగారు యిక్కడికి వచ్చే సరికి నాగార్జునసాగరు సెకెండు ఫేజు గురించి "This project, being a large irrigation project, will have to be suitably fitted into the Master Plan which takes into account the availability of supplies for diversion of Godavari waters" అన్నారు గోదావరి వాటరు డైవర్షను అయ్యేంతవరకు సెకెండు ఫేజు తీసుకోవద్దని యిక్కడ చెబుతున్నారు. అక్కడ 65 టి. యం. సి. వాడుకో కూడదని చెబుతూ 120 టి యం. సి. వాడుతున్నారు. సెంట్రలు గవర్నమెంటుకి రిప్రజెంటు చేశారా? యేమి చెప్పారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —డిటాచ్డు రిపోర్ట్సుకంటె ఫుల్ టెక్స్టు ఆఫ్ ది రిప్లయి తెప్పించుకోవాలని డిపార్టుమెంటు గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియాకి వ్రాసినారు. ఫుల్ టెక్స్టు వచ్చిన తరువాత యేమి సమాధానం వ్రాయాలనో వ్రాస్తాము. ఇప్పుడు శ్రీ హాఫీజు మహమ్మదుగారు ఇక్కడ చెప్పినట్లు వంటిదిగాని కొయినాలో యిదివరకు మొట్టమొదట యెంతవరకు క్లియరు చేశారో ఇంతవరకు తప్ప యింక యెక్కువ వాటరు యూజు చేయడానికి వారికి యేమాత్రం అధికారం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —సెకెండు డైవెర్సనుకు పర్మిషను యిచ్చినది 63 కి యిచ్చారు. మొత్తం అగ్రిమెంటు యెక్సీడు కావద్దని చెప్పారు. సెకెండు ఫేజు 120 టి ఎమ్ సి. డైవెర్టు చేస్తున్నారని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి .—120 టి యం సి. యూజు చేయడం లేదని అనుకుంటున్నాము. కాని కొంత డాము రెయిజు చేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. మేము యూజు చేసేది అరవైయేదున్నరే యూజు చేస్తున్నాము. మాకు యిదివరకు యిచ్చినంత చేస్తున్నాము. మాకు తోడు కొరకు యిన్క్రీజ్ చేశారు డాము అనే మాట ఒక సమాచారం తెలుస్తున్నది దానిని కూడా యెక్వయిరీ చేస్తున్నాము.

AREAS INCLUDED IN NAGARJUNASAGAR SECOND PHASE

362—

* 696 Q — Sri Dhanenkala Narasimham (Udayagiri) — Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) the areas included under the second phase of Nagarjunasagar;

(b) the extent of land (in acres) to be cultivated under the second phase,

(c) whether the said second phase has been included in the IV Plan, and

(d) if so, when the said construction will be taken up ?

Sri K. Brahmananda Reddy —(a) Parts of Nellore and West Godavari Districts will be served under the second phase of Nagarjunasagar Project.

(b) 14 46 lakh acres.

(c) No, sir.

(d) Does not arise at present, in view of the answer to item (c) above.

ఎ. నెల్లూరులో కొంత భాగం, పశ్చిమ గోదావరిలో కొంత భాగం నాగార్జునసాగరం యొక్క సెకెండు ఫేజు క్రింద ప్రతిఫలం వస్తుంది.

బి. భూమి విస్తీర్ణం. 14.46 లక్షల యెకరములు.

సి. లేదండి.

డి. ప్రస్తుతం యీ ప్రశ్న ఉదయించదు.

AYACUT UNDER NAGARJUNASAGAR DAM

363—

* 756 Sarvasri P Gunnayya (Patapatnam), R Mahananda, Vavilala Gopalakrishnayya —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) the extent of ayacut land under the canals of Nagarjunasagar Dam,

(b) the extent of additional land (in acres) for which water will be supplied during 1967-68, and

(c) the amount of loans granted so far to the ryots for the development of the land and the amount of loans to be granted during 1967-68 ?

Sri K Brahmananda Reddy :—(a) The extent of ayacut under Right and Left Canals of Nagarjunasagar Dam first-phase will be 11 74 and 8 80 lakh acres respectively on completion of the Project.

(b) During 1967-68, water will be supplied from Nagarjunasagar Canals for an additional extent of 0 70 lakh acres, over and above the, 5.80 lakh acres, for which irrigation potential was created in 1966-67.

(c) Upto the end of May, 67 longterm loans amounting to Rs 3,66,19,000 (Rs 3 66 crores) have been disbursed to the ryots in the Nagarjunasagar Project ayacut area for carrying out land development work During 1967-68, it is proposed to grant loans under this scheme to an extent of Rs. 480 80 lakhs.

శ్రీ పి గున్నయ్య - అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగరు రెండవ దశ ప్రారంభించేటప్పుడు ప్రభుత్వానికి అయే ఖర్చు యెంతో దాని ఆయకట్టు యెంతో తెలవిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- చెప్పానండి 14 లక్షల పైచిల్లర ఎకరాలని.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి - రైతులకు యిచ్చే అప్పులకు సంబంధించి రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా వారు కొన్ని అబ్జెక్షన్సు లేవదీసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఆ అబ్జెక్షన్స యెలాంటివి ? 480 లక్షల రూపాయలు యీ సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టదలచుకున్నటువంటివాటికి వారి అబ్జెక్షన్సు వర్తించవా? యేమీ అడ్డంరాదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి - అది కొంత ఆక్షేపణ యేదో వచ్చింది లాండు రిక్లమేషను గురించి. మళ్ళా డిస్కషను చేసిన తరువాత యిప్పుడు ఆక్షేపణలేదు.

శ్రీ ఆర్ మహానంద:-అధ్యక్షా ఇప్పుడే పనవి చేశాను. మొదటి స్టేజి యెన్నో బ్లాకు యెన్నో మైలు వరకు వివరాలు చెబుతారా ? రెండవది మొదటి స్టేజి అనుకునేదానిలోనే లోగడ మనవి చేసిన దర్శి తాలూకాలో మొదట వేసిన రైటు చానలు హైలెవలు కొలతలు మళ్ళా లో లెవలు తీసుకున్నారు. దానివల్ల 20-30 యెకరాలకు నష్టం వస్తున్నది. ప్రత్యేకంగా మూడు డివిజన్లు, అద్దంకి, దర్శి, కురుచేడులో వేసి నెల రోజుల నుండి వందమంది పని చేస్తున్నారు. వివరాలు సేకరించి చెబుతానని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి – నెల్లూరు లక్షా తొమ్మిది యెకరాలకు ఫస్టు పేజ్‌లో

శ్రీ ఆర్ మహానంద -ఎన్నో బ్లాకు, యెన్నో మైలు అని అడుగుతున్నాను.

Sri K Brahmananda Reddy —Regarding block, I have no information.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సాపూర్) –అధ్యక్షా, రెండవదశలో చేర్చబడిన ప్రాంతంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కొంత ఉందని అన్నారు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఏ ప్రాంతంలో ఎంత విస్తీర్ణమో శెలవిస్తారా ?

Sri K Brahmananda Reddy — Ayacut between Kattaleru and Yerrakalva in West Godavari District is 5 58 lakh acres under Nagarjunasagar left canal.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) –రైతులకు యిచ్చిన రుణం ఆయికట్టు డెవెలప్‌మెంటు కోసము యిచ్చారు వాటికి నీళ్ళు వదలకుండా ఆయకట్టు డెవలపు కాదు కాని వసూళ్ళు ప్రారంభించారు రెండవకిస్తు తీసుకుని మొదట కిస్తు చెల్లించడం జరుగుతున్నది ఆయకట్టు డెవలపు అయ్యేంతవరకు వసూళ్ళను వాయిదా వేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి -ఆ టర్మ్సు యేమిటో నాకు తెలియదు.

The Minister for Co-operation is in charge of ayacut development, he can put that question to him.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు - రిక్లమేషను గురించి యింకా రెండు మూడు కోట్ల రూపాయలు యివ్వడానికి యేర్పాటై ఉన్నది. అది డిపార్టుమెంటు ద్వారా రిక్లమేషను అండరుటేకు చేసి రిట్రెంచ్ అయిన 1,100–1,200 సూపర్వైయిజర్సు, జూనియరు యింజనీర్సు అందరుకు పని కల్పించడానికి గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి - రిక్లమేషను మనం చేసేది కొంత భాగము రైతు చేసుకోవలసిన పని గాని మన ఉద్యోగస్తులను పెట్టి చేయిస్తే అంత శీఘ్రంగా ఆయే పని కాదు

శ్రీ పి సుబ్బయ్య –ముఖ్యమంత్రి గారు మహానందిగారు అడిగిన వాటికి సమాధానం యీ రోజు కూడా చెప్పలేదు. ఫస్టు ఫేజు అనేటటువంటిది యథాతథంగా సెంట్రలు వాటరు పవరు కమిషను వారి అలైనుమెంటు ప్రకారంగా కాకుండా లోలెవెలుగా తీసుకుపోతున్నారు దానివల్ల కర్నూలులో 26 వేల ఎకరాలు పారుదల కాకుండా పోతున్నది. అదే విధముగా సెకెండు ఫేజు కూడా దెబ్బ తింటుంది. దాని గురించి యేమి ఆలోచన చేస్తున్నది ప్రభుత్వమని అడిగితే సమాధానం రాలేదు అందుకు అసలు అట్లాంటి అలైనుమెంటు లోలెవెలు నుంచి తీసుకుని యిన్వెస్టిగేషను జరుగుతున్నదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:-నాకు వచ్చిన విషయం ప్రకారం కర్నూలు జిల్లాకి 26 వేల ఎకరాలని ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అగ్రిమెంటులో యేదో మార్పు ఉందంటున్నారు. నిజమేనా ? దాని గురించి యిన్వెస్టిగేషను జరిగిందా ? యెస్టిమేటు తయారు చేసినారా? ఇన్ఫర్మేషను ఉంటే చెప్పండి. లేకపోతే లేదని చెప్పండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—నేను రేపు డిమాండుపడ్డప్పుడు చెబుతాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—లోను రైతులకు యివ్వడంలో రిజర్వు బ్యాంకు కొన్ని ఆక్షేపణలు చెప్పిందని ముఖ్యమంత్రిగారు వివరించారు. లోన్సు చాలా బోగసు లోన్సు యిచ్చారని ఆక్షేపణ అంటున్నారు. యేమి చర్య తీసుకున్నారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రైతులు కానటువంటి వారు లోన్సు తీసుకున్నారనా ప్రశ్న ?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—గవర్నమెంటు యిచ్చిన లెక్కలు తప్పు అని అంటున్నాను

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—నా దగ్గర యిన్ఫర్మేషను లేదు. యేదయినా కొంత ఆక్షేపణ వచ్చింది. ఒకసారి పత్రికలలో వచ్చింది రిజర్వు బ్యాంకు వారి ఆక్షేపణలు క్రిటిసిజము వచ్చింది దానిని యిక్కడకు వచ్చి చూచిన తరువాత యేమీ లేదు. ఆక్షేపణ లేదని మనవి చేశాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ second phase లో ఖమ్మంజిల్లా include అయివున్నవా లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— వున్నది – ఖమ్మంజిల్లా లేకుండా ఎట్లా వుంటుంది. ఖమ్మంజిల్లాలో 2 లక్షల 33 వేల ఎకరాలు

శ్రీ పి. సీతారామయ్య (గన్నవరం) :—అధ్యక్షా, Second phase లో left canal క్రింద నూజివీడు, గన్నవరం తాలూకాలు include అయివున్నవా ? Include అయివుంటే ఏ గ్రామాలు include అయివున్నవి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—Left Canal క్రింద నందిగామ, తిరువూరు, జగ్గయ్యపేట, విజయవాడ, గన్నవరం, నూజివీడు వున్నవి.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లాలో left canal చివరి భాగము ఎక్కడ ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—ఖమ్మం జిల్లాలో మధిర, ఎల్లందు, పాల్వంచ తాలూకాలు

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, Second phase ఎప్పుడు commence చేసి ఎప్పుడు end చేయదలచుకొన్నారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తగాదాలు అన్నీ పరిష్కారము కావాలికదా. అవన్నీ పరిష్కారము అయినతరువాత.

Sri K. Brahmananda Reddy :—After the 4th plan.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా. phase కి, stage కి తేడా వున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వము stage అంటున్నది. మనము phase అంటున్నాము, అదే stage గా లెక్కపెట్టుకొంటే చాల ప్రమాదము వస్తుంది 12 సెప్టెంబరు 1956 న "The Control Board has suggested in the revised project report that the right bank canal should be designed to carry a discharge of 21,000 cusecs." అని నందాగారు మంత్రిగా వుండగా వచ్చిన communication వుంది. అందువల్ల ఆపవలసినపనిలేదు Phase stage ఇది clarify చేయాలని కోరుతున్నాను

Mr Speaker —Hon. Chief Minister can make a note of what he says.

LAND UNDER NAGARJUNASAGAR

364—

* 85 Q.—Sri G Venkata Reddy (Parchur) — Will hon. the Chief Minister be pleased to state.

the village-wise extent of land that comes under irrigation under Nagarjunasagar Project in Parchur and Santharavur Revenue Firkas of Bapatla taluk in Guntur District ?

Sri K Brahmananda Reddy —A statement is placed on the table of the House

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO THE L A Q No. 364 (*85)]

Statement showing the list of villages together with the extent of Ayacut (tentative) to be benefited in Parchur and Santharavuru Revenue Firkas of Bapatla taluk in Guntur District covered under block Numbers 10 and 11 of Right Canal of Nagarjunasagar Project

(A) Parchur Revenue Firka (under block No 10 of Right canal)

S.No.	Name of the village		Total ayacut (tentative)
1.	Edupadu	(part)	248 06
2.	Garrepudi	(part)	322 40
3.	Chenubotlavaripalem	(part)	98.95
4.	Palaparru	(full)	2174 31
5.	Inagallu	(full)	2694.93
6.	Adusumilli	(full)	1511 99
7.	Devarapalli	(full)	1443 95
8.	Parchur	(part)	2055 28
9.	Bodavadamaguntla	(full)	3000 92
10.	Ramanayapalem	(part)	2825 31
11.	Veerannapalem	(part)	2661 20
12.	Rajupalem	(part)	98 26
13	Gollapudi	(full)	499.96
14	Charkur	(part)	2558 76
			22194.28

(B) In Parchur Revenue Firka (under block No. 11 of Right canal)

S No.	Name of the village	Total ayacut (tentative)
1.	Adipudi	3778 14
2.	Nutalapadu	2077.95
3	Parchur	35 29
4.	Upputur	5358 19
5.	Kunukulamarru	3385 36
6	Veerannapalem	808.33
7.	Nagulapalem	38.46
		15481 72

(C) In Santharavuru Revenue Firka (under block No. 11 of Right Caual)

S.No.	Name of the village	Total ayacut (tentative)
1.	Santharavuru	2810 00
2	Kodavalivaripalem	1556 92
3.	Inukollu	7082 00
4.	Daggupadu	3113 86
5	Pavuluru	2660 53
6	Idupulapadu	3206 80
7.	Kesavarappadu	704.11
8.	Pusapadu	2788 53
9	Ganesapudi	686 42
10.	Nagandla	2278 07
		26887 24

శ్రీ జి వెంకటరెడ్డి :— అధ్యక్షా, 10. 11 blocks క్రింద ఆ area అంతా సాగులోకి వస్తుందనుకోండి ఏ year కి water expect చేయవచ్చు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఇప్పుడు చెప్పలేను.

TRESTLE BRIDGE AT NAGARJUNASAGAR

365—

* 821 Q —Sri Dhanenkula Narasimham —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the original plan for the construction of Trestle bridge at Nagarjunasagar Project has been revised, and

(b) if so, the quantity (in tons) of the steel saved thereby ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—(a) Yes

(b) 8450 Tons.

శ్రీ ధనేంకుల నరసింహం :—అధ్యక్షా, మొదటి ప్లానుకు సరిదిద్దబడిన ప్లానుకు భేదము ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది technical matter నాకుకూడ అంత బాగా అర్థము కాలేదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. 1, 2 ప్రశ్నలలో కొంత సమాచారము చెప్పారు. నాగార్జునసాగర్ రెండు దశలకు సంబంధించిన ఆయకట్టు వివరాలు Table పైన పెట్టించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—ఇర్రిగేషన్ డిమాండు పైముకు ప్రయత్నము చేస్తాము.

SUPPLY OF EMERGENCY GATES TO N S DAM

366—

* 819 Q —Sri Dhanenkula Narasimham —Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) the number of emergency gates supplied by a German Company for Nagarjunasagar Project till June 1966, and

(b) the price of the said gates ?

Sri K Brahmanananda Reddy .—(a) Five emergency gates have been supplied by the West German Company Viz , M/s M A N

(b) The total cost of the gates is Rs 8,17,314.

శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం :—అధ్యక్షా, ఆ gates సక్రమముగా పని చేస్తున్నవేమో తెలియచేస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇదివరకు కొంత ఇబ్బంది వచ్చినసంగతి పత్రికలలో కూడ వచ్చినది. ఇప్పుడేమీ ఇబ్బంది లేదు.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మనకు సీతానగరంలోను, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు దగ్గర work shops వున్నవికదా ? ఈ work shops లో చేయించక, ప్రత్యేకముగా వెస్టు జర్మనీకి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమివచ్చినది ? వారిచ్చిన తరువాత దానికి వచ్చిన నష్టాన్ని వారు భరించక, మనము భరించవలసిన అవసరము ఏమి వచ్చినది ?

Sri K. Brahmananda Reddy —The information is, the Chief Engineer. Nagarjunasagar Dam, had called for tenders for the manufacture, supply and erection of emergency service gates for the diversion tunnel, Nagarjunasagar Dam, and it was considered advantageous to accept the tenders of Messrs. Escorts Ltd.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, తయారు చేయగలిగిన శక్తి స్తోమతులు మనకు వున్నవి. దానికిగాను సీతానగరం దగ్గర, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు దగ్గర work shops ని అభివృద్ధి చేశాము. అనవసరముగా విదేశానికిచ్చి foreign exchange పోగొట్టుకొని, మరల దానికి repairs అవసరమైతే, దానికి మనకు యిచ్చే నష్టపరిహారములేదు. అసలువారిని పిలిపించి repair చేయించుకోవాలి ఆ రకముగా చేసేదానికి బదులు మన workshops లో చేయించడానికి ఎందుకు వెనుకంజ వేశారు ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—I presume, Sir, probably, this could not be done here, but in any case, I will also find out that information and let the House know,

శ్రీ జి. అచ్చన్న (సోంపేట) —అధ్యక్షా, 5 gates fit చేయడము అయినదా ? అందులో ఎన్నింటికి ఇబ్బంది వచ్చింది ? ప్రస్తుతము ఆ అయిదింటి పరిస్థితి చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —అది బాగా తెలియదు. Some difficulty was experienced in lifting those gates, etc దానికి చాల trouble వచ్చినది. K. L రావుగారు అంతా రావడము, చూడ్డము 1, 2 సార్లు.

That was set right, that I know, Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, gates lift చేయడములో trouble వచ్చిందంటున్నారు. ఏన్ని gates విషయంలో trouble వచ్చినది. నష్టపరిహారమును demand చేస్తున్నారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy.—I have not got details, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా! మనము యిచ్చిన దానికి వారు తయారుచేసిన గేటుకు తేడావచ్చినదని, Water velocity suppress చేయలేకపోయినందువల్ల దెబ్బ తిన్నవేమో అని రిపోర్టు వచ్చినది. దానిమీద వారిని మన ప్రభుత్వమువారు అడిగారా? అడిగితే వారు ఏమి సమాధానము చెప్పారు?

Sri K. Brahamananda Reddy:— On that also, I will give a reply

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి — అధ్యక్షా! Diversion tunnel కు పెట్టిన shutters పూర్తిగా మూసివేశారు. 200 అడుగులపైన నీరు వున్నదని మూసివేసినట్లు వున్నది అలాంటప్పుడు మనకు నష్టమే కదా. ఎందువల్ల ఈ gates తెప్పించబడినవి?

Sri K Brahmananda Reddy.— As I said earlier, I will make a statement I will get the complete report as to why it was given, as Mr Nagi Rendy asked.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— అధ్యక్షా! జర్మనీ తయారుచేసిన emergency gates కు సంబంధించినది ఈ ప్రశ్న. వాటి ఖరీదు అడిగారు. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన పూర్తి సమాచారము లేకుండా అసంపూర్తి సమాధానము తెప్పించుకొనే పద్ధతి సాగుతున్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.— అసంపూర్తే కాకుండా technical గా చెప్పాలి అంటే ఆయనను పిలిపించి, తెలిసికొని నేను సభకు మనవి చేస్తున్నాను అని చెబుతున్నాను.

Mr Speaker.— He is prepared to place full information before the House

STEEL SUPPORT TO RIGHT CANAL OF NAGARJUNASAGAR

367—

* 817 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether any tsmporary decision has been taken by the Government regarding the dispute with the contractor about providing permanent steel support to the right canal of Nagarjunasagar and tunnel in February 1965 , and

(b) if so, the nature of the said decision ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—(a) No, Sir,

(b) Does not arise.

శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం — మొట్టమొదట కంట్రాక్టుకు ఇవ్వబడినప్పుడు ఆ కంట్రాక్టర్‌తో ఆ ప్రభుత్వం ఎగ్రిమెంటు చేసుకొన్నదా లేదా? చేసుకోకపోతే కారణం ఏమిటి? ఎందుకు ఆ సమస్యపై తగాదా ఉత్పన్నమైనదో ఆ వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — మొట్టమొదట ఎస్యూమ్ చేశారు. కొంత దూరానికి మంచి రాక్ వుంటుందని, కొంత దూరానికి చెడ్డరాక్, బాడ్ రాక్ వుంటుందని ఎస్యూమ్ చేశారు. దాని తరువాత 63 లో పైనుండి రాళ్ళు పడటం ఒకరిద్దరు చనిపోవటం కూడా తటస్థించింది. దానివల్ల మళ్ళీ రివైజ్ చేశారు. దానికి స్టీల్ సపోర్టు పెట్టటానికి కావలసిన ఎక్స్ట్రా స్టీల్. ఎక్స్ట్రా సిమెంటు— అనేక పోర్షన్స్‌లో ఇది జరిగింది.

REGULATOR TO THE LEFT CANAL OF NAGARJUNASAGAR

368–

* 818 Q —Sri Dhanenkula Narasimham :—Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it has been decided in April 1964 to construct a head regulator to the left canal of the Nagarjunasagar Canal between 79th-154th Chains of the Canal;

(b) whether the said work has been stopped in January 1965, and

(c) the amount of compensation demanded by the contractors therefor ?

Sri K.Brahmananda Reddy —(a) Yes, Sir,

(b) The work was stopped in Septembr 1964.

(c) Rs. 5 03 lakhs But no decision has been taken on the question of payment of compensation to the contracters.

(ఎ) అవును.

(బి) సెప్టెంబరు 64 లో work ఆపారు. వారు డిమాండ్ చేసిన నష్టపరిహారం 5 లక్షల 3 వేలు— దానిపై యింతవరకు ఏమీ డెసిషన్ తీసికోలేదు.

శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం:— ఎందువల్ల నిలుపుదల చేయవలసివచ్చింది?

Sri K. Brahmananda Reddy.– If he wants I have to read a lot; otherwise I will put it on the Table of the House. If he wants I can read also.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— రెగ్యులేటర్స్ కట్టటానికి ఒరిజనల్ ఎస్టిమేట్ ఎంత? stop చేయటానికి కారణాలు పెద్ద statement వుందన్నారు. 1, 2 ముఖ్య విషయాలు చెబుతారా?

Sri K Brahmananda Reddy – It is about 2 pages I will put it on the Table of the House

శ్రీ జి లచ్చన్న:— రెగ్యులేటర్ కట్టటానికి—కన్‌స్ట్రక్షన్ ఖర్చు ఎంత?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — 79.01 లక్షలు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — ఇప్పుడు ఎంత ఖర్చయింది?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి·— ఇంతవరకు payment చేసింది. 48,88,839 రూపాయలు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య·— Compensation ఎంత అడిగారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి — యింకా డిసైడ్ చేయలేదు.

POCHAMPAD PROJECT

369—

* 421 Q.—Sri P. Narsa Reddy (Nirmal) —Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the Government propose to complete the execution of the Pochampad Project in the IV Plan and

(b) if not, the reasons therefor ?

Sri K Brahmananda Reddy ;—(a) No, Sir However, work is expected to be so completed during the IV plan period that an irrigation potential of 2 70 lakh acres would be created by the end of the Fourth Plan.

(b) The amount required for the completion of the Pochampad Project is over Rs 35 crores Taking into account the overall size of the Plan the minimum requirements of various sectors and the resources position etc., an allocation of this order could not be made for Pochampad Therefore Rs 18 crores have been provided in the Fourth Plan with a view to completing the work to a stage where an irrigation potential of 2 70 lakh aereas would be created.

(a) లేదు అయినప్పటికి 4 వ ప్రణాళిక peroid ఆఖరు అయ్యేటప్పటికి 2 లక్షల, 70 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వాలని ఉద్దేశిస్తున్నాము. ఇప్పుడు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయటానికి 35 కోట్లు కావాలి. మన plane యొక్క సైజు, ఇతర డిపార్టుమెంటులకు కావలసిన అవసరాల దృష్ట్యా 35 కోట్లను మనం Provide చేయలేక పోయాము. అందుకని 18 కోట్లు provide చేసి 2 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు ఆయకట్టులోకి తీసుకురావటానికి ఇది provide చేయబడింది.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనరసింహారావు (జగత్యాల) :—సంవత్సరానికి 6, 6 కోట్లు అదనంగా కేటాయిస్తే 2 లక్షల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుందంటారు. అది

నిజమా ? నిజమైతే ఇప్పుడున్న ఆహార పరిస్థితి దృష్ట్యా అది కేటాయించటం ఉచితమని భావించటంలేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మొత్తం ప్రాజెక్టు 40 కోట్లకు Sanction అయింది. 40 కోట్లలో మనం షుమారు 5 కోట్లు మూడవ ప్రణాళిక చివరకు ఖర్చు పెట్టాము. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో సుమారు 4 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అందుకని ఈ 35 కోట్ల రూపాయలు 4 వ ప్రణాళికలో పెట్టుకోలేని కారణం వల్ల దానికి ముందు కొంత బెనిఫిట్స్ శీఘ్రంగా రావాలనే point తో ఎంత ఖర్చు పెడితే 2 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుందని అంచనవేస్తే మనం 3 వ ప్రణాళికలో ఖర్చు పెట్టిందిగాక 4 వ ప్రణాళికలో 18 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే 2 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు వస్తుందని చెప్పారు. కాబట్టి మొత్తం పోచంపాడు ప్రాజెక్టు 4 వ ప్రణాళికలో పూర్తి చేయటం అసంభవమైంది. అందుకని ఇప్పుడు ఈ రెండు సంవత్సరాలలో సుమారు 4 కోట్లు పోతే వచ్చే 3 సంవత్సరాలలో 14 కోట్లు దీనికి ఖర్చు పెట్టి పూర్తి చేయవలసిన అవసరంవుంది. ఆ మాదిరిగా చేయాలని ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తుంది.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (కొల్లాపూరు) :—పోచంపాడు ప్రాజెక్టు పథకం అనేది నిజాంకాలంలో ఊహించబడింది. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు దశలవారిగా వున్నట్లు, ప్రాథమిక స్థాయితో వున్నట్లు చెబుతున్నారు. Integrated పథకం ప్రభుత్వం ముందువుంటే ఎన్ని లక్షల ఎకరాల సేద్యానికి నీరువస్తుంది ? ఎన్ని జిల్లాలకు వస్తుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మొత్తం 40 కోట్లు అని మనవి చేశాను 5 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు మొత్తం ప్రాజెక్టు ఆయకట్టు-దానిలో హెచ్చుభాగం కరీంనగర్, కొంత భాగం నిజామాబాద్.

శ్రీ డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—ఈ సంవత్సరం దానికి ఒక కోటి 80 లక్షలు ఎలాట్ చేశామన్నారు. రాబోయే మూడు సంవత్సరాలలో 18 కోట్లు ఖర్చు పెడుతారా లేక ఎప్పటికప్పుడు ఏవో అడ్డులు వస్తువుంటే 5 ప్రణాళికాఖరుకైనా పూర్తి అయ్యే ఆశవున్నదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—4 వ ప్రణాళికలో 18 కోట్లు ఈ ప్రణాళికలో ఖర్చు పెట్టవలసింది. తప్పకుండా ఖర్చు పెట్టాలని ప్రభుత్వం యొక్క సంకల్పం.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—5 లక్షల ఎకరాలు పూర్తి పథకమా, ఫేజ్డ్ పథకమా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మనం వేసిన ఎస్టిమెట్స్, మనం పంపిన ప్రాజెక్టు రిపోర్టు ప్రకారం 40 కోట్లు అని చెప్పాను. దానిక్రింద 5 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— మనం పంపింది పూర్తి పథకమా ? దశలవారిపథకమా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇంకా ఎక్కువ వరంగల్లు జిల్లా వగైరాలకు పోవటానికి అవకాశం వున్నదా అనే ఉద్దేశ్యంతో మీరు అడుగుతున్నారు తమకు తెలుసు, అక్కడ use చేయవలసిన water 66 T.M C. అని అది ముందు రోజుల్లో ఆలోచించవలసిన విషయం ప్రస్తుతానికి నేను మనవి చేశాను మనం తయారు చేసిన ప్రాజెక్టు 40 కోట్ల ప్రాజెక్టు.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—66 T.M లలో 5 లక్షల ఎకరాలకు ఎంత water ఖర్చవుతుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మనకు వున్న water బట్టి ఇది చేయవచ్చని అప్పటి ఇంజనీర్లు చెప్పటం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టువల్ల యింకా ఎక్కువ బెనిఫిట్స్ రావటానికి అవకాశం వుంది యింకా ఎక్కువ ఖర్చు పెడితే అని ఇంజనీర్లు అంటున్నారు. అది నేనిప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—5 లక్షల పథకమైనా ఏ సంవత్సరంలో పూర్తి చేయబడుతుందో చెప్పగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—4 వ ప్లాను ఈ 3 కోట్లు ఖర్చు పెడితే మిగిలింది spill over 17, 18 కోట్లు ఖర్చవుతుంది ఆ ఎస్టిమేషన్స్ రివైజ్ అయితే యింకా ఎక్కువ అవుతుంది అది 5 వ ప్రణాళికలో ఇవ్వబడుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—గోదావరిలో above Pochampad Project unaccounted గా water వుంది. అది తీసికోటానికి కూడా అవకాశం వుంది. అదికూడా తెలుసుకొని prepare అవలేదు ? అది ఏ వార్డుకు కూడా అందలేదు. 60 క్యూసెక్స్ వాటర్ అన్ఎకౌంటెడ్‌గా వుంది

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆఫ్ హ్యాండ్‌గా నేనేమి చెప్పగలను ? ఉన్న ప్రాజెక్టు ఇది. వున్న water వుంది But there are facilities when the money is available

REHABILITATION OF VILLAGES COMING UNDER POCHAMPAD

370—

*422 Q —Sri P Narsa Reddy :—Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whethere there are any proposals to rehabilitate the villages coming under submergence of the Pochampad Project ,

(b) whether Government are aware that about 30 to 40 families in Pochampad Project village in Nirmal Taluk who have been evic-ed from their houses are yet to be rehabilitated , and

(c) if so, the action proposed to be taken ?

Sri K. Brahmananda Reddy .— (a) The proposals in regard to the rehabilitation policy to be adopted in the Pochampad Project, are under consideration of the Government.

(b) & (c) Twenty houses in Pochampad village are reported to have been acquired for the construction of left bank earth dam and compensation also paid according to the provisions in the Land Acquisition Act Necessary steps would be taken to rehabilitate the families affected, along with the other families of Pochampad village, which would be completely submerged under the Project However as a measure of temporary relief sanction was accorded for Ex-gratia amount of Rs. 100/-each, to the owners of 17 houses for shifting to alternative sites temporarily. The question of payment of ex-gratia to the owners of the remaining 3 houses also is under consideration of the Board of Revenue The owners of the houses were also permitted to remove the dismantled materials of their buildings, free of cost, as a special case.

శ్రీ పి. గున్నయ్య .—ఈ ప్రాజెక్టు, క్రింద మునిగిపోయే గ్రామాలకు compensation యిచ్చారని చెప్పారు. సంతోషం మా జిల్లాలో ఒట్టిగడ్డ ప్రాజెక్టు క్రింద 90 ఇండ్లు, 500 ఎకరాలు భూమి మునిగిపోయింది వారికి ఏమైనా compensation యిస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దయచేసి ప్రత్యేకంగా ప్రశ్న పంపండి దానిగురించి.

శ్రీ టి. నాగి రెడ్డి :—10, 12 families ను rehabilitation చేశామని చెప్పారు. వారికి 100 రూపాయలు టెంపరరీ రిలీఫ్ యిచ్చామని చెప్పారు. వంద రూపాయలతో ఏమి అవుతుంది. I do not know how the Government came to give such a paultry sum for rehabilitation. Would the Government reconsider the question ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వారు మొదట చూడలేదు. 20 villages are reported to have been acquired for the construction of the left bank earth dam and compensation also paid according to the provisions in the Land Acquisition Act. Compensation యిచ్చారు. ఇది ఎక్సుగ్రేషియాగా యిచ్చింది.

GENERATION OF ELECTRICITY AT NAGARJUNASAGAR

371—

*61 Q —Sri P. Subbaiah :— Will hon the Chief Minister be pleased to state .

(a) when the electricity is going to be generated at Nagarjunasagar ;

(b) what is the probable capacity ; and

(c) whether the same is going to be supplied to Srisailam ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) The scheme for generation of Hydro-electricity at Nagarjunasagar Damsite has not been sanctioned, as the same is awaiting the approval of the Government of India.

(b) Consequent to the provision of 8 Nos. 16' dia penstocks, incorporated in Nagarjunasagar Dam it will be possible to install 8 units of 50 K W. capacity each for generation of Power, depending upon the water discharges to be finally decided keeping in view the

irrigation needs and co-ordinated operation in the Multipurpose Project.

(c) As the scheme has not yet been sanctioned, it is too early to give any categorical reply

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తికి కొరతలేదు అవసరానికి. కావలసిన దానికి సక్రమంగా సప్లయిలేదు అంటున్నారు. అక్కడ 240 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి తయారు అవుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చి, త్వరలో సప్లయి చేయడానికి పూనుకొంటారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇది కూడ పేపర్లో ఉంది Pumped storage అనే స్కీము గురించి ఆలోచిస్తున్నాము

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — విద్యుచ్ఛక్తి గురించి మనం ఎక్కువగా నీరు ఉపయోగించనవసరంలేదు అక్కడ మనం అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకొన్నాము. Generation కు అవసరం అయ్యే కొన్ని యంత్రాలు కావాలి We have finished We are almost ready to generate electricity Why does the Government of India object to this particular scheme when there is nothing to disbenefit the other State?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇదికూడ water తగాదాకు సంబంధించినదే. గోదావరి డైవర్షన్ గనుక వస్తే గిస్తే, కృష్ణా ఆయకట్టు నీరు develop అవుతుంది ఈ నీరు కృష్ణాలోకి let out చేయవలసిన అవసరం ఉండదు. వారు ఆక్షేపణ చెప్పవలసిన అవసరంలేదు ఒకవేళ గోదావరి వచ్చినా రాకపోయినా— అది దేవుడికి తెలియాలి—ఈలోగా దీనిని ఉపయోగించుకోవచ్చు ఎలాగైన అది ఇంకో 20 సంవత్సరాలనాటి మాట అంతవరకు Power use చేసుకోవడానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. దాని cost కూడా వచ్చేస్తుంది. water క్రిందికి పోకుండా Pump at back to the dam అనే scheme గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాము.

UPPER SILERU PROJECT

372—

*794 Q.— Sarvasri Dhanenkula Narasimham, K Govinda Rao (Anakapalli).— Will hon the Chief Minister be pleased to state.

(a) when the construction of the first unit of Upper Sileru Electricity Project will be taken up, and

(b) the stage at which the construction of the second unit of the said project is at present?

Sri K. Brahmananda Reddy.— (a) The erection of 1st unit was commenced from 29-6-66

(b) The welding and rivetting of the spiral casing of Unit II is completed and erection of inlet pipe will commence shortly.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— దయచేసి తెలుగులో చెప్పండి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— First unit erection 29-6-66 న మొదలు పెట్టారు. వెల్డింగు, రివిటింగు..............ఎట్లా చెప్పమంటారండి,

తెలుగులో. The unit will be commissioned next month. ట్రాన్స్‌లేషన్ కూడా లేదు.

శ్రీ కె గోవిందరావు — రెండు units construction లో లేవు, మొదటి యూనిట్టు ఎప్పటి నుంచి commence అవుతుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Next month నుంచి.

శ్రీ బి నరసింహారెడ్డి — ఒరిస్సాకు మనకు తగాదా ఉంది. ఆ తగాదా పరిష్కరించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ·— పరిష్కారం చేసుకొన్నాము.

శ్రీ కె గోవిందరావు :— Original గా మనం నాలుగు యూనిట్లను construct చేయాలని అనుకొన్నాం రెండే చేయడానికి కారణం ఏమిటి ? మిగతా రెండింటికి Steel frames వేసి ఆపు చేయడానికి కారణం ఎమిటి ?

Sri K. Brahmananda Reddy — I have not got that information Sir ఉన్నది రెండు యూనిట్లు. ఆగష్టులో మొదటిది వస్తున్నది నవంబరు, డిశంబరులలో రెండవది వస్తుంది.

శ్రీ కె గోవిందరావు — అప్పర్ శీలేరులో రెండు యూనిట్లు ఆపివేశారు. దానికి కారణం ఏమిటి ? Steel frames వేసి ఆపివేశారు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి .— Specific గా question అడగాలి.

POWER GENERATING CAPACITY IN THE STATE

373—

*98 Q — Sri B Abraham (Cheriyal) — Will hon the Chief Minister be please to state

(a) the total power generating capacity in the State

(b) the quota alloted to Cheriyala block there of for agricultural purposes; and

(c) the reasons for failure to supply current to Cheriyala block, a dry area ?

Sri K Brahmananda Reddy – (a) 411 8 M W

(b) No special quota has been alloted as no special blockwise quotas are allotted with regard to rural electrification.

(c) In Cheriyala block, two villages have been electrified so far. Even though a scheme for extention of supply to three more villages has been sanctioned, the execution of scheme is likely to be hampered due to paucity of funds

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — కొన్ని బ్లాక్ హెూక్ క్వార్టర్సుకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. చెరియాల బ్లాక్ కూడ అటువంటిదే కావచ్చు ఆయా బ్లాకుల్లో వెనుకబడిన తవాన్ని. famine conditions ను దృష్టిలో పెట్టుకొని, బ్లాకువైజ్‌గా కోటా యిచ్చేటట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — బ్లాక్ వైజ్, విలేజి లెవెలు కోటా లేవండి. డబ్బును చూచుకొని, చేయడం జరుగుతుంది.

ELECTRICAL UNDERTAKING, VIJAYAWADA

374—

*1570 Q.—Dr T V S. Chalapathi Rao [Put by Sri G. Latchanna] Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is not a fact that the Vijayawada Municipal Electrical Undertaking was acquired by the Government as early as 23-12-1961,

(b) if so, what is the amount of compensation proposed to be paid to the Municipal Council,

(c) whether it is a fact that no compensation is paid to the Municipal Council till now; and

(d) if so, the reasons therefor?

Sri K. Brahmananda Reddy.— (a) The Vijayawada Municipal Electrical Undertaking was taken over on 22-12-1961.

(b) The amount of compensation could not be assessed for want of accounts of the undertaking upto the vesting date

(c) & (d) No amount has been paid to the Municipal Council towards compensation as the basis under which the compensation is payble is yet to be decided in the court of law for which a suit is pending in sub-court, Vijayawada.

AWARDS TO FILMS

375—

*1283 Q.—Sri P.O Satyanarayana Raju [Put by Sri G Latchanna] Will the hon, Minister for Information and Public Relations and Labour be pleased to state.

(a) the names of the films that were given awards during the year 1966;

(b) the names of the panel of judges constituted for the purpose, and

(c) the criteria that was taken into consideration in giving the awards?

The Minister for Information and Public Relations (Sri K Lakshman Bapuji) — (a) Following films were given awards on 23-3-1966.

1.	*Best film* .	"Antastulu" of Jagapathi Pictures,
2.	*Second Best film.*	"Srikrishna Pandavaveeyam" of Ramakrishna N A T. Combine.
3.	*Third Best film:*	"Atma Gowravam" of M/s. Annapurna Pictures.

(b) The names of the panel of judges constituted for the purpose are:

1. Justice Gopal Rao Ekbote, Judge of Andhra Pradesh High Court–Chairman

2 Sri K V Gopala Swamy, Retd Registrar of Andhra University–Member

3 Sri D V Krishna Sastry–Member

4. Sri V. V Manikyala Rao, Assistnnt Secretary (Film Industry), General Administration Department–Member–Secretary

(c) The criteria for giving the awards is the Films should be in Telugu Language and of cultural or educational value and of high aesthetic and technical standard The Committee specially appointed by the Government examines the films entered for the awards and recommends to the Government if any of them deserves any award.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఆ conditions లో అబ్సీన్‌గా వున్నటువంటి వాటిని తొలగించుటకు ఏమైనా condition పెట్టారా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— అబ్సీన్‌కు వ్యతిరేకంగా జనరల్ పాలసీ వున్నప్పుడు terms of reference కు అవకాశం లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె రావు :— తెలుగు ఫిలింసులో అంతర్జాతీయ విలువ వుండటానికి బహుమతులు సంపాదించినదే credit అని మంత్రిగారు చెప్పారు. cultural value పెరగటానికి మన మంత్రులు Film లో Act చేయటానికి పోగూడదా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ — రావు గారు మంత్రి అయినపుడు అది ఆలోచించవచ్చు.

HANDLOOM CO-OPERATIVE SALES DEPOTS

376—

* 2 Q.—Sarvasri P Gunnayya, G. Siviah (Puttur) .—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state ·

(a) the number of handloom co-operative sales depots in the State ;

(b) the quantity (in yards) of handloom cloth and Jambukhanas, etc., exported from our State to foreign countries during 1965–66 and 1966–67 respectively ,

(c) the value of the same ;

(d) the names of the countries to which it has been exported ; and

(e) the quantity of stock still lying undisposed of?

The Minister for Industries (Sri B. V. Gurumurthy)—(a) The number of sales depots opened by the Cotton Apex and Primary Weavers Cooperative Societies in the State is as under ;

Apex Societies. 180

Primary societies 1044.

(b) & (c) Complete details regarding quantity of handloom cloth exported to Foreign Countries which is produced in this State are not available However 43 90 lakhs yards of Bleeding Madras valued at Rs. 109.75 lakhs was exported to foreign countries during January 1965 to September, 1965 No Jamkhanas have been exported from this State to other countries During 1966-67 neither the Madras Bleeding cloth nor the Jamakhanas were exported to foreign countries from the State.

(d) The important exportable varieties of handloom cloth of this State and the countries to which they are exported are furnished below.—

	Name of the variety	*Countries to which exported.*
1.	Madras Bleeding and Madras Handkerchiefs,	U S. A , Nigeria, Lages.
2.	Wollen Blankets etc,	Malayasia, Indonesia etc.
3.	Silk-Raw Silk Tussur Silk.	Australia, U S. A. and West European countries.
4.	Asia Rumals.	Aden, Arabia, Parsia and other Middle East countries
5.	Barawas and Kikois.	Nairobi, (Kenya)

(e) A quantity of 21,499 yards of Bleeding Madras valued at Rs. 49,509 is lying undisposed of with the Andhra Handloom Weavers Cooperative Society, which is a Chief Exporter of "Bleeding Madras".

Sri G. Sivaiah:— Is there any proposal before the Government to purchase cloth from handloom and use it for Police purposes and for other Government departments in order to solve the weavers' problem?

Sri B. V Gurumurthy — Sir, a decision to buy handloom cloth for the use of various departments was taken in 1963 However, it was complained that it was not properly implemented and recently we have decided that we should buy certain proportion of Khadi and handloom cloth for the requirements of various Departments. If the Department cannot observe this rule and they try to buy other than these varieties-then they have to take the specific permission of the Government as a result of which we are confident that the sales would go up.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— అధ్యక్షా! ఇతర దేశాలకు పంపించామన్నారు. చాలా సంతోషిస్తారు అని అనుకొంటాను మంచి బట్టలు, శాలువలు, దుప్పట్లు నేసిన వారికి కొద్దిగ బహుమతులు ఇవ్వటానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:- Exportabale varietyగా Bleeding Madras అనే variety తయారైంది Foreign market లో Japan competition ఎక్కువైంది. క్రొత్త మార్గాలు అన్వేషించాలి. Delegations పంపించాను. వారు

కూడా Report ఇచ్చారు. It is under examination of the Government of India ఒక్కొక్క variety కి incentive ఇవ్వటం సాధ్యపడదు.

శ్రీ పి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):— ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు చేనేత బట్టలు వుపయోగించవలెను అని ఇదివరకే ఒక నిర్ణయం తీసికొని ఇందులో జాప్యం చేయటం, అధికారులకు యిష్టము వచ్చినట్లు వేరేకొనుక్కోవటానికి permissions యివ్వటం అనవసరం కాదా? తప్పనిసరిగా చేనేత గుడ్డను వుపయోగించి ఆ నిర్ణయాన్ని ఖచ్చితముగా ఆచరణలో పెట్టకూడదా!

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:- అదే నిర్ణయం తీసుకొన్నాము అని చెప్పాను. చేనేతగుడ్డ వుపయోగాన్ని ఉల్లంఘించిన వారిమీద సక్రమమైనచర్య తీసికొంటాము.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు):- పాఠశాలలో పిల్లలకు నిర్బంధంగా డ్రస్ పెట్టారు. ఆ నిర్బంధ డ్రస్‌కు ఈ చేనేత వస్త్రాలను వుపయోగించటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:- School dress అనేక రంగులలో వుంటుంది. ఒక్కొక్క School కు ఒక్కొక్క రంగు వుంటుంది. Handloom Weavers manufacture చేయగలరా అని ఆలోచించాలి. దీనిమీద ఆధారపడడానికి వీలు వుందేమో అని ఆలోచించాలి.

ARREARS OF PROPERTY TAX IN HYDERABAD MUNICIPALITY

377—

* 1475 (E) Q —SRI G. SIVAIAH :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state.

(a) whether it is a fact that many persons are in arrears of large amounts of property tax to the Corporation of the Hyderabad City ;

(b) if so, the names and addresses of such persons who are in arrears of Rs. 5,000 and above and their respective sums of arrears, and

(c) if so, the action proposed by the Government to take against such persons to collect the same ?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchuramanaidu) :—(a) Yes, Sir.

(b) A statement is laid on the Table of the House.

(c) As per the Hyderabad Municipal Corporations Act, 1955, action is being taken by the Municipal Corporation of Hyderabad by issuing demands notices, executing Warrants and filing suits wherever necessary.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

Vide ANSWER TO LEGISLATIVE ASSEMBLY QUESTION NO : 377 (*1475-E)

A STATEMENT SHOWING THE ARREARS OF PROPERTY TAX OF RS · 5,000 AND ABOVE IN MUNICIPAL CORPORATION OF HYDERABAD

Sl.	House No.	Name of the Owner.	Amount of arrears	period
1.	22-7-525,526	Estate Kamal Yar Jung.	28,628 42	50-51 to 66-67
2.	22-7-589	Nawab Fakarulmulk	6,143 05	-do-
3.	22-6-534	Chairman Managing Committee Meeralam.	19,594 08	64-65 to 66-67
4.	22-6-265	Rasool Yar Jung	7,252.67	50-51 to 66-67
5.	23-6-918	Raja Rai Rayana Bahadur.	6,331 18	61-62 to 66-67
6	14-2-161	Temple	7,7·6 68	Apr 58 to March 1967.
7.	15-9-279	Sri Sabir Hussain	5,510 80	Apr. 55 to March 1967
8.	19-3-423 to 425 525 to 528	Mohd. Salar Asman Jah Paigah Jahanuma Palace.	8,296.62	April 63 to March 67.
9	20-3-1040	Sri Nawab Himayat Nawaz Jung	13,042.66	April 64 to March 1967
10.	20-3-1059/13	Sri Nawab Najamuddin Khan	6,196.36	April 64 to March 1967.
11.	1-2-528 to 588	Seth Shahpurji	15,210 50	April 58 to March 1967
12.	1-2-389 to 590	Lainabunnissa Begum	6,081 93	April 1958 to March 1967.
13.	1-2-591	-do-	9,236.66	April 1958 to March 19[illegible].
14.	1-3-574	Sri Daya Ram Surajmal Lahoti	8,198.44	1-10-62 ro March 1967.

1	2	3
15.	1-3-584	The Hyderabad Fine Hosiery Limited.
16.	1-8-661	Hyderabad Starch Factory
17.	1-9-1	Vijay Card Board
18.	1-9-1226/1	T. Narsimloo
19.	2-3-693	Sri Mahbeer Singh
20.	3-3-350	Sri Chandrabhanji Chela (Prabhat Talkies)
21.	3-4-73	Smt Rahmatunnisa Begum
22.	3-4-232 to 244	Sri Ganda Singh
23.	3-4-513 & 756	Sri Shareef Abdulla
24.	3-4-529	Sri G D. Vydia
25.	3-4-575 to 578	Sri Tulja Singh
26.	3-4-846	Sri Anna Saheb
27.	3-4-1005/4	Smt. Sarojini Devi
28.	3-5-172 to 194	Property Occupier (open plot)
29.	3-5-114 to 129	Sri N S Teng
30.	3-6-117	Sri M A. Jabbar
31.	3-6-119	Dr, Eqbal Jahan Begum
32.	3-6-301	Sri Dix Biharilal & others
33.	3-6-345	Occupier (Malgi)
34.	3-6-346/2	Smt. Bash r Sultana
35.	3-6-575	Smt Kamala Devi
36.	3-6-759	Smt. Shabuddin
37.	4-1-358	S. M. Askari Hussain

4	5
16,758.16	1-4-1959 to March 1967
13,980 28	1-10-1962 to March 1967
12,804 48	1-4-65 to March 1967
9,603.36	1-4-65 to March 1967.
6,351 94	1-4-63 to March 1967.
10,584 06	Difference 65 to March 1967
5,680 44	1-4-58 to March 67
6,434 52	1-10-63 to 31-3-67
8,716 95	1-4-58 to 31-3-67
7,089.33	1 -4-60 to 31-3-67
5,597.43	1-4-64 to 31-3-67.
9,965 30	1-4-58 to 31-3-67
6,832 00	Difference from 63 to 31-3-1967.
6,131 62	1-4-58 to 31-3-67
6,676 77	from 58 to 31-3-67
8,970 83	1-4-62 to 31-3-67.
5,394 64	1-4-64 to 31-3-67
14,549.95	1-4-59 to 31-3-67
6,075 64	1-4-58 to 31-3-67
6,864.00	1-4-65 to 31-3-67
6,979 48	1-4-63 to 31-3-67
8,194 01	1-4-62 to 31-3-67
18,105,28	1-4-58 to 31-3-67

38.	4-1-712 & 713	Sri Jagannath Goel Chand.	5,454 45	1-4-58 to 31-3-67
39.	4-1-83	Sri Sirajuddin Babu Khan	15,971 17	1-4-63 to 31-3-67
40.	4-1-929	Smt. Raghavamma	11,294 81	1-4-58 to 31-3-67
41.	4-1-955	Sri Dhanraj Giriji	34,932 66	p. p 1-4-65 to 31-1967
42.	4-2-169 to 174 & 178 to 199	Sri P Vasudev Joshi	6,300 66	p p 1-4-64 to 31-1967
43.	4-3-51 & 52	Open land.	6,782.71	1-4-58 to 31-3-67
44.	4-3-560/3	Andhra Saraswathi Perishad	5,888.06	1-10-62 to 31-3-67
45.	4-3-40/7	Property Occupier	5,726 42	1-10-63 to 31-3-67
46.	4-3-41 to 50	Nagesh Coushji Mrs. Homacitarapurwala	7,243.38	1-10-63 to 31-3-67
47.	5-1-473 to 475	Smt. Naseerunnisa Begum	5,025.26	1-4-61 to 31-3-67
48.	5-3-1009 to 1039	Sri Waliuddin	11,876 00	1-4-62 to 31-3-67
49.	5-5-405/1	Gandhi Bhavan	10,527.51	Diff. from 1958 to 31-3-67
50.	5-6-1002	Darusalam	6,484.30	1-4-58 to 31-3-67
51.	5-8-225 to 229	M/s. Royal Hotel	15,095.34	Diff. 64, 65 to 31-3-67
52.	5-8-230	-do-	12,438.23	-do-
53.	5-8-230/1 to 7	-do-	35,818 60	-do-
54.	5-8-494	Sri Babu Khan	54,388 35	1-4-58 to 31-3-67
55.	5-9-59 & 60	Nawab Afsaryar Jung	16,357 09	1-4-65 to 31-3-67
56.	5-9-98 & 99	Smt. Kousalya Devi	7,202 24	1-4-65 to 31-3-67
57.	5-9-259	Smt. Y. Subhadra Devi	8,999.62	1-4-58 to 31-3-67
58.	5-9-298	Sri Abdul Razak	6,499 .55	1-4-58 to 31-3-67
59.	5-9-1109 & 1110	Fine Arts College	15,226.85	1-4-58 to 31-3-67

477—4

1	2	3	4	5
60.	12-1-923	Noble Talkies		
		Mir Abdul Wahab	17,277.51	March 54 to March 67
61.	9-4-1	Seif Nawaz Jung	13,459.32	March 55 to March 67
62.	10-2-319			
	321	Taj Mahal Talkies	18,954.04	1955 to 1967
63.	10-5-1, 2	Sardar Talkies	17,350.77	1953 to 1967
64.	6-1-56	Sri Osman Yar Dowlah	8,685.45	1958, 59 to 66-67
65.	6-1-62, 66		12,418 12	1957, 58 to 66-67
	67/1 to 12	Nowab Doulath Yar Jung	55,681 02	
66	6-2-967 to			
	69	P. O. Bansidhar Lal & others	9,407 48	1958-59 to 1966-67
67.	6-3-661	Naseeruddin Ahmed Nawab Rafat Yar Jung	7,428 87	1957-58 to 1966-67
68.	6-3-886	Narayan Bhavai ni	6,046 52	1957-58, 65-66 to 66-67
69.	6-3-1112	Nawab Mir Layaq Ali	7,709 75	1957-58 to 66-67
70	6-3-1118	State Bank of India.	9,488 87	1965-66 to 66-67
71.	6-3-1245	Government building	5,794 40	1957-58 to 66-67
72.	6-3-1248	-do-	50,797 06	1960 61 to 66-67
73	7-2-1732	Burma Shell	7,920 94	1961-62 to 66-67
74	7-2-1733/1	K. B. A. Allauddin	7,145.53	1964-65 to 66-67
75.	7-2-1814	-do-	7 422 84	1964-65 to 66-67
76	7-2-1815	M/s Easo	7,295 79	1961-62 to 66-67
77.	8-2-338 to 848	Nawab Kazim Yar Jung	11,090 87	1957-58 to 66-67
78.	8-2-539	Smt Afsar Jahan Begum	7,141.28	1957-58 to 66-67
79.	8-2-540	-do-	9,847 31	1957-58 to 66-67
80.	8-2-541	Sri Zaheeruddin Ahmed	5,981 20	1963-64 to 66-67
81.	8-2-549 to 570	Owner occupied	5,408 00	1958-59 to 66-67

82.	8-2-685/1	Sri Abdul Baseeth Khan
83.	8-2-618/3	Sri Raheemuddin Kamal
84.	8-2-683	M/s Asbestos Cement Factory.
85.	8-2-410	Rock Castle
86.	8-3-213	Mohammed Farhatullah
87.	8-3-222	Rescue Home
88.	8-4-351	Sibghathullah
89.	1-1-119/2	Sri Jai Narayan Misra
90	1-1-5/2	M/s E S S. Co
91.	1-2-137 to 154, 219 to 234	Sri G Maheshgiri & Sri G. Bhavagiri
92.	1-7-1	Sri Jahangir Hormoji and A Hormoji
93.	1-7-55 to 69	Sri Syed Khadaruddin Ali Khan
94.	1-7-184	Sri A. K. Babu Khan
95.	1-7-186 to 189	Sri T. Anjiah
96.	1-7-198 to 200	Sri T. Anjiah
97.	1-7-201 to 205	Sri T. Anjiah
98.	1-7-280/13 & 14	Smt Ruquia Begum
99.	1-7-283/15	Sri M. A. Gaffar
	1-7-283/16	Miss Razia Begum

8,234 34	1960-61 to 66-67
12,312.00	1964-65 to 66-67
20,526 20	1964-65 to 66-67
17,012.00	1963-64 to 66-67
72,986.40	1961-62 to 66-67
8,466 90	1957-58 to 66-67
10,449 93	1961-62 to 66-67
6,096 23	1-1 63 to 31-3-1963
	1-10-63 to 31-3-64
	1-4-65 to 31-3-67
10 277 24	1-10-61 to 31-3-67
16,994 15	1-4-64 to 31-3-67
17,391 52	1-4-58 to 31-3-62
	1-4-56 to 31-3-61
	30-9-61
	1-4-65 to 31-3-67
10,363 10	1-4-60 to 31-3-67
5,618,58	1-6 64 to 30-9-67
6,670.90	1-4-64 to 31-3-67
	1-4-56 to 31-3-61
	1-4-58 to 31-3-63
7,965.13	1-4-62 to 31-3-67
	1-4-58 to 31-3-63
10,342 08	1-10-65 to 31-3-67
11,074 58	1-4-65 to 31-3-67
6,840.06	1-2-65 to 31-3-67
7,316 95	1-2-65 to 31-3-67

1	2	3
101.	1 8-165 to 179	Sri Manilal C. Modi
102.	1-8-208	Captain N. D. Dittia
103	1-10-215 & 216	Sri C Ramgopal
104.	1-10-217 to 229	Sri B. R. Gopal
105.	1-11-200	Sri D Heeralal
106.	5-3-371 & 372	Sri Chimal Lal
107.	6-6-275 to 294	Sri B Narsimloo
108.	7-1-672	Smt Parwatamma
109.	8-3-9	Sri Ganga Parshad
110.	9-1-50 & 51	Smt Narsamma
111.	9-1-234	Sri Lala Durga Parshad
112.	3-3-14 to 16	Sri S Chandr Shekhar

4	5
9,923 91	1-4-63 to 31-3-67
6,058.00	1-4-58 to 31-3-63
	30-9-62,
	30-9-63,
	1-10-63 to 31-3-67
5,503.41	1-10-60 to 31-3-67
8,776 63	30-12-58,
	1-10-60 to 31-3-67
7,982 52	1-4-58 to 31-3-67
8,422 29	1-4-58 to 31-3-67
	30-9-64 to 31-3-67
14,620 00	1-4-51 to 31-3-67
21,638 65	31-3-56 to 31-3-67
6,614 15	1-4-51 to 31-3-67
8,501 16	1-4-58 to 31-3-62
	31-3-64, 31-3-65
	31-3-66, 30-9-66
	and 31-3-67.
16,419,70	1-4-64 to 31-3-67
5 750 64	1-4-65 to 31-3-67.

Sri G Siviah:— Sir, there are about 112 persons who owe municipal tax over and above Rs 5,000/- and there may be some more persons who might not have paid tax ranging from Rs. 1,000/- to Rs 5,000/- which I could not gather In this matter, what are the reasons for the Corporation authorities not to collect these large sums and who are responsible and what action has been taken You know there are persons who owe more than Rs. 15,000/- and above.

శ్రీ యస్. చెంచురామనాయుడు:— కార్పొరేషన్ అమవంటివి సరిగా collect చెయ్యలేదు. సరియైన action తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు action తీసుకుంటు న్నారు. collection చెయ్యడానికి action తీసుకుంటున్నారు.

شری سلطان صلاح الدین اویسی:۔ گاندھی بھون کا ٹکس ۱۰ ہرار روپیه باقی هے کیا اسکی ادائی کیلئے پیسے نہیں ھیں۔ کیا کانگریس کے پاس پیسے نہیں ھیں۔

Sri K. Brahmananda Reddy:- Gandhi Bhavan is not Congress property I am sorry. Gandhi Bhavan is a trust. Provincial Congress Committee ఒక భాగంలో కొంత అద్దె యిచ్చివుంటున్నారు.

شری سلطان صلاح الدین اویسی:۔ کیا ٹرسٹ کے پاس پیسه نہیں هے۔

శ్రీ యస్. చెంచురామ నాయుడు:- వేరే ట్రస్టు వుందండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— చాలా వరకు బాకీవుంది. డబ్బులేక యివ్వలేదా ఏమిటి ఆ విషయం అని అడుగుతున్నారు. గాంధీ భవనం కార్పొరేషన్‌కు చాలా బాకీ వుంది. డబ్బు లేకుండా వుండబట్టి యివ్వలేదా ఏమిటి?

శ్రీ యస్. చెంచురామ నాయుడు:— గాంధీ భవనంకు ఏమీ సంబంధం లేదు. వేరుగా ట్రస్టు వుంది. collect చేస్తాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆ Trust వారు ఎందుకు యివ్వలేదు arrears అని అడుగుతున్నారు?

శ్రీ యస్. చెంచురామ నాయుడు :— కోర్టులో Pending లో వుంది అది decide అయిన తరువాత Collect చేస్తాం.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇందులో 1950-51 నుంచి 1966-67 వరకూ కూడా arrears వున్నాయి. వారిని prosecutionలో పెట్టాలని ఆలోచిస్తు న్నారా? పెద్దవారు వున్నారు కాబట్టి సాఫ్టుపెడల్ చేసి మొత్తం ఏ రకమైన action లేకుండా చేద్దామని చూస్తున్నారా?

శ్రీ యస్. చెంచురామ నాయుడు:— Demands లో వున్నాయి. irregular demands లో demolish అయినటువంటి, time barred items వున్నాయి. అవన్నీ కూడాను, యివ్వవలసిన వాటికి అన్నింటికీ prosecution file చేస్తాం. Civil action తీసుకొంటాం.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి:— 9 సంవత్సరాలు అయినటువంటివి వున్నాయి. [illegible] అయినటువంటివి వున్నాయి. Pursue చేసే పరిస్థితి కూడా లేదు. [illegible] action ను ఎందుకు initiate చెయ్యలేదని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ యన్. చెంచురామ నాయుడు:— ప్రైమ్‌బార్ అయినటువంటివి వున్నాయి. ప్రైమ్‌బార్ కాకుండా action తీసుకొని Collect చెయ్యటానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— అధ్యక్షా! ఎక్కడైనా నేను పొరపాటుగా ఒక్క రూపాయి ఇవ్వకపోతే తగు చర్యలు తీసుకుంటారు నాలాంటి వాడిమీద కూడా, ఎన్నో వేల రూపాయలు ఒక్కొక్కరు ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి కార్పొరేషనుకు యివ్వకుండావుంటే నిద్రపోతుందా మెలకువగావుందా అని అడుగుతున్నాను? ఎంత మందిపై action తీసుకున్నారు. 112 మంది వున్నారుకదా! ఏ రకమైన action తీసుకున్నారు ఎన్ని కోర్టులలో వున్నాయి. మీరు ఎవిక్టుచేయించడానికి ప్రయత్నించారా? ఏ ఏ పద్ధతులు అవలంబించారో వారు చెపుతారా?

శ్రీ యన్. చెంచురామ నాయుడు:— ఆ details లేవు. Separate question వేస్తే తెప్పిస్తాను.

Sri T. Nagi Reddy:— Why, why? It does not need a separate question, Sir When a question is asked and a long list is furnished, the next supplenentary automatically will be what action has the Government taken on quite a number of these people? కనీసం 10 మంది మీదనో, 20 మంది మీదనో, court లో పెట్టారనో, ఒక 20 మంది మీద యింకో చర్య తీసుకున్నామనో, court లో పెడితే Cases fail అయినాయనో, ఏమైనా వుండాలికదా? 1961 నుంచి 67 వరకు గంగాప్రసాద్ అనే ఆయన, పార్వతమ్మ అనే ఆమె 1956 నుంచి 67 వరకు యివ్వలేదట. ఇవి వరసగా చదువుతూవుంటే they seem to be almost finished, we wont get any pie out of them.

శ్రీ యన్. చెంచురామ నాయుడు :—112 మంది మీద వున్న ప్రతి Case ఏ satge లో వుందో ఆ details కావాలంటే వేరే ప్రశ్న వేస్తే తెప్పించుతాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —అట్లా కనుక్కోవలసిన పనిలేదు ఒక tabulated form లో కనుక్కోవాలి. మాకు ఏదో form లో information యివ్వాలి. ఒక్కొక్కరు మేము అడిగితే తప్పే. 112 మేము అడగలేము అడిగితే తప్పే.

Mr. Speaker .—They have not done it Let the Government collect the information.

Sri K. Brahmananda Reddy :—In any case, Sir, apart from information ఇది కొంచెం extraordinary గానే వున్నదండి, ఎందుకు ఈ Corporation కు యింత బకాయి వున్న సంగతి పరిశీలన చేయాలి. I am sure, Sir, the Minister will certainly ask the Mayor and the Commissioner to speak about it and ask them to take effective steps for the collection thereof and if they wanted any Special Officer for this purpose, I think the Municipal Administration Department will be able to help them also.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Finalisation of assets and Liabilities with other States

S No. 380-A :

S N. Q No 1486-F :— Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Will hon. the Chief Minister be pleased to state .

At what stage the finalisation of Assests and Liabilities with Madras, Mysore and Maharashtra States stand and when they will be finalised ?

Sri K Brahmananda Reddy – The division of Assets and Liabilities between Andhra Pradesh and Madras is finalised.

The division of Assests and Liabilities among the States of Andhra Pradesh, Mysore and Maharashtra are proposed to be finalised at an inter - State Conference of Officers of the three States, proposed to be held during Augest or September this year The Government of Maharashtra and Mysore have been adressed to convey their concurrence for holding the inter - State Conference in August or September.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రకు, మద్రాసుకు సంబంధించినటువంటిది finalise అయిందన్నారు. Finalise అయింది, అంటే adjustment కూడా అయినదాండి? ఇంకా కాలేదని మాకు తెలుస్తున్నది. ఇంకా కాకపోతే కారణం ఏమిటి? మహారాష్ట్రకు, మైసూరుకు ఇప్పటికే 10 సంవత్సరాలు దాటిపోయింది. ఇంకా adjust కాలేదు. అసలు meeting కూడా కాలేదంటున్నారు. అట్లా జరగడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మేము వ్రాశామండి, ఈ సంవత్సరం August, September లో వచ్చి మాట్లాడమని వ్రాస్తున్నారండి. ఇది finalise అయిందని చెప్పాము. ఆ agreement అయింది, ratification కూడా జరిగింది. దానిమీద action తీసుకోవలసిందిగా instrutions ఇచ్చాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వ్రాస్తున్నాం, వస్తున్నారు అంటున్నారు. అసలు Central Governament బాధ్యత ఏమిటి దీనిలో? ఏదో చిన్న తగాదా వచ్చినా వారు ప్రతిదానిలో జోక్యం చేసుకుంటారు. 10 సంవత్సరాల నుండి యిక్కడ adjustment కాలేదు. ఆ తరువాత ఆంధ్ర మద్రాసు departments కు finalisationకు పంపామంటున్నారు. మరి ఆ finalisation adjustment table మీద పెడతారాండి? అది ఏమైనా వ్రాస్తారా? అసలు Central Governmet ఏమి అయింది? Zonal Councils ఏమైనాయి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Zonal Council లో రాలేదండి ఇది ఎందుచేతనంటే మైసూరు వేరే Zonal Council, మనం వేరే Zonal Council. But steps are being taken, Sir. Hydcrabad లో Conferece కు dates కూడా suggest చేసి వ్రాశారు. When there are three State Governments involved, it is not as though any one State Government has power to fix a date and ask for compliance.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, వారికి disadvantage గా వుందని date avoid చేస్తున్నారేమోనండి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అదికూడ కొంతవరకు నిజమే అనుకోండి. అయినప్పటికినీ కొంత ఆలస్యం జరిగినా డబ్బుకు ఏమీ యిబ్బంది లేదండి

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అధ్యక్షా మైసూరు, మహారాష్ట్ర విషయంలో మనం యింకా ఏమీ adjustment చేసుకోలేదన్నారు. మనం వారికి ఎక్కువ బాకీ వున్నామా? మనకు వారు ఎక్కువ బాకీవున్నారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—వాళ్ళే చాలా ఎక్కువ బాకీవున్నారండి.

Office of the Singareni Collieries

S No 380-B

S. N Q. No 1485-H —Sri Vavilala Gopalakrishnayya: Will hon the Chief Minister be pleased to state:

whether the Government are aware of the proposal to shift the office of the Singareni Collieries from Kothagudem to Hyderabad again?

Sri K Brahmananda Reddy:—No Sir

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మరి అదేమయింది?

Sri K Brahmananda Reddy:—There is no proposal to shift, Sir

Levy of Tax on Hay

S. No 380-C:

S. N. Q No. 1487-E: —Sri K Ramanatham (Mudinepalli):—Will the hon Minister for Home be pleased to state

(a) whether Commercial Taxes are being levied on the transport of Hay (being exported) by the ryots,

(b) if so, whether this is not resulting in severe loss in places where there is shortage of fodder, and

(c) whether there is any proposal to abolish the same?

(The Chief Minister deputed the Home Minister and answered the question)

Sri K. Brahmananda Reddy: (a) Hay is exempted from levy of tax under the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957

(b) & (c) Do not arise

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—కొంచెం out of the way పోయి అడుగుతున్నానని అనుకోవద్దు అధ్యక్షా! ఇది hay కి సంబంధించిన question. అల్లాగే ఈ Sand కు కూడా ఎక్కడైనా పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారా? అది మంత్రిగారికి తెలుసా?

Mr. Speaker.—I am not allowing Supplementaries, because the Member who has put the question is not present here.

Textile Mill, Emmiganur

S No. 380-D

S N Q No. 1489-M· ·— Sri N Raghana Reddy : Will the hon. Minister for Public Relations, Information & Labour be pleased to state .

a) whether it is a fact that the Management of the Textile Mill at Emmiganur in Kurnool District has declared lockout on 23rd June,

(b) the number of workers faced with unemployment thereby; and

(c) the steps being taken by the Government for the reopening of the said mill ?

Sri K Lakshman Bapuji —(a) Yes, Sir.

(b) About 460 workers.

(c) The conciliation machinery of the Labour Department brought about an amicable settlement on 10-7-67 between the parties. The Management has agreed to lift the lock - out as soon as possible, in any case, not later than 17-7-67.

(ఎ) అవునండి.

(బి) 460 మంది కార్మికులు

(సి) జూలై 10వ తేదీన ఉభయులమధ్యన Conciliation కు వచ్చినప్పుడు department agreement కుదిరించిందండి. ఆ agreement ప్రకారం 17 వ తేదీలోగా ఈ మాసంలో వారు lock out lift చేయగలరు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి ·—ఈ lock out చేసిన రోజులకు కార్మికులకు ప్రతిఫలం యిస్తారాండి ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఆ agreement లో దానిగురించి స్పష్టంగా వ్రాసి లేదండి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య .—అధ్యక్షా! అసలు వారు కోరింది ఏమంటే ఆదోని Cotton mills లో, కోయంబత్తూరు Cotton mills లో వున్నటువంటి rates ను ఎమ్మిగనూరులో కూడా యివ్వాలని కోరుతున్నారు. దానికి management lockout చేసిపోయింది. అసలు దానిని adjudication కు పంపారా ? ఇప్పుడు యేషరతుల పైన నడుపుతున్నారు ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఈ విషయం resumption తరువాత, lock out ఎత్తివేసిన తరువాత వారు మరల వచ్చే 7 August నాడు కూర్చుని మా Officers సహాయంతో negotiations జరుపుతామని, ఉభయులు ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :—ఆ Company లాభనష్టాలు తెలియజేస్తారా ?

(No answer)

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా! workers సమ్మెచేస్తే వారి మీద చర్యలు తీసుకుంటాము కదా! Management కారణాలు, సకారణాలు కాకపోయినా, సరే అట్లా lock out చేస్తూవుంటే వారిమీద చర్యలు తీసుకోనడానికి మనకు అధికారంలేదా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—దీనికి సంబంధించినంతవరకు మా department అభిప్రాయం ఏమంటే అనవసరమైన కారణాలచేత వారు lock out చేయలేదు. దానికి కొన్ని కారణాలవల్ల lock out చేయడం జరిగిందని మేము convince అయినాము

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :- ఈ మిల్లుకు గత రెండు సంవత్సరములలో వచ్చిన లాభనష్టాల వివరాలను తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ :- వేరే నోటీసు కావాలి.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య :- మంత్రిగారిచ్చిన సమాధానం విచిత్రంగా వుంది. Workers, ఎక్కువ ఉన్నటువంటి ఆధోని, లేక కోయంబత్తూరులో యిచ్చినటువంటి రేట్లు యివ్వమని డిమాండు జారీచేసిన తరువాతనే management lockout చేస్తే, దానికి కారణం యెవరని అడుగుతున్నాను

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :- Lockout దానిపై కాదండి. వారు production ను slow down చేసి percentage of production ను తగ్గించడమే కాకుండా, processing material ను కూడా కోసివేయడం జరిగింది అటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు lockout చేయడం management కు సరైనదని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :- ఈ వార్త ప్రభుత్వానికి చేరవేసినది management వారేనా ? mangement చేస్తె దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఒక యిండిపెండెంటు విచారణచేసి, management కార్మికులకు న్యాయం చేసిందో, లేదో తెలుసుకొని ఈ lockout న్యాయమని ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకొన్నదా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :- మా Inspector స్వయంగావెళ్ళి చూసిన తరువాత వాస్తవ పరిస్థితులున్నాయని convince అయిన తరువాత వారే రిపోర్టు పంపించారు డిపార్టుమెంటు యిండిపెండెంటు రిపోర్టుపై ఆధారపడి చేయుతున్నాము.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ (పొందూరు) :- 10 మాసాలు కాలక్షేపం చేసి, negotiation committee వేసినతరువాత lockout చేసినది. వారు Labour Department వారి permission తో అలా చేశారా ? లేనిచో అది illegal కాదా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ.- Conciliation లేదు వారేస్వయంగామాట్లాడు కొంటామని చెప్పారు అనేకసార్లు వారు మాట్లాడుకోవడం జరిగింది ఆదోని, కోయంబత్తూర్ లతో సమానంగా wages యివ్వడం సరైనది కాదు. కనుక హైదరాబాద్ రేట్లు యిస్తామని management అనడం, workers, Madras scales apply చేయాలనడం జరుగుతున్నది. ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు conciliation లో మా Department వారికి తోడ్పడగలదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు -Inspector గారు యిచ్చిన రిపోర్టుపై ఆధారపడి యీ అభిప్రాయానికి వచ్చినట్లుగా మంత్రిగారు తెలిపారు. స్థానిక స్థాయిలో వున్నటువంటి అధికారులకు మేనేజిమెంటుకు వున్నటువంటి సంబంధం అందరికీ తెలుసు State అధికారిని ఒకరిని పంపించి వారు చెప్పింది నిజమో, కాదో తెలుసుకొన్న తరువాత మీరు ఒక అభిప్రాయానికి రావడం మంచిదా, కాదా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణబాపూజీ – ఉద్యోగుల పక్షం నుండి మా officers ముందు dispute చేయలేదు ఇలాంటి పరిస్థితి వచ్చిందని, agreement కుదిరినా, 17వ తేదీ వరకు time తీసుకొన్నారు, They agreed to setight the factory and to put it into operation.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య - Labour Department వారి lockout చేసిన తరువాత వచ్చిందా ? లేక అంతకుపూర్వమే వచ్చిందా ? అంతకుపూర్వం వస్తే ఏయే తేదీన వచ్చిందో తెలుపుతారా? labour అధికారి విషయం అందరికీ తెలుసు I am not levelling any petition against him. అలా కాకుండా ఇక్కడ నుండి యిప్పుడే మీ పక్షం నుండి ఒకరు, మా పక్షం నుండి మరొకరి M L.As. ను పంపించి యథార్థాలను తెలుసుకొన్న తరువాత అయినా చర్యలు తీసుకొంటారా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ - సుబ్బయ్య గారు presumption పైన చెబుతున్నారు Employees నుండి challenge చేయలేదు. వారు challenge చేస్తే విచారణ చేయిస్తాను.

Atrocities of the Forest Divisional Officer of Nagarkurnool
S No. 380-E

S. N Q. No. 1475-F · :— Sri B. Narsimha Reddy ·—Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state .

a)whether it is a fact that Sri Arjuna Rao, Surpanch of Avusalikunta village Panchayat of Kollapuram taluk and others sent telegrams and applications to the hon Chief Minister, hon Minister for Home and Inspector General of Police etc alleging that Sri Md. Akbar the Forest Divisional Officer of Nagarkurnool, Mahbubnagar District raided the said village on 19-5-1967 along with the Reserved Police and Forest staff disgraced the women, broke open the locks of Houses and insulted the public by beating them,

(b) the action taken on the telegrams and applications sent by the people against the persons who raided the said village,

(c) the action taken by the police Department on the atrocities and robberies made by the Forest Divisional Officer, and

(d) whether permission has been given on the petition dated 21-5-1967 submitted to the Chief Secretary of the Government of Andhra Pradesh by one Palura Nagaiah a resident of Auvsulikunta village for launching complaint in the court regarding the atrocities of the said Forest Divisional Officer ?

Sri N Chanchurama Naidu —(a) Food and Agriculture Department have received a telegram dated 19-5-67 addressed to the Chief Minister and a petition dated 20-5-67 from Sri Arjuna Rao, Surpanch of Ambatpalli (Avusulkunta village) addressed to Sub-Inspector of Police, Peddakothapally and copy endorsed to the Chief Minister and Home Minister

(d) Detailed report has been obtained from the Chief Conservator of Forest. His report reveals that the Divisional Forest Officer, Nagarkurnool raided the village with the help of the Police and Forest staff to recover timber which was stolen and hidden in that village. No acts as alleged in the telegram and petition were reported to have been committed by the Divisional Forest Officer, Nagarkurnool or his staff

(c) The Polic have enquired into the allegations made in the petition and found them to be baseless.

(d) It is not necessary for the Government to give any permission for launching private complaints in courts.

19–2–67 తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక teligram పంపించడం జరిగింది 20–5–67 న అర్జునరావుగారు పిటిషన్ సబ్-యినస్పెక్టరుకు యిస్తూ, దాని కాపీ ముఖ్యమంతిగారికి కూడా పంపించారు దాని విషయంలో detailed రిపోర్టు పంపించాలని Chief Conservator of Forests కు పంపించడం జరిగింది. వారి రిపోర్టు ప్రకారం, డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు పోలీసువారితో ఆగ్రామానికి వెళ్లినమాట వాస్తవమేననీ, అడవి తాలూకు ఆస్తులను తీసుకొని రావడానికే వెళ్ళాము కాని మరేమీ చేయలేదని చెప్పి వారు చెప్పారు. పోలీసువారుకూడ investigation కు పంపించి విచారణచేసి వారు చెప్పినటువంటి allegations రుజువుకాలేదనీ వారు పంపించిన రిపోర్టు baseless అని చెప్పారు. తరువాత వారు private గా వారిపై కోర్టులో దాఖలు చేసుకొనుటకు permission అవసరం లేదని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి .— Complaint వస్తే పోలీసువారు వెళ్ళి విచారణ చేసి నిజంకాదని చెప్పారని మంత్రిగారి సమాచారం. పోలీసువారి విచారణ తరువాత వారందరూ కూడా కోర్టుకు పోతామంటే, న్యాయం చెబుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వానికి భయమెందుకు? permission ఎందుకుగాను ఇవ్వకూడదు?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు .— అడవికి సంబంధించినది ఆగ్రామం లోకి తీసుకొనివెళ్లగా అవి పట్టుకొనుటకు వారు వెళ్ళారు కాని గ్రామస్థులను కొట్టుటకుగాని, యితరులను యిబ్బంది పెట్టుటకుగాని వెళ్లినదికాదు. Forest officer కూడా వెళ్లి విచారణ చేశారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న — అధ్యక్షా! అడవి తాలూకు ఆస్తులను అపహరించారని పోలీసు బందోబస్తుతో వెళ్ళారు. ఎన్ని కుటుంబాలవద్ద ఆస్తులను పట్టుకొన్నారు. పట్టుకొన్నప్పుడు ప్రజలు శాంతస్వభావంగా అందించారని రిపోర్టు యొక్క భావంగా భావిస్తుండడమా లేక వారు ఆటకాయిస్తే వారిని కొట్టతేవలెనని మేము భావించుటకు అవకాశం లేదు. అందువలన తమ ఉద్యోగులు పూర్తిగా నేరమేమీ చేయలేదని నమ్మకం వున్నప్పుడు కోర్టుకు వెళ్ళుటకు అభ్యంతరమేమిటో సెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎన్ చెంచురామనాయుడు — అంతకుముందు ఫారెస్టు డివిజనల్ ఆఫీసరు, విలేజి లెవెల్ వర్కర్సు, ఫారెస్టుగార్డులు అక్కడకు వెళ్ళినపుడు, ఆ గ్రామంలో కొన్నిచోట్ల పశువులశాలల్లో యీ అడవికి సంబంధించిన ఆస్తులను దాచివుంచడం జరిగింది వాటిని తీసుకొని వచ్చుటకు వారు ఎలవ్ చేయలేదు. వారందరూ కలసి కొడతారనే భయంచేత పోలీసు రిపోర్టు చేయడం, పోలీసులను కూడా తీసుకొనివెళ్ళి ఆస్తులను తీసుకొనివచ్చుటకు వెళ్ళినట్లు, వారినేమీ చేయుటకు వెళ్ళినట్లుగా లేనట్లు వారిచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి తెలుస్తున్నది.

శ్రీ జి లచ్చన్న — అధికారులు నేరం చేయలేదని, అధికార దుర్వినియోగం చేయనట్లుగా నమ్మకముంటే, కోర్టులో రుజువు చేస్తామంటే యెందుకుగాను ప్రభుత్వం అడ్డుతగలాలి?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు — ఆ గ్రామంలో యెవ్వరు సాక్ష్యమిచ్చుటకు రాలేదు అంతకుముందు కూడా కేసు పెట్టుటకు యెవరూ సాక్ష్యమివ్వలేదు. ఉద్యోగస్తులపై కేసుపెట్టుటకు మెటీరియల్ ఏమీలేదు. వారేమీ తప్పు చేయలేదు

శ్రీ జి అచ్చన్న — కోర్టుకు వెళ్లే రుజువుచేసుకొంటామని అంటున్నారు. దౌర్జన్యం జరిగింది, దానిని రుజువుచేసుకొంటామని పర్మిషన్ అడిగితే యెందుకుగాను పర్మిషన్ యివ్వలేదనేదానికి మంత్రిగారు సూటిగా సమాధానం చెప్పాలి?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు — ఆ గ్రామంలో యేమీ జరగనప్పుడు పర్మిషన్ యివ్వవలసిన అవసరమేమిటి?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — అక్కడకు వెళ్ళినపుడు సాక్ష్యమెవ్వరూ యివ్వలేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. మామూల గ్రామంలో అంతకు ముందు సాక్ష్య సేకరణ చేసినపుడు ఘోరం జరిగింది. కాబట్టి సాక్ష్యం చెప్పుటకు ముందుకు యెవరొస్తారు. దౌర్జన్యం జరిగింది కాబట్టి, దౌర్జన్యం జరిగిందని సాక్ష్యం చెబితే మరొక దౌర్జన్యం జరుగుతుందనే భయంతో సాక్ష్యం చెప్పుటకు ముందుకు రావడంలేదు. కనుక యేమీ జరగలేదని ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించి, ఆ నిర్ణయంమేరకు కోర్టుకు కూడా పోవడానికి వీలులేదనికూడా నిర్ణయం చేశారు. కోర్టుకు పోవడానికి ప్రభుత్వమునకు అభ్యంతరమేమిటి?

Why is the Government afraid ? Are the Police officers afraid that if they got to the Court, they will be proved as those who have committed all those attrocities. Why should you be afraid of it?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :— వారు తప్పు యేమీ చేయలేదు కనుక వారిపై కేసుపెట్టవలసిన అవసరం యేమిటి?

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి —అదేమాటే, ఒక అనాలోచితమైన వాక్యాన్ని, చెప్పిందే పదిసార్లు చెప్పుతూవుంటే అదిసత్యం అవుతుందని ఎవరూ అనుకోరు. పదిసార్లు మేము అడిగిన ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానము చెప్పలేదు court కి పంపితే మాకు వచ్చిన నష్టము ఏమి ఉన్నది, what is the difficulty

(No Answer)

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) — ఎప్పుడైతే అక్కడ ఉండేటటువంటి Surpanch హరిజనరావుగారు, ఇంక వేరే వాళ్లందరికి రిపోర్ట్సు పంపారో, Chief Minister గారికి, పోలీసుకు, ఇవి మనందరికి సభవారికి కూడా ఏమి తోస్తుంది అంటె, అక్కడ ఏమైనా గడబడలు జరగకపోతే, అటువంటి అవకతవకలు జరిగకుండ ఉంటె మాత్రం వాళ్లకు ఏమి వచ్చింది, ఈ రిపోర్టు పంపడానికి. వీళ్ల దౌర్జన్యాలు ఇటువంటి పల్లెటూళ్లలో ఎప్పుడూ జరుగుతూనె ఉంటాయి. ఇది జరిగింది, May 17th న, పంపించడం 19-5-67 న. కాబట్టి ఇంతవరకు ప్రభుత్వము దీనిమీద తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి అని. ఇప్పుడు మినిష్టరు గారు చెప్పేది ఏమీ జరగలేదని పోలీసువాళ్లు తాము చేసిన తప్పు ఒప్పుకొంటారా! ఒప్పుకోరు అంతేకాకుండా వారు ప్రజలను కూడా భయపెడతారు, మీరు గనుక ఈ విధంగా విషయం బయటపెట్టినట్లయితే మళ్లీ మీ పైన చర్యలు తీసుకొంటామని. అటువంటప్పుడు, ప్రభుత్వము ఏమిచేయాలి.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—Private గా వాళ్లు complaint పెట్టుకోడానికి మా permission కూడా అవసరంలేదు. కావాలంటే వారు ప్రత్యేకంగా పెట్టుకోవచ్చు దానికి permission ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —మంత్రి గారికి Rules తెలిసినట్లు లేదండి. కోర్టులో ఒక కేసు పెట్టవలసివస్తే, పోలీసు వాళ్లమీద గాని, ఇతరుల మీద గాని, Government permission అవసరం అనేటటువంటిది నాకు తెలుసు 1964 లో మేము ఒక Sub-Inspector మీద కేసు పెట్టవలసి వచ్చింది. అప్పుడు Government దగ్గర నుండి permission వచ్చిన తరువాతనే మేము పెట్టగలిగినాము, court లో అట్లాగె ఉన్నవి. కాబట్టి వాళ్లు permission ఇస్తేనే పెట్టడానికి వీలున్నది.

Sri K. Brahmananda Reddy :—No, under the law, ef a public servant in the discharge of his duties did anything అప్పుడు permission కావలెను. కానీండి. if it is not in the discharge of his duties as a public servant, అప్పుడు permission అవసరం లేదు. If it is done in the course of his duties, naturally permission of the Government is necessary.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇప్పుడు ఈ Charge ఈ person కు వారు duties చేయడం సందర్భంలో [illegible] మంత్రిగారి [illegible] కూడా [illegible] అవుతున్నది [illegible], [illegible] ప్రార్థన. [illegible] [illegible] [illegible]డానికి అంత

భయము ఉంటె, ఒక judicial enquiry గాని, ఆఖరుకు ఇది May 17th జరిగి నట్లు ఉన్నది మంత్రిగారు దయచేసి నిజమేదో తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారా. ఒక సర్‌పంచ్ కోరుతున్నప్పుడు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి.—Enquiry ఏదో జరిగిందిగదండీ నేను విన లేదు. అనుకొంటే It must inspire some belief, Sir that he has exceeded his duties Then the permission should be given Otherwise it will lead to harassment of public servant. Generally I am talking I am not talking about this particular case As the Minister said probably the Government has thought it necessary on the record available that permission is not necessary, Sir.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —ఇది చాలా serious అంటె. మాకు వరుసగా వస్తూవుంటే దానిని బట్టి పోలీసులు ఏమిచేసిన ఇంకేమీ పరవాలేదు అనేటటువంటి అభిప్రాయము ఒకటి ఏర్పడుతున్నది. ఇది ముఖ్యమైనటువంటి వాళ్లు ఇచ్చినటు వంటి statement ఇది. మరి పోలీసువాళ్లు enquiry కి పోతె, ఎవరూ మాకు సాక్ష్యం చెప్పలేదంటె ఎట్లాగండి, నాకు అర్థం కావడంలేదు If that is the way in which the Government is deciding about the genuineness of the case, then ఇంక రక్షణ ఎక్కడ ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. దానిని బట్టి ఆ నిర్ణయం తీసుకొన్నారంటె, అక్కడికి ఎవరో పోయివారట, పోయి నప్పుడు ఎవరు సాక్ష్యం చెప్పటానికి రాలేదట అంటె అర్థం ఏమిటి, వీళ్లు ఎంత terrorise చేశారు ఆ విచారణలో ఉండేటటువంటి పరిజలమ మనకు అర్థము అవుతుంది సాక్ష్యం చెప్పడానికి ఎవరూ రాలేదంటే, it is a very good case that it should be taken to the court and the court will have to decide as to what has happend at that place.

Sri C V K. Rao -Government is shielding the accused.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య —న్యాయానికి ఎవరూ భయపడనక్కరలేదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

HOUSES TO TEACHERS.

378.

* 397 Q.—Sri T C. Rajan · Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to build low income group houses for the teachers, and

(b) if so, when it will be started ?

A.—

a) No, Sir.

b) Does not arise.

DRAINAGE TO ELURU

379—

* 440 Q :—Sri M Venkatanarayana :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state ;

(a) when the undergound drainage scheme which has been taken up in Eluru municipal area will be completed,

(b) the reasons for not completing the same so far, and

(c) the steps intended to be taken to complete the same?

A —

(a) The scheme was completed by the end of December, 1966, except in regard to house service sewer connections

(b) The scheme could not be commissioned yet due to the non execution of individual hous service sewer connections

(c) The execution of the individual house service sewer connections is being accelerated now.

Scales of Pay of Thoties

380—

* 450 Q —Sri K. Govinda Rao —Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the scale of pay drawn by Thoties employed in Municipal Dispensaries is less than the scale of pay drawn by Thoties working in Government hospitals, and

(b) if so, the reasons therefor?

A —

(a) Yes, Sir.

(b) Scales of pay of employees of Local Bodies are generally lower than the corrospending grades in Government services.

The comparatively lower scales of pay obtaining at present under Local Boards are largely attributable to special conditions and inadequate resources of the local Bodies.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that the further discussion on the Statement on Land Revenue Policy will be taken up for 2 hours on 18th July 1967 i. e. Tuesday evening

ANNOUNCEMENT

re: Imposition of penal Rents on Family Quarters in the Old and the New Legislators' Qwarters and eviction of Ex-Members.

Mr. Speaker:—It has been decided on the recommendation of the House Committee.

(i) that no member to whom a family quarter is allotted should allow any outsider to stay in his/her family quarter;

(2) that pending eviction of the outsiders penal rents should be charged at the following rates for the quarters wherein outsiders are allowed to reside

i)	For the Quarters now fetching	Rs 40/- p m.	penal rent	Rs. 160/- p m.
ii)	,,	Rs. 30/- p.m	,,	Rs. 120/- p m.
iii)	,,	Rs. 25/- p m	,,	Rs. 100/- p.m.
iv)	,,	Rs. 12-50 p.m.	,,	Rs. 50/- p m.

For the purpose of deciding as to who are outsiders, it has been decided that the family of a member shall mean and include the member himself / herself, his / her wife / husband or children or dependent parents and none else

Such penal rents shall be charged from the 1st of the month in which the stay of outsiders is detected and they shall be recovered from the salary bills or T. A bills of the members to whom those quarters are allotted

The Chairman of the House Committee will constitute a Sub-Committee of three members of the House Committee to collect the information by enquiry or inspection and to recommend to the House Committee the cases of out-siders staying in the family quarters for imposition of penal rents at the rates specified above.

3) that water and electricity supply should be cut off for all quarters not yet vacated by ex - Members and that physical eviction may also be enforced by giving a reasonable time of two or three days to the residents of those quarters and the reconnection charges in all such cases should be collected from the ex-members.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఇంగ్లీషు తెలియని వాళ్లు వుంటారు కాబట్టి దయచేసి తెలుగులో చెప్పితే మంచిది.

Mr Speaker :-I will get the whole thing translated.

Sri T. Nagi Reddy :-And get it circulated to all the members.

Mr. Speaker :-Yes.

(Telugu Translation of the above announce ment.)

శాసన సభ్యుల కొరకు నిర్దేశించిన గృహాలలో (ఫ్యామిలీ క్వార్టర్సులో) యితరులుంటున్న వాటికి హెచ్చింపు అద్దెలు విధించుట గూర్చియు, యింకను ఖాళీ చేయని మాజీ సభ్యులను క్వార్టర్సు నుండి తొలగించుటను గూర్చి హౌస్ కమిటీల శిఫార్సులననుసరించి యీ క్రింది నిర్ణయములు చేయబడినవి.

1. ఫ్యామిలీ క్వార్టర్లు యివ్వబడిన సభ్యులెవ్వరును యితరులను తమ క్వార్టర్సులో నివసించుటకు అనుమతించరాదు.

2 ఇతరులు నివసించుచున్న క్వార్టర్సుకు, వారిని తొలగించునంతవరకు యీ క్రింది విధముగా హెచ్చింపు అద్దెలు విధించబడును

1)	ప్రస్తుతము	నెలకు	రూ. 40 లు	అద్దెగల	క్వార్టర్సుకు	నెలకు	రూ	160.
ii)	,,	,,	రూ. 30 లు	,,	,,	,,	,,	120.
iii)	,,	,,	రూ. 25 లు	,,	,,	,,	,,	100.
iv)	,,	,,	రూ. 12-50లు	,,	,,	,,	,,	50

సభ్యులు గాని వారి భార్యాభర్తలు గాని వారి సంతతి గాని లేదా వారిపై ఆధారపడియుండు తల్లిదండ్రులు గాని సభ్యుల కుటుంబములుగా భావించబడును తదితరులెవరయినను యితరులుగా పరిగణించబడెదరు.

ఇతరులు నివసించుచున్నారని కనుగొనబడిన నెల మొదటి తేదీ నుండి అట్టి హెచ్చింపు అద్దెలు విధించబడును సదరు హెచ్చింపు అద్దెలు, ఆ క్వార్టర్సు కేటాయించబడిన సభ్యుల వేతనపు బిల్లుల నుంచి గాని, ప్రయాణ భత్యపు బిల్లుల నుంచి గాని, వసూలు చేయబడును.

ఈ హెచ్చింపు అద్దెలు విధించు నిమిత్తం హౌస్ కమిటీ అధ్యక్షులు, ముగ్గురు హౌస్ కమిటీ సభ్యులతో ఒక ఉప సంఘము నేర్పాటు చేసెదరు ఈ ఉపసంఘము వారు తాము స్వయముగా విచారణసల్పి గాని, యితరులు నివసించుచున్న క్వార్టర్సుకు హెచ్చింపు అద్దెల విధింపుకై హౌస్ కమిటీ వారికి సిఫార్సు చేసెదరు.

3. మాజీ సభ్యులు యింకను ఖాళీచేయని క్వార్టర్సుకు నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలు వెంటనే నిలుపు చేయబడును అప్పటికిని ఖాళీ చేయనిచో రెండు మూడు రోజుల వ్యవధిలో వారు బలవంతముగా తొలగించబడెదరు. అట్టి సందర్భములలో నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలు తిరిగి ఏర్పాటు చేయుటకు అగు ఖర్చులు మాజీ సభ్యుల నుండి యే వసూలు చేయబడును.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి. అచ్చన్న.—అధ్యక్షా! ఈ వేళ Paper లో మన communications మంత్రి గారు "The water supply rates in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad have been raised and the rates will come into force from August 1st" అని వారు ఒక పత్రికలో "The new rates were disclosed by the Communications Minister, Sri J V Narasinga Rao at a Press Conference today అని 10 తేదిన గల వార్తవడింది. మన శాసన సభ అవుతూ ఉండగా ఏదైనా విషయము ముందు శాసనసభలో చెప్పక పత్రిక విలేఖరుల conference లో చెప్పడం ఇది మన privileges కు భంగమని అనుకొంటున్నాము దాన్ని గురించి మంత్రి గారు ఏమైనా చెప్పుతారా లేకపోతే privilege motion తమకు అందించమంటారా.

Mr Speaker :—Please give notice

CALLING ATTENTION TO MATTURS OF URGINT PUBLIC IMPORTANCE

re – DEATH OF SURIPAKA JAGGAIAH IN POLICE CUSTODY AT YELLANDU POLICE STATION, KHAMMAM DISTRICT.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి .— అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లాలో ఎల్లందు పోలీసుస్టేషనుకు సంబంధించి వచ్చినవార్త —14-6-67న ఆ పోలీసుస్టేషనులో సూరపాక జగ్గయ్య అనే ఒక వ్యక్తిని అరెస్టుచేసి ఉంచియున్నారని ఆయన భార్యకు తెలిసింది. ఆమె ఆ నాడు ఉదయం పోలీసుస్టేషనుకు వెళ్లి పోలీసువారిని— నా భర్త అక్కడ ఉన్నాడుకదా, చూడనిస్తారా—అని అడిగింది. ఆమెకు పోలీసువారుచెప్పింది- అతనికి తిండిపెట్టాము. తినిహాయిగా పడుకున్నాడు, లేపటం కష్టంకాబట్టి పర్మిషన్ యివ్వము-అన్నారు. ఆమె ఏమిచేస్తుంది? అంతలోపల ఆమె మామగారు వచ్చేటప్పటికి అతనితో—నేను యింటికిపోతాను, నీవు సాయంత్రం అయినాసరే, చూచి సమాచారం తీసుకురమ్మనమని చెప్పివెళ్లిపోయింది. సాయంత్రం 5 గంటలకు చూడవచ్చును అంటే ఆయన 5 గంటల వరకు అక్కడేఉన్నాడు. ఆ సందర్భంలో పోలీసువారిని అడిగితే ఆయనను స్టేషనులోకి తీసుకువెళ్లి— మీ వాడు ఉరివేసుకు చచ్చిపోయాడు అని—ఆ తండ్రికి అబ్బాయి శవాన్ని చూపించారు. అంటే దాని అర్థం—భార్యవచ్చి అడిగేటప్పటికే యితను చనిపోయి ఉండాలి-ఏ కారణంచేత అయినాసరే! అప్పుడు అవసరమైన హంగులు అవీ చేసుకోలేదేమో—తాడూవగైరా—పెట్టవలసినవి పెట్టలేదు కాబట్టి, శవాన్ని చూపించలేదు. తరువాత చూపించారు, ఇది ఆశ్చర్యమైన సంఘటన. పోలీసుస్టేషనులో యిలాంటి సంఘటనలు జరిగితే,. అవి జైలు నేరానికి సంబంధించినవి Law and order కు సంబంధించినవికాదు, ప్రజలకు రక్షణయిచ్చేవారి కస్టడీలోనే ప్రజలు చనిపోవడం అనేది చాలా ఘోరమైన అపవాదు ప్రభుత్వం దీనిమీద తక్షణమే చర్యతీసుకోవాలి—ఆ పోలీసుస్టేషనుకు సంబంధించి—వారిమీద విచారణ జరపాలి. ఈ విచారణ తంతుకూడ ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించే విచారణ జరిపించాలిగాని ప్రజలకు అపనమ్మకం, ఉద్యోగస్థులకు నమ్మకం కల్గించే విచారణ జరిపితే లాభంలేదు. ఇలాంటి ఘోరానికి ప్రభుత్వం తక్షణమే చర్యతీసుకుంటేనే ప్రజలలో అంతో యింతో నమ్మకం, పోలీసు తమ రక్షణకే ఉన్నారనేది కుదర్చకల్గుతారుగాని లేకపోతే అపనమ్మకంగా, ప్రమాదకరంగా తయారవుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిమీద తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? ఆ విచారణ ఎవరిచేత జరిపించారు? విచారణలో బయల్పడిన వాస్తవాలేమిటో తెలియజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the chair)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అధ్యక్షా, సూరపాక జగ్గయ్య — [illegible] [illegible] తానికి ఖూనీచేశారని వారిపైన నేరం దొంగతనం చేసి ఖూనీచేశారని investigation లో యీ సూరపాక జగ్గయ్య దీనికి కారకుడని తేలింది.

203 P C. ఏమిచేశాడంటే—కిష్టారం గ్రామంలో యీయనను trace చేశారు—ఎల్లెందుకు తెస్తున్నారు 11-6-67 సాయంత్రానికి ఎల్లెందువచ్చేలోపు అతడు తప్పించుకుపోయాడు. పోలీసు కాన్‌స్టేబుల్ అతని వెంటపడ్డాడు. తరువాత శేకుళపల్లి గ్రామంలో లంబాడీల చిన్న గుడిసెలలో అతనిని పట్టుకున్నారు-ఆ రోజున 7 గంటలకు ఆయననుతెచ్చారు, అక్కడ Station House Officer ముందు ప్రొడ్యూస్ చేశారు H C. అరెస్టుచేసి మీడియేటర్సు ముందు నేరాన్ని గురించి క్వశ్చన్ చేశారు ఈ జగ్గయ్య నేరాన్ని వప్పుకొని అతను విక్టిమ్‌ను గొడ్డలితో చంపానని, కాళ్లపైనన్న silver anklets దొంగిలించానని, బంగారపు పుస్తెలు, బంగారపు చెవులకు ఉన్నటువంటివి చంపబడిన మనిషి నుంచి తీసుకొన్నానని వప్పుకున్నాడు. మరుసటిరోజు ఉదయం, ఆ గొడ్డలి, బంగారు, వెండి సామానులు ఎక్కడపెట్టినాడో చూపిస్తానని కూడ చెప్పినాడు 8 గం। ఉదయంవరకు lockup లో ఉంచారు తెల్లవారు ఝామున 1గంటకు యింకొక constable వచ్చారు P.C Sentry 392-ప్రకారం అక్కడ ఉన్న window bar కు hang చేసుకొని చనిపోయాడు, అతని ధోవతిని దీనికి ఉపయోగించాడు P C alaram raise చేశాడు. ఇతర P C లు, యింకా కొంత మంది, మెడకుఉన్న ధోతి ఊడదీశారు. చనిపోయాడు వెంటనే H S stataionకు వచ్చి ఇన్స్‌పెక్టరుకు యీ రిపోర్టు యిచ్చాడు Deputy Inspector of Police సుమారు 11 గంటలకు అక్కడకువెళ్లారు. Investigation తీసుకున్నారు. పోలీసుకస్టడీలో చనిపోయాడు కాబట్టి అక్కడఉన్న కొత్తగూడెం రెవిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరుకు తెలియపరచారు-వారు 14-6-67 తేదీన మధ్యవర్తుల ఎదుట inquest hold చేశారు. అతని ఒంటిపైన external injuries లేవు అక్కడ ఉన్న పంచాయితీదార్లుకూడ అతను ఉరితీసుకున్నందువల్ల చనిపోయాడని అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. Postmortem examination కు—గవర్నమెంటు హాస్పిటల్, ఎల్లెందుకు పంపారు. ఈచచ్చిపోయినవాని తండ్రికూడ, అతనికి—lockup లో ఉన్నప్పుడు చూచాడు —Postmortaem examinationచేసిన Medical Officer కూడ యీ విధంగా asphyxia అని చెప్పడం జరిగింది. Inspector General of Police. Collector, Khammam రిపోర్టుచేశారు—ఆయన భార్య 14వ తేదీన వచ్చిందని. చూడటానికి వీలులేదన్నారనేది నిజంకాదు. Sub-Divisional Magistrate, Kothagudem magisterial enquiry conduct చేస్తున్నారు ఆయన రిపోర్టుక లెక్టర్ను రిపోర్టు—awaited,

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈయనతండ్రి చూచినప్పుడు, అతనిదేహం మీద గాయాలు ఉన్నదనే విషయాన్నిగుర్తించి ప్రభుత్వానికి ఆ విషయం తెలియచేశాడా postmortem జరగడానికి ముందు inquest జరుగుతుందికదా. ఆ సందర్భంలో ఆవ్యక్తికి సంబంధించిన బంధువులను inquest సమయంలో పిలిపించిగాని యితరత్రాగాని ఆ body ని వారికి చూపించి, యిది ఏమీ ఘర్షణ లేదనే అభిప్రాయాన్ని వారికి కలిగించారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — mediaors presence లో inquest hold చేశారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీస్పీకర్ — ఆయన బంధువులు ఎవరైనావచ్చారా అని—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — Mediators ఎవరనేది final report చూస్తే తెలుస్తుంది అప్పుడు బంధువులు ఎవరైనా ఉన్నారా అనేది తెలుస్తుంది.

re :- DEATH OF SRI RAMAYANAM LAKSHMANASWAMY OF KAIKARAM, IN THE CUSTODY OE POLICE AT BHIMADOLE POLICE STATION, WEST GODAVARI DIST.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా ! ఇంతకుముందు ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ—ఒకరు lock-up లో చనిపోయారు—ఎందుకంటే—ఉరితీసుకు చచ్చి పోయాడన్నారు అది సులభమైన మార్గం. ప్రభుత్వంవారి lock-up లో కూడ ఉరితీసుకు చచ్చిపోవడానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేసిపెట్టారేమో—నేనూ చాలకాలం జైలులో ఉన్నానుగాని నాకు కనిపించలేదు. కాని ఆ ప్రత్యేకమైన పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఉరి తీసుకునేందుకు అనుకూలమైనవి ఏవో ఉన్నవి. అయితే యీ కేసు యింకొకటి—యిది పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించినది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కైకారంలో (నాకు తెలియదుగాని) గ్రామ పార్టీలు ఉండి యుండవచ్చును. ఎందుకంటే గ్రామపార్టీలద్వారా అక్కడ ఒక వ్యక్తి—రామాయణం లక్ష్మణస్వామి అనేవ్యక్తికి కొన్ని దెబ్బలు తగిలినాయి—పెద్దగానే పార్టీ తగాదాలవల్ల వచ్చినటువంటివి. అతనిని బాగా పట్టుకుని దేవాలయానికి కట్టేసి కొట్టారు అక్కడ వున్న మున్సిఫ్, తదితరులువెళ్ళి విడుదల చేశారు. కట్లు విప్పారు. మున్సిఫ్ రిపోర్టు పంపాడు. ఇతనుకూడ అతని బంధువుల ద్వారా, అన్నదమ్ములద్వారా, భీమడోలు పోలీసుస్టేషనుకువెళ్ళి రిపోర్టు ఇచ్చాడు నన్ను ప్రమాదకరంగా కొట్టారు అని. సరే, పోలీసులు రిపోర్టు తీసుకొన్నారు. ఇతడికి ప్రమాదకరమైన దెబ్బలు తగిలాయికదా. ఆ బంధువులు "మీరైనా అతనిని హాస్పటల్‌లో చేర్పండి; డాక్టర్‌తో విచారణ చేయించండి; లేక మాకైనా పర్మిషన్ ఇవ్వండి; మేము తీసుకువెళ్ళి డాక్టర్‌కు చూపిస్తాము; చాలా పెద్దలు తగిలి ఉన్నాయి" అని అడిగితే, అక్కడ ఉన్న పోలీసువారు "మీకు ఎందుకు వచ్చింది ఇదంతా? డాక్టర్‌కు ఎప్పుడు చూపించాలో మాకు తెలుసు. వీడిని ఇక్కడే విడిచిపెట్టి మీరు వెళ్ళిపోండి" అన్నారు. అంటే రిపోర్టు చేయడానికి వచ్చిన వ్యక్తిని రిపోర్టు తీసుకొన్న తర్వాత అరెస్టు చేశారని దాని అర్థం. ఎందుకంటె—నీవు డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళి పరీక్ష చేసుకొనటానికి వీలులేదు అని పోలీసు వారు ఏ చట్టంప్రకారం దానిని ఎలవ్ చేయలేదో నాకుఅర్థం కాకటంలేదు. అతడిని అక్కడే ఉంచుకొన్నారు. ఆదినం రాత్రి అంతా పోలీసులాకప్‌లోనే ఉన్నాడు. పోలీస్‌లాకప్‌లోనే అతడు చనిపోయాడు. అంటే ఈ రోజుల్లో పోలీసులాకప్‌లో చనిపోవటం అంత సులభమైపోతోంది అని అర్థం అయిపోతోంది. నాకు వచ్చిన

వార్తనుబట్టి—ఇతడిని విడుదల చేయటానికి మీరు 2 వేల రూ. లు యిచ్చేటట్లయితే విడుదల చేస్తాము—అని బంధువులను వారు అడిగినట్లు, ఇవ్వలేదు కాబట్టి అతనిని ఆ రాత్రి లాకప్‌లో పెట్టినట్లు తెలుస్తున్నది. పోలీసు లాకప్‌లో వున్నటువంటి వారిని బహుశా వారుకూడ కొట్టారో ఏమో నాకు తెలియదు. ప్రభుత్వంవారు దీని మీద సక్రమమైన విచారణ జరిపితే దానిమీద వివరాలు బట్టబయలు అవుతాయి. కాని మరొక వ్యక్తి అక్కడ లాకప్‌లో చనిపోవటం అన్నది ఘోరాతిఘోరమైన విషయము. దీనిమీద ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చాలాపంపుకొన్నారు ఈ కైకారం రామాయణం లక్ష్మణస్వామి వారిది ప్రసిద్ధి చెందినటువంటి వాకింగ్ స్టిక్స్ తయారు చేసేటటువంటి కుటుంబము. ఈ వాకింగ్ స్టిక్స్ తయారుచేసేటటువంటి కుటుంబాన్ని వీరియొక్క శక్తిసామర్థ్యములను గాంధీగారు ఒకసారి ప్రశంసించి ఉన్నారు. "Ramyanam Laksmanaswamy of Kaikaram village, Elur Taluk, West Godavari District is an expert in manufacturing useful and fancy articles. His workmanship is quite good and fine" అని మహాత్మాగాంధీగారు 1946 లో ఇచ్చినటువంటి సర్టిఫికేటు కూడ మనకు వారు పంపించినటువంటి యీ పిటీషన్ ద్వారా నాకు అర్థం అవుతున్నది ఆశ్చర్యకరమైనది ఏమిటంటే—పోలీసు స్టేషనుకు కంప్లెయింటు యివ్వటానికిగాను వెళ్ళినటువంటి ఒక వ్యక్తి దురదృష్టవశాత్తు పోలీసువారి కస్టడిలో చనిపోవటము ఎవడో నన్ను కొట్టాడు మహాప్రభో-అని కంప్లెంటు చేసుకోటానికిపోతే - ఈ రోజుల్లో కంప్లెయింటు చేసుకోటానికి కూడ వీలులేదు. గోవాడ నిరీక్షణరావు గారి సంగతి నేను చెప్పాను. కంప్లెయింట్ చేయడానికిపోతే ఆయనను అక్కడ పట్టుకు తన్నారు. ఈయన కంప్లెయింట్ చేయటానికిపోతే యీయన పోలీస్ స్టేషన్‌లో చనిపోయారు నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాము ఇలాంటి విషయాలలో అశ్రద్ధ వహించటం చాలా ప్రమాదమైన సంగతి. పోలీస్ స్టేషనుకు వెళ్ళి— పోలీస్ స్టేషనులో ఎవరైనా చనిపోయినవాడు అంటే—దీని మీద చాలా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొన్నప్పుడే—ప్రభుత్వం యీ పోలీసువారు లా అండ్ ఆర్డర్ బ్రేక్ చేయకుండా మనం కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయగలుగుతాము. లేకపోతే పోలీసువారే లా అండ్ ఆర్డర్ బ్రేక్ చేసే ప్రమాదము యీ నాడు మనకు పలుచోట్లనుండి వినవస్తున్నటువంటి వార్త ననుబట్టి తెలుస్తున్నది. అనంతపురంలో ఒక సంఘటన జరిగింది బెజవాడలో ఒక సంఘటన జరిగింది. ఇల్లెందులో ఒక సంఘటన జరిగింది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఒక సంఘటన జరిగింది. నెల్లూరులో ఇంకో సంఘటన జరిగింది దాని మీద నేను షార్టు నోటీస్ క్వశ్చన్ పంపాను. వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇన్ని సంఘటనలు యీ మూడు నాలుగు నెలలోనే జరిగి ఉన్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తారని దీనిమీద తక్షణమే ఒక పెద్ద సి. ఐ. డి. ఆఫీసరును ఎవరినైనా పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The deceased Ramayanam Lakshmanaswamy of Kaikaram village was a carpenter. On 13-1-1967 being Bhogi festival some persons of Kalinga Community from that village took away some canes and palmrah wood belonging to the deceased and burnt it in the festival fire. On a report made to the police, enquiries were conducted and there was no further trouble. The Kalinga community bore grudge against the deceased for reporting against them. The deceased also obviously did not forgive the members of Kalinga Community for the loss he sustained at their hands.

It is reported that on the night of 7-5-67 the deceased was caught at the house of Mettu Rama Rao and that he could not give any satisfactory explanation for his presence there at that part of the night. A small deal wood box was also found with him and on opening it, a snake (White cobra) of about 5 feet length was found in it. The villagers also found with him two small bottles containing some liquid. It is alleged that the deceased admitted before the villagers that he went there to murder Mettu Rama Rao. He was then tied to a pole and he was indiscriminately beaten by the villagers. On information, the Village Munsiff visited the scene and sent the injured with a report to Bhimadole Police Station along with the box containing the snake and the two bottles. The report of the village Munisiff was received at the Police Station at 1.30 p.m. on 8-5-1967. The Sub Inspector took up the investigation of the case after registering as Cr. No. 50/67 u/s 307, I. P. C. at 2.30 p. m. on the same day. The deceased was not arrested but according to the Sub Inspector was kept under surveillance pending investigation. On 9-5-1967 at 7.00 a. m. the deceased developed fits and was in a precarious condition. The Sub Inspector sent him to the Local American Hospital where he died. On this, another case in Cr. No. 51/67 as "Suicidal death" was registered and a requisition was sent to Taluk Magistrate to hold inquest on the dead body.

The Taluk Magistrate held the inquest. A small bottle containing some liquid (Suspected to be poison) was found in the bush shirt pocket of the deceased along with a letter. The Panchayatdars gave a unanimous verdict that the deceased was not beaten by Police, but might have committed suicide by taking poison. In the letter written by the deceased, he has stated that he was committing suicide and he had not been beaten by Mettu Rama Rao, Poojari Krishna and others of Kaikaram village.

The Sub Divisional Magistrate, Eluru has also enquired into the matter and his report together with the remarks of the Collector, West Godavari is awaited. Meanwhile the brother of the deceased filed a petition alleging that his brother died for lack of proper medical aid while he was first brought to the police station. For failure to send the deceased to Government Hospital immediately and for other lapses the Sub Inspector has been placed under suspension. On receipt of another petition alleging corruption by the Sub Inspector

of Police and the staff of the Bhimadole Police Station, the Anti-Corruption Bureau has been addressed to conduct enquiries and the Crime Branch C I D has also been asked to verify the investigation of this case.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇదంతా వింటుంటే ఒక అత్యాశ్చర్యకరమైన కథగా ఉన్నది ఏదో పాము ఎత్తుకుపోయాడని, దానికితోడు ఏదో ఒక లిక్విడ్ తీసుకుపోయాడని చెప్పారు పోనీ—తీసుకుపోతే తీసుకుపోయాడు పోలీసు స్టేషనులోకూడ ఆ లిక్విడు ఎక్కడ దాచుకొన్నాడు ? ఆ లిక్విడు అంతా వీరు తీసుకొన్నారుకదా. పామును ఎత్తుకుపోయింది కనుక్కొన్నారు, ఆ విలేజర్స్ లిక్విడ్ కనుక్కొన్నారు. కనుక్కొని యీ లిక్విడ్, పాము పోలీసుస్టేషనుకు పట్టుకువెళ్లారు. ఇచ్చారు. ఆ లిక్విడ్ వీడి జేబులో ఎట్లా మిగిలిపోయింది అన్నది అసలు యీ కట్టుకథలు అన్నీ పోలీసువారిదగ్గరనుండి మనకు వస్తూ ఉంటే, యీ కట్టుకథలు నమ్మి మనం చేస్తే—చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. అక్కడి సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌ను సస్పెండ్ చేశారని చెప్పారు. చాలా సంతోషము. దానికి తోడు—ఇక్కడనుంచి మీరు పంపించినటువంటి సి ఐ. డి ఆఫీసర్స్ ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టరుతో కలిసి తిరుగుతున్నారు అని ఒక చిన్న వార్త వచ్చింది. ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టరుతో కలిసి తిరగటం అంటే మంచి ఎంక్వయిరీ జరిగిన—అది ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించే ఎంక్వయిరీగా ఉండాలిగాని, ఎంక్వయిరీ ఇతరత్రా జరగనివ్వ కూడదు అని నేను అనుకొంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని సిరియస్‌గా తీసుకొని, యీ ఎంక్వయిరీని త్వరగా చాలా పకడ్‌బందీగా చేయిస్తారని అనుకొంటున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy —The Anti Corruption Bureau has been addressed to conduct enquiries and the Crime Branch C.I D has also been asked to verify the investigation of this case.

MOTION UNDER RULE 265 OF THE ASSEMBLY RULES

Leave of Absence to Sri Pantam Kamaraj M. L A and Sri S. Vemayya, M. L A

Sri Sagi Suryanarayana Raju :—Sir, I beg to move

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this Session to Sri Pantam Kamaraj and Sri Swarna Vemayya as they are ill."

Mr. Speaker :—Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is.

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this Session to Sri Pantam Kamaraj and Sri Swarna Vemayya as they are ill."

The motion was adopted.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68—VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No XXXI—Electricity-Rs. 6,14,82,500

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —అధ్యక్షా Electricity Demand చాల ముఖ్యమైన Demand కాబట్టి గౌరవ సభ్యులు చాలమంది పాల్గొనడమే కాకుండా ఈ రాష్ట్రంలో electricity యొక్క generation గురించి, transmission గురించి, distribution గురించి ఎక్కువ శ్రద్ధవహించి, మనరాష్ట్రంలో యింకా చాల హెచ్చు స్థాయిలో వీటిపైన ఖర్చు పెట్టాలనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు అన్ని పక్షాలవారు చెప్పినారు ప్రతిపక్షాలవారు సమర్థించడానికి విచారించి నప్పటికిని indirect గా Electricity Demand కు పెట్టవలసిన ఖర్చును, దానికి చూపించవలసిన priority ని వారు సమర్థించినారు, సాధారణంగా మనం చెప్పుకోవడం సహజం, చెప్పకుంటే తప్పు ఏమిలేదు. మన ప్రక్కన ఉన్న రాష్ట్రాలలో మద్రాసులోగాని మైసూరులో గాని ముఖ్యంగా electricity యొక్క కార్యక్రమం generation, transmission వగైరాలు మనరాష్ట్రం కంటె మంచి స్థితిలో ఉన్నసంగతి నిర్వివాదము. దీనికి historical reasons ఉన్నాయి మీకు తెలియనటువంటివి కావు మీరు గమనించినట్లయితే Andhra Pradesh State ఏర్పడే టప్పటికి మైసూరు వారిదిగాని, మద్రాసువారిది గాని ఆంధ్రలో ఉన్న దానికి దాదాపు double ఉన్నది ఆ కారణాలన్నిటిలోకి నేను పోనవసరం లేదు. Electricity కార్యక్రమం విషయంలో మనం ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించాలనే thinking అసలు ఎప్పుడో 54-55 లో వచ్చినది. కాని ఎంత నాగిరెడ్డిగారు ఈ రోజున complaint చేసినా ఆ రోజులలో అక్కడ ఏదో శ్రద్ధ వహించే ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టివేస్తిరి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మేము పడవేయలేదు. వాళ్ళంతట వాళ్ళే అమాంతంగా పడిపోయినారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—దాని విషయం కాదు, అది ఒక కారణం కాదు. ఏదో కొంత కార్యక్రమం జరుగుతున్నప్పటికినీ 57-58 వరకు పెద్ద కార్యక్రమం లేదనే చెప్పకోవలసి వస్తుంది ఆంధ్ర స్థితి ఆ మాదిరిగా ఉంటే అప్పట్లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పుడు తమకు తెలుసు. తెలంగాణా స్థితి మరీ అధ్వాన్నంగా ఉండినది ఇదీ గ్రుడ్డి. అది గ్రుడ్డిలో మెల్ల. అందుకని మనం అప్పటినుంచి కొంచెం శ్రద్ధ వహిస్తూనే వస్తున్నాము. దీనికి యింకొక కారణం నేను పదే పదే యిదివరకు మనవిచేశాను. ఇప్పుడుకూడ చెపుతున్నాను, ఈ రాష్ట్రంలో మనకు irrigation పైన శ్రద్ధ ఎక్కువగా ఉన్నది. Irrigation పెద్ద projects, multipurpose projects, medium projects, small irrigation మనకు వనరులు ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల సహజంగా న్యాయంగా irrigation పైన ప్రక్క రాష్ట్రాలకంటె మనం ఎక్కు శ్రద్ధవహించవలసిన అవసరం ఏర్పడ్డది, అన్నసంగతి తమకు తెలుసు. రెండవ ప్రణాళిక చూచినా మూడవ ప్రణాళిక చూచినా మనం irrigation పైన పెట్టిన డబ్బు ప్రక్క రాష్ట్రాలు పెట్టలేదని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి అసలు వనరులు తక్కువ ఉండడంవల్ల పెట్టడాని

అవకాశం లేకపోవచ్చు మనకు యిది తప్పేది కాదు ఈ ప్రణాళికలో తప్పదు. వచ్చే ప్రణాళికలో తప్పదు పై వచ్చే ప్రణాళికలోను తప్పదు. అయినప్పటికీ శాసన సభ్యులు అందరు అన్ని పక్షాలవారు చెప్పినట్లు మనకు సాధ్యమైనంతవరకు Electricity generation, distribution, transmission యింకా ఎక్కువ ఎంత మనం ఖర్చు పెట్టగలిగితే అంత పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు చేయాలని నేను ఒప్పుకొంటున్నాను. మొన్న budget discussion కు సమాధానం చెప్పినప్పుడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 93 కోట్ల రూపాయల పై చిల్లర electricity కి పెట్టినానని చెప్పినాను అది పెద్ద విశేషం ఏమి కాదు. Irrigation కు కూడ నాగార్జునసాగర్ తో కలుపుకొని చూచినట్లయితే 65 కోట్లు నాగార్జునసాగర్ కు పెట్టితిమి, 30 కోట్లు minor irrigation కు పెడితిమి 28 కోట్లు medium వగైరా ప్రాజెక్టులకు పెడితిమి. మొత్తం రూ 120 కోట్ల పై చిల్లర మనకు పెట్టవలసిన అవసరం ఏర్పడ్డది. ఆ రెండు రాష్ట్రాలు దీనిలో సగంకూడ యిటు వంటి పద్దులపైన పెట్టి ఉండవేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను. మొట్టమొదటి నుంచి మద్రాసు కార్యక్రమం చూచినట్లయితే, 2వ ప్రణాళిక చూడండి, 3వ ప్రణాళిక చూడండి దాదాపుగా ఈ రెండు పద్దులకు ఒకటే amount వాళ్ళ పద్దులో రెండువంతులు పై చిల్లర power కు ఖర్చు ఉన్నది, ఒకవంతు irrigation ఖర్చుఉన్నది. మనకు power కంటె irrigation కే ఎక్కువ కావడం సంభవిస్తున్నది Historical reasons వల్ల అనుకోండి, అనేక కారణాలవల్ల అంతకుముందు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఈ field లో neglect అయిందని మనం అందరము అనుకున్నాము ఆంధ్ర రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ఒడిదుడుకులు, ప్రభుత్వాలు పడిపోవడము మళ్ళీ రావడం, విశాలాంధ్ర ఏర్పడడము ఇవన్నీ కారణాలు. Historical reasons ఈ కారణాలవల్ల. మనం comparative గా చూసుకున్నట్లయితే మూడు రాష్ట్రాలలో మన generation, గ్రామాదులకు electrification చాల తక్కువ అని చెప్పుకోవలసివస్తున్నది, అయినప్పటికినీ మనకు ఉన్నంతదానిలో శ్రద్ధ వహిస్తూనే ఉన్నాము. ఈ నాలుగవ ప్రణాళికలో రూ. 170 కోట్లు పెట్టినాము. మాకు యిప్పుడే అర్థం అవుతున్నది రూ. 170 కోట్లు చాలవు. మన వనరులనుబట్టి, మన యితర పరిస్థితులనుబట్టి కనీసం ఇంకా 30 కోట్లవరకు పెంచవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరంలో రూ 32 కోట్లు అని మనవి చేసినాను ఈ రు. 3 కోట్లు కూడ చాలకపోవచ్చును. వారి దగ్గరనుంచి అప్పుతీసుకో కూడదా అని పూల సుబ్బయ్యగారు చెప్పినారు. Public loan కాకుండా ఈ మధ్య రెండు loans L. I. C. దగ్గర నుంచి తీసుకున్నారు. ఒకసారి రూ. 2½ కోట్లు యింకోసారి రూ. 2½ కోట్లు. మళ్ళీ మూడు కోట్లు అప్పు తీసుకోడానికి వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం ప్రణాళిక Rs 74 87 crores అని మనవి చేసినాను. ఇది కూడ రెండింటిపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. Land levy legislation పైన, కేంద్రం యిచ్చే accommodation పైన ఆధారపడి ఉన్నదని నేను యిది వరకే నా Budget speech లో మనవి చేశాను బహుశః 74 ఈ 74 కోట్లకు మించవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది, Rs. 32 crores is about

42 to 45% of our entire plan for this year మీకు తెలియనిది కాదు ఈ pressure వచ్చినందువల్ల మనం అనేక యితర sectors లో social services లో, Education లో, Health లో యింకా యితర programmes చాల curtail చేసినాము నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా, ఏ కార్యక్రమైనా కాస్త ఆపడానికి వీలువుంటే దానిని ఆపి ప్రొడక్టివ్ పర్పసెస్ కొరకు, ఇర్రిగేషన్ పర్పసెస్ కొరకు, ఖర్చుపెట్టుకోవడం జరుగుతూ వున్నది ఈ సంవత్సరం మన ప్రణాళిక చూస్తే మీకు ఆ విషయం అర్థం అవుతుంది.

ఇంక, ఎలక్ట్రిసిటీ అనేది స్టేట్ సెక్టర్ లో వున్నది. కొన్ని రాష్ట్రాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కొన్ని ప్లాంట్స్ పెట్టారు ఉదాహరణకు—నైవేలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు అంటే దేశం యొక్క డబ్బు అన్నమాట. ఆ ప్లాంట్ ఎక్కడ పెట్టినా దాని బెనిఫిట్ అందరికీ అందాలనే వాదం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చేస్తున్నది. మేము కూడా పదేపదే చేస్తున్నాం, నైవేలి అలావుంచి, రేపు ప్రొద్దున్న ఏదయినా అటామిక్ పవర్ జెనరేట్ చేసినప్పటికి, తప్పకుండా ముందే కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ప్రక్క రాష్ట్రాలకు పంచిపెట్టే విధానానికి సంబంధించి చర్య తీసుకోవలసివుంటుంది. ఇది చాలా అవసరమైనదని వేను మనవి జేస్తున్నాను. పురుషోత్తమరావుగారు మాట్లాడుతూ మనం థర్మల్ పవర్ కే ప్రయత్నిస్తున్నాం, హైడ్రో విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదన్నారు. హైడ్రో వుంది, థర్మల్ వుంది రెండింటి విషయంలోనూ శ్రద్ధగానే ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇంత బ్రహ్మాండంగా ముందుకు పోయిన మద్రాసు రాష్ట్రం పోయిన సంవత్సరం యీ సంవత్సరం యింత జెనరేట్ అయినప్పటికి, థర్మల్ పవర్ సరిగా లేనందువలన వారు చాలా శ్రమపడవలసివచ్చింది. అందువలన, ఒక దాని కొరకు యింకొక దానిని ఎక్స్‌క్లూడ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. కాని, థర్మల్ పవర్ కూడా మనం అభివృద్ధిచేసుకోవాలి. దానితోపాటుగా, అప్పర్ సీలేరు, శ్రీశైలం, లోయర్ సీలేరు యివన్నీ కూడా హైడ్రోపవర్ కొరకేనన్న సంగతి మీకు తెలుసు. మనమా విధంగా బాలెన్స్ మెయిన్‌టెయిన్ చేసుకుంటూ వెళ్లాలని మనవి జేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మీకు మనవి జేశాము, నాలుగవ ప్రణాళికాంకానికి 982 మెగావాట్ల పవర్ సాధించాలని మా అంచనా. దానికి డబ్బు కావాలనుకోండి. ఈ రోజున 681 అనుకోవచ్చు, అంటే—1207 వచ్చిందనుకోండి. దానితో ట్రయల్ ఓవర్ రన్ అవుతుంది. ఇంక అప్పర్ సీలేరుతో—నేనీవాళ ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో మనవి జేసాము — యీ సంవత్సరం ఆఖరులోపల 120 పవర్ వస్తుందని; రామగుండంది అవవైరే.డు న్నర, కొత్తగూడెంలో అడిషినల్ గా 200 మెగావాట్సు—థర్డు స్టేజ్ అని మనవి జేస్తున్నది—రెండు సెట్లు, ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్లు పెట్టుకున్నాము. లోయరు సీలేరుకు సంబంధించి కూడా రెండు సెట్లు ఏర్పాటుచేయాలనేదానిలో యు.యస్.యస్.ఆర్ వారు అగ్రిమెంటులోకి వచ్చారు. అడిషినల్ రెండు సెట్ల గూర్చి అప్పుడే లెటర్ ఆఫ్ ఇండెంట్ భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్‌కు ప్లేస్ చేయటం జరిగింది. మీ అందరి సహకారంతోమా తప్పకుండా యీ టార్గెట్ మ

రీచ్ కావడానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి జేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, నిజమే, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా, ఏదయితే మనం జెనరేట్ చేస్తున్నామో అది కన్స్యూమ్ అయ్యేందుకు తగు స్టెప్స్ తీసుకుంటాము నా నోట్‌లో కూడా యిచ్చాను, యీ సంవత్సరం 2 వేల మిలియన్ యూనిట్స్ కన్స్యూమ్ కావాలని టార్గెట్ పెట్టుకొని చేస్తున్నాం గౌరవసభ్యులు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు, అగ్రికల్చరల్ పర్పసెస్‌కు ఎక్కువ వినియోగించాలని దానిపై ఎంఫసైజ్ చేయడంలో తప్పేమీలేదు. అందుకే తగు ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయంలో గౌరవసభ్యులు కొంత ఓపికపట్టవలసి వస్తుందని మనవి జేస్తున్నాను. ఈ కార్యక్రమాలకు ఫస్టుప్రియారిటీ యివ్వడం జరుగుతుందని కూడా నేను మనవి జేస్తున్నాను అంతేగాక, 20,25 పర్సెంట్ పని చేసి అట్లాగేవున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని కోట్ల విలువగలవి వున్నాయి, ఆ కార్యక్రమాలను కూడా మనం పూర్తిచేసుకోవలసి వున్నది అందువలన, నేను గౌరవసభ్యులకు ప్రత్యేకంగా మనవిజేసేదేమంటే—యీ సంవత్సరం అందరూ కూడా వున్నటువంటి పరిస్థితిని గ్రహించి, ఏవైనా కొత్త గ్రామాలకు రాలేక పోయినట్లయితే ఓపిక పట్టమని కోరుతున్నాను. లేకపోతే చాలా ప్రమాదం అవుతుంది.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—వచ్చే సంవత్సరం ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వచ్చే సంవత్సరానికి కొంతవరకూ ....

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—ఓపికపట్టాలి, లేకపోతే చాలా ప్రమాదం అన్నారు పట్టకపోయినందువల్ల ప్రమాదమేమీ వుండదుగదా ప్రభుత్వానికి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ప్రమాదం అంటే—మన రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి ఒక్కసారి గమనించండి—ఇప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వున్నదనుకోండి, వారు మనకు ఎంత వడ్డీ యివ్వాలో తెలుసా ? గత సంవత్సరానికి 14 కోట్ల రూపాయిలు ప్రభుత్వానికి యివ్వాలి రావడంలేదు, ఎందుకురావడంలేదు, అంటే ఇన్‌కం లేదు, ఇన్‌కం లేదు అంటే కన్‌సంప్షన్ లేదు, కన్‌సంప్షన్ ఎందుకు లేదూ అంటే, తిరుపతి తువరం మాదిరిగా పది పర్సెంట్ యిక్కడా, పది పర్సెంట్ అక్కడా చేసుకుంటూ వెళ్లడం యీవిధంగా యిదంతా అంకెగా పడివున్నదని మనవి జేస్తున్నాను. అది గ్రహించాలి పన్నెండున్నర పర్సెంట్ రిటర్న్స్ అనే విషయంలో చాలా మందిలో ఒక అభిప్రాయం వుంది. బోర్డు వారు కొంత వరకు కమర్షియల్ లైన్స్‌లో నడవవలసివుంది, అది చూడండి, అగ్రికల్చర్‌కు 60 వరకూ 8 పయిసలు వుంది. 63 లో అది మార్చి 9 ని 8 చేశారు. ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు వెంకట్రామన్ కమిటీ అని ఒకటి వేశారు. కొన్ని రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాల నుంచి కూడా సభ్యులు వున్నారు. మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగారు దానిలో సభ్యులుగా వున్నారు. వారు మొదటి మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో ఇలా పన్నెండున్నర పర్సెంట్ వుండాలని తరువాత దానిపై మూడు పర్సెంట్ ప్రాఫిట్ రావాలని చెప్పారు. కాని

ఇప్పుడు మనం చేసే కార్యక్రమాలలో అట్లా వచ్చే సందర్భంలేదు. వెంకటరామన్ కమిటీ సిఫార్సులు వారు ఒప్పుకున్న తరువాత కూడా మళ్లా మన రాష్ట్రంలోనే ఒక కమిటీ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారు వేసి విచారణ చేసి కొంత మంది ఇతర సభ్యులను--నానఫిషియల్సును కూడ తీసుకొని విచారణ చేసిన తరువాత వారు 15 పర్సెంటు రికమెండు చేశారు. రికమెండు చేస్తే—ప్రభుత్వం 15 పర్సెంటు ఒప్పుకోలేదనుకోండి, ఆఖరికి 12 పర్సెంటు ఒప్పుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. హరిజన చేరిలకు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడంకోసం ఇదివరకే ఉత్తరువులు యిచ్చాము, చాల భాగం జరిగిపోయాయి, ఇంకా వుంటే తప్పకుండా జరిపిస్తాము. ఇకముందు ప్రోగ్రాములో విలేజితోపాటు ఆటోమాటిక్‌గా హరిజనవాడలకు కూడ విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. వెంకటరెడ్డిగారు లిఫ్టు ఇరిగేషను స్కీముల గురించి చెప్పినారు. కొత్తగా లిఫ్టు ఇరిగేషను స్కీములు వేసేటప్పుడు ఆ గ్రామాల సంగతి కూడ ఆలోచిస్తాము. హై టెన్షన్ లైన్స్ మన పొలంలో పోతున్నంతమాత్రాన ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఏవరు తీసుకోడానికి వీలులేదు. శాంతయ్యగారు ఖమ్మంజిల్లా గురించి చెప్పారు. ఖమ్మంజిల్లాలో యీనాటి వరకు తీసుకున్న గ్రామాలు 96 ఇంకా 44 గ్రామాలలో బాలన్స్ ఆఫ్ వర్క్ వుంది. అదికూడ కంప్లీట్ చేయబడుతుంది. బూరుగంపాడు తాలూకాలో ఇంకొక మూడు గ్రామాలు కంప్లీటు చేస్తారు. విశాఖపట్టణం జిల్లా 840 గ్రామాలకు యింతవరకు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారు దానిని గురించి అప్పలనాయుడుగారు చెప్పారు ఇంకా కొంత కొంత చిన్నచిన్న కార్యక్రమాలు చేయవలసినవి కూడ కంప్లీట్ చేస్తారు. శ్రేష్టిగారు మాచింగ్ మెటీరియల్స్ లేనందువల్ల పని ఆపుచేస్తున్నారన్నారు. మాచింగ్ మెటీరియల్స్ ప్రొక్యూర్ చేయడానికి ఇదివరకు ఒక కోటి రూపాయలు, యీ మధ్యమళ్లా యింకొక కోటి రూపాయలపై చిల్లర—అవన్నీ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు కాబట్టి అది ఏమీ యిబ్బంది వుండదనుకుంటున్నాను. నందిగామ సబ్ స్టేషను గురించి చెప్పారు. అది అప్రూవల్‌కు పంపించాము, అప్రూవల్ రాగానే ఆ విషయం కూడ ఆలోచిస్తాము. వాలంటరీ లోన్స్ ఎట్ 6 పర్సెంటు యిస్తామని అక్కడక్కడ ఆఫర్స్ వస్తున్నాయి కాని ముందుకు వచ్చింది ఏదీ లేదు. ఇదివరకు బోర్డు ఒకసారి లోన్సు 6 పర్సెంటుకు యిస్తే కార్యక్రమం చేస్తామనే కార్యక్రమం పెట్టినప్పటికీ ఎక్కువ ప్రోత్సాహం వచ్చినట్లు లేదు. అయినప్పటికీ నందిగామ తాలూకాలో శ్రమదానం వల్ల 15 గ్రామాలు పైలట్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకున్నారు 12 గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై కూడ చేశారు. ఎంత శ్రమదానం వచ్చిందో........

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—శ్రమదానం అంటే సామానులు తీసుకువెళ్లి వారే వాటుతమా? అటువంటిదే.అయితే మా జిల్లాలో మేము చాలా చేయిస్తాము.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— శ్రమదానం అని ఇదేదో పెట్టారు. లోపలకు పోయి చూడాలి, ఎంత శ్రమదానమో

Sri T Nagi Reddy — Every body really comes People will come all the way and they will help in the laying of the poles

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఎవ్విరిబడీ యీజ్ రెడీ అందులో ఏమీ క్వశ్చను లేదు. పోల్సు పాతమన్నా పాతుతారు, తీసుకుపొమ్మన్నా తీసుకు పోతారు. ఆ శ్రమదానమూ లేకపోతే ఇంకా ఏదైనా ఎక్కువ

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామశేషయ్య శ్రేష్ఠి (జగ్గయ్యపేట) — పోల్సు వేయడానికి కావలసిన లేబరు ప్రజానీకం యిస్తున్నారు రాడ్స్, సిమెంటు యీ రెండు అక్కడ యిస్తున్నారు. పెద్దరాళ్లు తెస్తే వాటిని చిప్స్ కొట్టి సుత్తితో కొట్టి మూసలో తయారు చేసేపనంతా ఆ రైతాంగమే పూర్తి చేస్తారు అది అయినతరువాత ఆ ప్రాంతానికి తీసుకువెడతారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వెరీ గుడ్, చాలాసంతోషం పది పర్సంటు వర్కు చేస్తున్నారు. ఎనీ వె ఇట్ యీజ్ గుడ్. 12 గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై చేశారు, అంతవరకు సంతోషం. రైల్వేవారి రెయిల్స్ గురించి యీ మధ్యన ఢిల్లీలో రైల్వేమంత్రిగారుకూడ చెప్పారు ఇదివరకు యూజ్ చేసినవి యిస్తారని, అవి సిమెంటు పోల్స్ కంటె తక్కువ ధర అని, దానివల్ల 15 పర్సెంటు ఆఫ్ ది కాస్ట్ తగ్గుతుందని, ఒక ఆఫీసరును కూడ పంపించారు. అది చూచి అది కొంతే తక్కువ ధరలోలు చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఆ ప్రయత్నం కూడ చేస్తున్నారు. అనసూయమ్మగారు చాల చక్కగా మాట్లాడారు. ఆమె కవయిత్రి కాబట్టి చక్కని భాషలో మంచి పదాలను పొందుపరచి చెప్పవలసిన విషయాలు సౌమ్యంగాను, ఘాటుగాను కూడ వుండేటట్లు చెప్పారు చాల బాగుంది, సంతోషించాము కాని, యిబ్బందిఏమంటే మదరాసు నుంచిగాని, మైసూరుదగ్గర నుంచిగాని మనం పవర్ తీసుకోవలసిన అవసరంలేదు మనకు పవరు కొరతలేదు. డబ్బు కొరత తప్ప వేరే ఏమీ కొరతలేదు. రెండు స్కీములు శాంక్షనుచేశారు. అవి తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. ఒక సబ్ స్టేషను ఎరక్టు చేశారు నిజమే ములకలచెరువు, కల్‌కాడ దగ్గర ఎరక్టు చేశారు అప్పుడు డిస్ట్రిబ్యూషన్ స్కీమ్సు వెంటనే టేకప్ చేసుకోవచ్చుననే ఉద్దేశంతో చేశారు. డబ్బు లేక తీసుకోడానికి వీలులేక పోయింది. ఆ ఏరియా నాకు బాగా తెలుసు, చాల తక్కువ వున్నది చాల అవసరమైన ప్రాంతం. ముఖ్యంగా మడకశిర ప్రాంతం మైసూరు బార్డరులో వుంది అవతల ఎలక్ట్రిసిటీ వుండి ఇక్కడ లేకపోవడంవల్ల లేనికారణంవల్ల కొంత బాధ, వారికి వుంది మనకు లేదని కొంత బాధ. డ్రై ఏరియా, బాక్‌వర్డ్ ఏరియా వున్నాయి ఇవి మనసులో పెట్టుకొని సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నం చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. అచ్యుతరెడ్డిగారు కొడంగల్ తాలూకా విషయం చెప్పారు. అక్కడకూడ గ్రామాలను ఎలక్ట్రిఫై చేశారు. ఇంకా రెండు గ్రామాలలో స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స వున్నాయి. అవికూడ కంప్లీట్ చేస్తారు. బద్వేలు తాలూకా గురించి వీరారెడ్డిగారు చెప్పారు 5 గ్రామా

లకు ఎలక్ట్రిఫికేషను అయింది. విమలాదేవిగారు వరంగల్ జిల్లాగురించి చెప్పారు 157 గ్రామాలు ఇదివరకే ఎలక్ట్రిఫై అయినాయి. సైదయ్యగారు చాలా ఘాటుగా బాగా చెప్పారు ఇదివరకు 9 ఊళ్ళు అయిపోయినాయి. ఇంకా ప్రయత్నంచేసి, చేయాలనే ఆలోచనవుంది సూర్యనారాయణమూర్తిగారు పిఠాపురం తాలూకా గురించి చెప్పారు 29 గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై చేయడం అయింది. ఇంకా మూడు గ్రామాలకు స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ వుంటే అవికూడ తీసుకుంటాము ఇట్ యీజ్ సాట్ బాడ్ కోవూరు తాలూకాలో 47 గ్రామాలు ఇదివరకే ఎలక్ట్రిఫై చేయబడినాయి. ఇంకా మూడు గ్రామాలు స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ వుంటే, అవి తీసుకుంటున్నారు. శివయ్యగారు ప్రయివేట్ ఎంటర్ ప్రైజుకు యివ్వమన్నారనుకుంటాను ...

శ్రీ జి. శివయ్య — డిస్ట్రిబ్యూషను యివ్వమన్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — డిస్ట్రిబ్యూషను ఎవరూ తీసుకోరు ఎవరైనా వుంటే మాట్లాడమనండి, ఆలోచిద్దాం. ఎవ్వరూ తీసుకోరు. ఒకటి, అది మా పాలసీకాదు డిస్ట్రిబ్యూషనుకు ఎవరూ ముందుకు వచ్చే వారుండరు. అది అంత సులభంకాదు. ఈ సంవత్సరంలో రాయలసీమకు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషను పైన 83 లక్షలు ఖర్చు చేస్తాము 12 పైసలు ఎందుకు పెంచారనేదానికి సమాధానం చెప్పాను రిటరన్ అనేది—మనం వరల్డ్ బ్యాంకువారికి అమ్ముడుపోయామనేది కాదు, వరల్డ్ బ్యాంకు అన్నిరాష్ట్రాలలోను వున్నటువంటి విషయమే. కొంత పవర్ జనరేట్ చేసినప్పుడు ఇంత ఆదాయం రావాలనేది వుందికాని, ఇంత రేటు దీనికి ఫిక్స్ చేయండి ఇంత రేటు దానికి ఫిక్స్ చేయండి అనే డిటెయిల్స్ లేవు మొత్తంపైన చూడాలి. స్టాఫ్ తక్కువ చేసుకోండి, ఇంకా వేరే ఎకానమీ అబ్జర్వ్ చేయండి రేటు పెంచండి. పెంచుకోకపోండి — మొత్తంమీద కలెక్టివ్‌గా ఇంతఆయినా పే చేయాలనేదిమాత్రం ఒకటి వున్నది. అది దేశవ్యాప్తంగా వుంది మన ఒకరివిషయమే కాదు. అందువల్ల. వారి డిక్టేట్స్‌కు మనం లోబడిపోతున్నామనే మాట ఏమీ లేదు,

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —ఎగ్రిమెంటు కాఫీ ఒకటి మాకు ఇస్తారా ?

Sri K. Brahmmananda Reddy —I have no objection తమకు తెలియనదికాదు, కొంత transmission losses ఉన్నాయి. దానిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. ఒక చిన్న పాయింటు ఆలోచించుకోవలసి ఉంటుంది. మద్రాసు రాష్ట్రంతో పోల్చిచూస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో rural electrification క్రింద ఖర్చులో ఇదే ఇబ్బంది వస్తోంది. The area of Andhra State is double the Madras State Madras State is 50,000 Sq miles whereas Andhra is 1,60,000 Sq miles Rural electrification సందర్భంలోను transmission సందర్భంలోను transmission lines విషయంలోను ఇది కూడా ఒక fact అని మనస్సులో పెట్టుకోవాలి, కొంత pilferage కూడా జరుగుతోంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—దండిగా—కొంత కాదు,

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Electricity Board వారు కొన్ని steps తీసుకుంటున్నారు ఇదివరకు మీటర్ రీడర్సుచేత బిల్సు తయారుచేయడం ఆపివేసారు వేరే దానికి ఏర్పాటు చేసారు ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పారు. Lines losses తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు హైదరాబాదు పట్టణంలో ఒక Assistant Engineer Executive గా pilferages detect చేయడానికి ఉన్నారు. Over 530 cases of pilferage have come to our notice And cases involving Rs. 3,00,000 have been detected మూడు లక్షలు detect చేసినవాటిలో కొంత డబ్బు వసూలు చేసారు అనుకుంటాను తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో another sub-division శాంక్షను చేసాము అవసరమయితే ఇంకా రెండు సబ్-డివిజన్లు శాంక్షన్ చేసి రకరకాలుగా ఉన్న pilferage ను control చేయవలసి ఉన్నది ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. చాలా పరియాలలో వింటున్నాము మీటర్లు tamper చేసి, మరొకవిధంగా, అక్కడవారితో collude అయి, రకరకాలుగా pilferage ఉంటున్నదని, ఇదివరకే నేను Electricity Board వారికి చెప్పాను. Unless you take effective steps to stop these pilferages it will be very difficult మనం ఎంత load build up చేసినా ఈ pilferages ఉన్నంతకాలం సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మరల ఇప్పుడుకూడా చెబుతున్నాను. They have to do their upmost and maximum in these matters Arrears కొంత ఉన్నాయి. నా లెక్కల ప్రకారం 86 లక్షలవరకు arreaas ఉంటే 15-16 లక్షలు వసూలు చేసారు. మిగతాది వసూలు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇంతకంటె ప్రస్తుతం వేరే ఎక్కువగా చెప్పేవిలేవు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— రామకృష్ణ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ, మాచెర్ల వారినుంచి 6 లక్షల arrears వసూలు చేసారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— Specific గా నాకు తెలియదు, సిమెంటు విషయంలో తగాదా ఉన్నది ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Estimates Committee కూడా serious గా వ్రాసినది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మూడు లక్షలు వసూలు చేసారట; ఇంకా ఇవ్వవలసి ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— penalize చేసారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— తెలియదు.

శ్రీ టి. రాజన్:— 24 లక్షలు కట్టవలసిఉంటే రామకృష్ణ సిమెంటు వారికి 15 లక్షలు write off చేసారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వేరే ప్రశ్న వేయండి, సమాధానం తెప్పిస్తాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :— ఎస్టిమేటు కమిటీవారు చెప్పారు. లేక పోయిన తెప్పిస్తాను

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— Public Accounts Committee, Estimates Committee ఆలోచించి అభిప్రాయాలు చెప్పారు

శ్రీ జి శివయ్య .— వైవేలీ ప్రాజెక్టు, దామోదర ప్రాజెక్టు కేంద్రం aid తో కట్టారు. అదేవిధంగా నాగార్జునసాగర్ కేంద్రం తీసుకుంటే మనం power పై పూర్తిగా కేంద్రీకరించవచ్చును కదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి ·— అదే మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. Additional Central assistance తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం—

శ్రీ జి. శివయ్య .— తగుమాత్రం మోతాదులో —

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — మోతాదులోనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మీరు చెప్పేది సరియైనదే We have received some help for the last two to three years which comes to about 25 crores of Rupees In the next few years we certainly expect to receive more central assistance.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — దిరుగు మిట్టలో సబ్ స్టేషన్ కట్టనందువల్ల నెల్లూరు థర్మల్ స్టేషన్ కట్టికూడా ఉపయోగం లేకుండా పోతున్నదనే విషయం తమ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇప్పుడే శాంక్షన్ చేశారు ; కడతారట.

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట):— Hydro-electricity థర్మల్ పవర్ వీటిని ఏ ratio లో మనం తయారు చేసుకుని depend కావాలని ఉద్దేశం; దానిపై detailed survey report ప్రభుత్వంవద్ద ఏమైనా ఉన్నదా ? ఆ రిపోర్టు మాకిస్తే enlighten అవుతాము. Board లో జరిగిన misappropriations mis-managements గురించి నేను specfic గా చెప్పాను, details లోనికిపోను, Public Accounts Committee' Estimates Committee చెప్పిన వాటితో ఏకీభవిస్తూ వాటిపై base చేసి ఒక High Power Committee ని వేసి thorough enquiry చేయించాలని చెప్పాను. దీని విషయమై చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ముఖ్యమంత్రిగారు ఏది అడిగినా డబ్బు లేదు అంటారు. డబ్బుఉండే మార్గం చెబితే ఆలోచించరు. Land mortgage banks లో లక్షలు unproductive గా వృధా అయిపోతున్నాయి. ఆ డబ్బును power కు ఎందుకు divert చేయరు ? L. I C. నుంచికూడా loans తీసుకోవచ్చును కదా, రిజర్వు బాంకు పేచీలు పెడుతోంది అంటున్నారు Housing Board కు ఇచ్చే టట్లైతే తీసుకోవచ్చునుకదా, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కేంద్రం తీసుకుంటే విద్యుచ్ఛక్తి కొరతలేకుండా ఉంటుంది. డబ్బు కొరతలేకుండా గ్రామాలు electrify చేయవచ్చు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— శ్రీకాకుళం జిల్లా తల్లి, తండ్రి లేనిపిల్లలాంటిది. నా పరియాలో 5005 గ్రామాలకు గ్రామాలకే విద్యుచ్ఛక్తిపడింది, ఒరిస్సా బోర్డరు లో ఉన్నాయి, బోర్డరులో చీకటిగా ఉంటే ఒరిస్సావారు మన ప్రభుత్వాన్ని అదోక విధంగా చూడవచ్చును. విజయవాడ వంటి మునిసిపాలిటీలలో కూడా హరిజన వాడలలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలేదు. నెల్లూరు మొదలైనచోట్లకూడా అంతే, హరిజన వాడలలో కూడా తప్పనిసరిగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయాలని ఉత్తర్వులు జారీచేస్తారా ?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— వారు చెప్పిన దానిని బట్టే కొన్ని జిల్లాల్లో 400 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే కొన్ని జిల్లాల్లో నూరు గ్రామాలే ఉన్నాయి, తాలూకాలలో చూచినా ఇట్లాగే తేడా ఉన్నది వచ్చే సంవత్సరమైన గ్రామాలను తీసుకునేటపుడు ప్రాంతాలవారీగా అవసరాన్ని గుర్తించి ఎక్కడ అవసరం ఉంటే అక్కడ తీసుకునే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా ?

Mr Speaker:— We are developing a very peculiar kind of convention. The discussion on demand goes on for nearly 5 to 6 hours and so two day's discussion will take 10 hours About 40 to 50 members would have participated in the discussion and each member would have raised about 5 to 6 points, Which comes to 200 And we expect the concerned Minister to reply to all the points raised in the discussion in which case he will take the same time or even more. If all the points raised by the members are to be answered or made, is it possible for any Minister within the time allotted to answer all the points ? Every member gets up and says I have raised this point and the Minister has not answered I am only making an appeal to the House, if any policy matter is concerned and if any member has raised any policy matter and the concerned Minister has not replied then he can ask him to reply on that point. So far as all other things are concerned, he can put questions and elicit information If it is a very urgent matter, he can send Short Notice Question. What I want to say is, it is virtually impossible for any Minister to meet all the points. Now, all of you get up and say one after another that my point has not been answered Is it possible for the Minister to remember all these things and reply? Very important matter–then it is all right., Some Sileru Project or some other projects in which the Government has not taken sufficient steps to expedite the completion of the project or something like that – I can understand I am only quoting an instance You guide me and I am prepared to be guided by the House.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— తమరు చెప్పింది వాస్తవమే, అధ్యక్షా. పురుషోత్తము శాస్త్రిగారు డిపాజిటును యిన్వెస్టుమెంటు చేస్తూ చెప్పిన దానిలో కరెప్షనువల్ల నష్టపడిన మొత్తం విలువ చెప్తారు, దాని గురించి తీసుకోవలసిన చర్య యేమిటి అనీ. యిట్లాంటి ముఖ్యమైన ఇన్వెస్ట్మెంట్ గురించి యెవరైనా సలహాలు చెప్పినప్పుడు చాలా ప్రాముఖ్యత యిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇన్వెస్టిగేషను గురించి చెప్పారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :—ముఖ్యమంత్రిగారి రిప్లయిలో అలాంటివి ఒమిటు కావడం సరియైన సాంప్రదాయం కాదేమో

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పిల్ఫరేజి ఏదో జరిగిందన్నదాని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతారు. The Chief Minister will try to answer that point, pilferage and all that. I agree with the opposition members.

శ్రీ జి లచ్చన్న :—పిల్ఫరేజి ఒక భాగం. 30 లక్షల రూపాయల ఆస్తి పోయిన పరిస్థితి వారు చెప్పినట్టున్నారు.

Mr Speaker :— I understand the importance of the point. పబ్లికు అకౌంట్సు కమిటీలో, ఎస్టిమేట్సు కమిటీలో పాయింటవుటు చేసి లోతుగా పోయి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వంవారు చర్య తీసుకుంటున్నారని అనుకుంటాను I expcet the Government to take action and if not to answer on that point నా గ్రామంలో విషయాలు చెప్పాను సమాధానం చెప్పలేదంటే చాలా అవస్థ అవుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అధ్యక్షా, తమకు తెలియనిది కాదు. సహజమే, ప్రతి ఒక్కరికి ...

Mr. Speaker — I understand that. It is true, it is not possible.

Sri K. Brahmananda Reddy — That is true, Sir. ఏదయితే గౌరవ సభ్యులు చెప్పారో దానికి మినిస్టరుగారు రిప్లయి చేయనంత మాత్రాన అవి పోయినవని కాదు. ప్రతి దానికి కావాలంటే ప్రతి ఒక్కరు మాట్లాడినటువంటి విషయం యేమి సమాధానం చెప్పవలసింది అనేటటువంటిది తమకు తెలుసును. మంత్రి దగ్గరకు వస్తుంది. రిప్లయిలో broad factors తీసుకుని వాటికి మాత్రమే కొంతవరకు చెప్పగలుగుతాము. The rest will be taken care of, Sir by the Departments concerned For instance, పురుషోత్తమరావు గారు కమిటీ వేశారా అని అడిగారు. యిదివరకు ఒకసారి అవసరం లేదని చెప్పాను. బోర్డు కొన్ని స్టెప్పు తీసుకుంటున్నది. Let us see whether by next February or March what the position will be. యెంత యింప్రూవుమెంటు జరిగింది. అని చూడాలి. అప్పుడు అవసరమైతే అప్పుడు ఆలోచించుదాము. But it is not at the present moment హరిజనవాడల సంగతి చెప్పారు. అది నేను యిదివరకే మనవి చేశాను. తప్పనిసరిగాచేసి తీరాలి. ఇప్పటికి మనం ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాతనే చాలా గ్రామాలలో చేసినారు. ఇంకా కొన్ని ఉన్నాయి. మా నోటీసుకి వచ్చాయి. అవి కూడా చేయమని. సుబ్బయ్యగారు యల్. ఐ సి. దగ్గర లోన్సు తీసుకోమన్నారు. రెండు లోన్సు తీసుకోవడం జరిగింది. రెండున్నర కోట్లు ఒక లోను, రెండున్నర కోట్లు మరొక లోన్సు మొత్తం 5 కోట్లు లోను తీసుకోవడం జరిగింది. ఇంకా 8 కోట్లు లోన్సు తీసుకోవాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ల్యాండు మార్టుగేజి డబ్బుని అడగడం

అంత సులభమైన విషయం కాదు. యేదయినా అక్కడక్కడ మిస్యూజు అవుతుందనే అభిప్రాయం ఉండవచ్చు. That is intended for land development and it can not be used for this purpose ఆఫ్టరాల్ కొంత మంది రైతులు ఒప్పుకోవచ్చు. కొంతమంది ఒప్పుకోకపోవచ్చు

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు — ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు యిప్పటి నుండి జాగ్రత్తగా నడిపి యెఫిషియంటుగా మానేజి చేస్తే అభ్యంతరం లేదు. 30 లక్షల రూపాయలు పూర్తిగా యేమయినది దాని మీద కమిటీ వేసి......

Mr Speaker :—There is a Short Notice Question on this

Sri T Purushotham Rao — It is not a general matter. I am not asking specifically on anything

మిస్టర్ స్పీకర్ — వరంగల్లులో ఏమి జరిగినదో దాని గురించి షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ వచ్చింది. అది ఆన్సరు చేయబడినది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— అవన్నీ అడగదల లేదు జనరలు పాలసీగా పైపవరు కమిటీ వేసి స్క్రూటినీ చేసి నష్టాన్ని పూర్తిగా తీర్చవలసినదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను రెండవది. హైడ్రో యెలక్ట్రిసిటీ రిపోర్టు ఉన్నది. ఒక్కొకలు యెకనవర్టు రిపోర్టు ఉన్నది

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వాటి సంగతి యిదివరకే చెప్పాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు — హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ రేషియో గురించి అడిగాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — అది కావాలంటే స్టేటుమెంటు టేబిలు మీద పెట్టిస్తాము. ఒక విషయం చెప్పడం మరచిపోయాను. మనకు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత 3,815 గ్రామాలు ఆంధ్ర యేరియాలో రూరలు ఎలక్ట్రిఫికేషను చేయడం జరిగింది. 1,534 గ్రామాలు తెలంగాణా ఏరియా చేయడం జరిగింది. మూడవప్లాను వరకు రూరలు ఎలక్ట్రిఫికేషను ఖర్చు ఆంధ్రలో 25 36 కోట్లు. తెలంగాణాలో 14 61 కోట్లు.

سری سلطان صلاح الدین اویسی :— سٹی میں بعض جگہ دو تین برس سے لائٹ کٹ ہوگئی ہے اتک کھولی نہیں گئی ہے۔ چار مینار کے پاس بھی لائٹ بند ہے اتکو اسکو لگایا نہیں گیا ہے۔ اسکے متعلق دریافت کیا جائے تو کہا جاتا ہے کہ وائرنگ خراب ہوگئی ہے۔

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— నేను అడిగిన దానికి సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి - వారు చెప్పిన విషయం నిజమే 60% and above చేస్తున్నాము కదా. ఇదివరకు ఏరియాలకు అన్యాయం జరగకుండా యీ వంవత్సరం చూడకపోతే అది పెర్పెట్యుయేటు అవుతుందని అన్నారు. కొంతవరకు

నిజమే. ఇదివరకు తీసుకున్న ప్రాంతాలకే వరసపెట్టి చేస్తున్నారనడం కరెక్టు కాదు బ్యాక్వార్డు ఏరియాలకు ఎంఫాసిస్ యిచ్చి చేస్తాము. సిద్ధాంతం అంటూ ఏమీ లేదు, బ్యాక్వార్డునెస్సు, రిటర్న్సు, వగైరా యివన్నీ చూసుకోవాలి.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు—అది చేసినప్పుడు ఇప్పుడు 4% తాలూకాలున్నాయి. 60% తాలూకాలున్నాయి అట్లాంటప్పుడు ఎక్కడైతే ఎక్కువగా ఉన్నాయో తొందరగా రిటర్న్సు వస్తుందని ఆ గ్రామాలకు సెంటు పర్సెంటు చేస్తున్నారు. అట్లాంటప్పుడు 4% ఇంకా తగ్గుతాయి. దాని గురించి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— జనరలు సమాధానం కూడా చెప్పాను. కేవలం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మీద దండుగ వ్యాపారం చేయలేదు. అతేంకాదు. వాన్ పేయింగు యిచ్చేసి కొందమని ఊరుకోలేదు బ్యాలెన్సు వేసుకోవాలి బ్యాక్వార్డు యేరియాను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. రిటర్న్సు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. తమకు వాలుగైదు వోట్లు ఉన్నాయనుకోండి కేవలం దర్శి తాలూకాలోనే ఖర్చు పెట్టరు కదా ? దేనికి ఎంత వెయిటేజి యివ్వాలి, దేనికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వాలి అనేది కొంతవరకు చూసుకోవాలి. ఇదివరకు ఒక్కొక్క తాలూకాలో, ఒక్కొక్క డిస్ట్రిక్టులో ఎంత పర్సెంటేజి జరిగింది అనేటటువంటిది కూడా మనస్సులో పెట్టుకోవాలి

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమైన విషయము బిల్లు కలెక్టర్సు ఎట్లాగూ వచ్చి రీడింగ్ తీసుకొంటారు కాని బిల్లు తరువాత post ద్వారా పంపుతారు. వృథా ఖర్చు ఒక్కొక్కసారి రెండు సార్లు వస్తూంటాయి. పాత పద్ధతి అక్కడే రీడింగ్ చూసి. బిల్లు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—దానిలోను కొంచెము ఇబ్బంది వచ్చినది.

Mr. Speaker .—The question is.

To reduce the allotment of Rs 6,14,82,500 for Electricity by Rs. 100

రాష్ట్రంలోకెల్లా అధికంగా బావుల ద్వారా సేద్యం చేయబడుచున్న నల్లగొండ జిల్లా వ్యవసాయానికి అధికంగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయని ప్రభుత్వ దివాలాకోరు విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 6 14,82,500 for Electricity by Rs. 100

ఖమ్మంజిల్లా, ఖమ్మం తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామాలగుండా కరెంటు లైను వెళ్తున్నప్పటికి దాపులలోవున్న గ్రామాలకు కరెంటు ఇవ్వ నిరాకరిస్తున్న డిపార్టుమెంటు అవకతవకలను సరిచేయనటువంటి పాలసీకి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 6,14,82,500 for Electricity by Rs 100

For erecting an unproductive substation at Ellareddipeta in Sircilla Taluk of Karimnagar District.

The cut motions were negatived

Mr Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 6,14,82,500 for Electricity by Rs 100

For the failure of the State Government to provide adequate funds for the rural electrification in Telengana Region in particular.

The cut motion was declared negatived

Sri Ch Rajeswara Rao demanded a division

The House divided thus :

Ayes 52, Noes 123, Neutral Nil

The cut motion was negatived

Mr Speaker —The Question is :

To reduce the allotment of Rs 6,14,82,005 for Electricity by Rs 100

To criticise the Government in not extending power to rural area specially to the villages where there are number of irrigation wells and for not extending to villages of Fajjalakonda, Ardond, Magutur, Kondapalli villages.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker:-The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,14,82,500 under Demand No. XXXI—Electricity "

The motion was adopted.

Demand No. XIII—Police-Rs 9,61,69,000

Sri K Brahmananda Reddy .—Sir, I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,61,69,000 under Demand No XIII-Police."*

Mr Speaker :—Motion moved.

Sri K. Ramanadham —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 Police by Rs. 100

హైదరాబాదు పట్టణంలో పోలీసు మద్దతుతోనే అనేక అత్యాచారములు, అరాజకములు జరుగుచున్నందున అశాంతికి కారణమైనందున ప్రభుత్వము శాంతి భద్రతలను కాపాడుటలో అలక్ష్యము చేయుటలో ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

*A Note on Demand No. XIII-Police is printed as appendex.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs, 100

ఉక్కు కర్మాగారం ఉద్యమ సందర్భంలో శాంతిభద్రతలను కాపాడలేక, విద్యార్థులపై అనవసర కాల్పులు కాల్చి తమ విధిని దుర్వినియోగము చేసినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri N Ramulu .—Sir, I beg to move·

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,(00 for Police by Rs 100

To urge upon the Government to increase the scales of Police constables in the State.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

To urge upon the Government to provide telephones to all the Police Stations in the State

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

To urge upon the Government to provide jeeps to all circles in Police Department

Mr. Speaker ·—Cut motions moved.

Sri K Muniswamy :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 for Police by Rs, 100

To criticise the Government for not supplying good guns to all Police Stations in the Department

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

To criticise the Government for not raising the pay scales of constables in the Department.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri C. V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

That a redical change in particular in the attitude of the higher bureaucracy of the Police force to suit the democratic times for serving the people be brought about and for the purpose a committee with the leaders of various parties be formed to make recommendations.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri Ch Rajeshwer Rao.— Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by
Rs 100/-

For the failure of an the Government in taking action against the high headed S I at P S in Hasanabad Karimagar Taluk against whom repeated representations were made before the I G P

To reduce the allotment of Rs 9 61,69,000 for Polic by
Rs. 100

For perpetrating atrocities on the peaceful strikers of the R T C who fought for their legitimate demands

Mr. Speaker — Cut motions moved

Sri B Narsimha Reddy, — Sir, I beg to move·

To reduce the allotment of Rs 9,61,69 000 for Police by
Rs. 100

ఎన్నికల సమయముల సహితను, తుపాకుల స్వాధీనము చేసుకోకుండ, ప్రోలుమల్ల, మిర్యాల (సూర్యాపేట తాలూకా) గ్రామాలలో కాంగ్రెసు భూస్వాములు కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యకర్తని హత్యచేసి, ఓటు హక్కును ఖూనీ చేయుటకు అవకాశమిచ్చి రాజ్యాంగాన్ని అగౌరవపరచి ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for police by
Rs 100

ప్రజల న్యాయమైన హక్కుల రక్షణకు నిలబడిన, వేలాది రైతుకూలీలపై ప్రజాసేవకులపై తీవ్రమైన క్రిమినల్ కేసులతో నిర్బంధ విధానము కొనసాగించుతూ ప్రజలను ఖూనీచేస్తూ, పౌర హక్కులను కాలరాస్తున్న భూస్వాములను స్వేచ్ఛగా వదలి, వారి మరణాయుధాలు స్వాధీనము చేసికొనని భూస్వామ్య అనుకూల కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Mr Speaker ·— Cut motions moved·

Sri Vavilala Gopalakrishnayya ·— Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by
Rs 100

To criticise the Government for not putting an end to the Police Raj.

Mr. Speaker :— Cut motions moved

Sri G. Sivaiah, M· L. A :— Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69 000 for Police by
Rs. 100

To criticise the Government that the Police administration in Hyderabad City is not properly conducted and administered as in other parts of Andhra Area and the City Police looks to me most inefficient in Law and Order

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

To criticise the Government that the Police Officers are not active to supervise the subordinate Officials regularly and not effective in the prompt action

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

To criticise the Government for not listing the grade of Inspectors of Police to Gazetted rank, in view of the Tahasildars and B D. Os are up-graded as Gazetted Officers.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

To criticise the Government for not increasing the salaries of Police Constables and other such categories as Rs. 100 as basic salary in view of the present economic conditions.

Mr Speaker — Cut motions moved.

Sri B Narsimha Reddy — Sir I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

హుజూర్‌నగర్ తాలూకాలోని వెల్‌దండ గ్రామములో, పోలీసు క్యాంపు పర్పాటుచేసి ఆ గ్రామముపై పోలీసు రాజ్యము సాగిస్తూ ప్రక్కనే యున్న కొక్కిరేని గ్రామములో కాంగ్రెసు వారిని ప్రోత్సహించి రైతులయొక్క పడు బావుల మీది మోటలని కూలగొట్టుటకు అవకాశమిచ్చిన కాంగ్రెసువారి దుష్ట పన్నాగాన్ని నెరవేరుస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr Speaker .— Cut motion moved.

Sri B Narsimha Reddy :— Sir I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

నల్లగొండ జిల్లాలో 1500 మంది ప్రజాకార్యకర్తలపై కేసులు బనాయించి సంవత్సరాల తరబడి విచారణ పేరుతో కోర్టులకు త్రిప్పుచున్న పోలీసు నిర్బంధ విధానానికి నిరసనగా.

Mr. Speaker .— Cut motion moved

Sri Md. Rajab Ali .— Sir, I beg to move.

Sri B. Narsimha Reddy

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs 100

ఖమ్మం పోలీసు సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ రాజకీయ కక్ష అనేక అక్రమ కేసులు పెట్టి వారిని నష్టపెట్టుచున్నాడని ఆ పోలీసు డిపార్టుమెంటు దృష్టికి తేబడినప్పటికి ఎలాంటి చర్యగైకొనని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri Md Rajab Ali — Sir, I beg to move

Sri B. Narsimha Reddy

To reduce the allotment of Rs 9. 61, 69,000 for Police by Rs 100

ఖమ్మం తాలూకా కాచిరాజుగూడెంలో భూస్వాములు ముఖ్యంగా రైతు వ్యవసాయకార్మికులపై గత రెండేళ్లనుంచి సాగించిన దౌర్జన్యాలను అగుపులో పెట్టమని అనేక విజప్తులు పెట్టినప్పటికి పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఎలాంటి చర్యగైకోనందున ఆ గ్రామంలో హత్య గావించడబడేవరకు దౌర్జన్యాలు సాగించినందున, ప్రభుత్వ పాటిక వైఖరికి నిరసనగా.

Mr Speaker :— Cut motion moved .

Sri B. Narsimha Reddy

Sri N. Raghava Reddy — Sir, I beg to move

Sri Md. Rajab Ali

To reduce the allotment of Rs. 9,61,6^,000 for Police by Rs 100

నల్లగొండ జిల్లా ఈదులూరు వెలిదొండ మొదలగు గ్రామాలలో ఏ గొడవ లేకున్నా పోలీసు క్యాంపులు పెట్టి ప్రజలను నిర్భందిస్తున్నందుకు.

To reduce the allotment of Rs 9,61,69 000 for Police by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లాలో భూస్వాములు లైసెన్సులు కల్గిన తుపాకులతో గత రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రజలను కాల్చి చంపుచున్నా తొండ నేలమర్రి ఈదులూరు. పోలుమల్ల మొదలగు చోట్ల వారినుండి తుపాకులు స్వాధీనపర్చుకొనిన ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr. Speaker :— Cut motions moved.

Sri R Mahananda :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

Government failed to provide Quarters to the Police People at Kurichedu in Nellore Dt,

Mr. Speaker — Cut motions moved

Sri Ch Vengaiah :—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 9,61,69,000 for Police by Rs. 100

to criticise the Government in not rooting out corruption among Police officials and in not having direct recruitment of Police Sub-Inspectors.

Mr. Speaker .— Cut motion moved.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం) — అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టిన పోలీసు డిమాండు డిపార్టుమెంటు తయారు చేసిన పట్టీవలె వున్నది కాని మంత్రిగారు శాసన సభకు సమర్పించవలసిన నివేదికవలె కన్పించడములేదు. డిపార్టుమెంటువారు తయారు చేసిన పట్టిని కూడ మంత్రిగారు చూసినట్లు లేదు. ఏ మంత్రిగారు బాధ్యత వహించి సభకు సమర్పించారో దానిపైన వివరణలేదు. చాల బాధ్యతా రహితముగా తయారు చేసినట్లు మొదటి పేజి. మొదటి పేరాగ్రాఫ్ చూసినట్లయితే కన్పిస్తుంది. వాక్య నిర్మాణములో కూడ జాగ్రత పడలేదు. The Budget Estimates for 1967-68 provide for a gross demand of Rs 9,61,72,000 as against the estimate of Rs 8,65,08,000 for 1966-67 Vote on account for the first 4 months of the current financial year was obtained to the extent of Rs. 3,02,88,900 (voted) and Rs. 3,300 (charged) The increase is mainly due to incremental rise in pay and allowances of the employees

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

An Hon Member.— Point of Information, Sir. Can a Police Officer come to the House with his stick ? Whether it is permissible or not ?

Mr Deputy Speaker :— He may be requested to send his stick outside please.

Sri K. Brahmananda Reddy:— The stick is a part of the uniform of a Police Officer, Sir.

Mr. Deputy Speaker, Today, we have 2 matters in the Agenda. One is 1/2 hour discussion from 1.30 about M. T. Raju's Report and another is the Amendment to G O. Not it is 11.15 a. m. If the Members agree let us have discussion on Police Demand till 1.30 and postpone the other two matters to some other date. Voting and reply will be tomorrow.

Sri V. Palavelli:— The increase is mainly due to incremental rise in pay and allowances of the employees. ఈ వాక్యము ముందుకు జరగవలసి వున్నది. ఇది వెనుక పడివున్నది. వెనుక ఒక విప్రవవరుండు ఒక మహాప్రబంధాన్ని వ్రాయాలని పూనుకొని శ్రీరాముఁలు వ్రాట్టామని సంకల్పించు కొని శ్రీముఁలు అని వ్రాసి హంసపాదు పెట్టి మీద 'రా' పెట్టినట్లు గావుంది. అందువల్ల దీనిని తయారు చేసేటప్పుడు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

పోలీసుశాఖ అటు ప్రభుత్వానికి, ఇటు ప్రజలకు చాల అవసరము ఈశాఖ నిర్మాణములోగాని, నిర్వహణలోగాని అలక్ష్యము, అశ్రద్ధ చూపితే చాల ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది రాష్ట్రములో శాంతి భద్రతలు లోపిస్తాయి ఆస్తినష్టము సంభవిస్తుంది. ప్రాణనష్టము జరుగుతుంది అనేక రకాలుగా ప్రజలలో భీభత్సము, అలజడి, ఆందోళన పెచ్చు పెరుగుతాయి ఒక రకమైన అశాంతి వాతావరణము కల్పించడానికి దోహదము చేస్తుంది. కాబట్టి పోలీసుశాఖ నిర్వహణలో, నిర్మాణములో ఇతోధికమైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను కాని ఈ డిమాండు చూస్తే అటువంటి శ్రద్ధ చూపించినట్లు లేదు. 2వ పేజీ చూస్తే It is a catalogue of the Governments failures in administration ఇది ఆడలేని మద్దెల ఓడిపోయినదన్న సామెత మాదిరి వుంది ప్రభుత్వ వ్యవహారము 2వ పేజీలో కొన్ని విషయాలు మనవి చేసివున్నారు. ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ విషయము ఎత్తుకొన్నారు. లేబరు సమస్యలు గురించి వ్రాశారు white coller employees గురించి వ్రాసివున్నారు. ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ సమస్యను సంతృప్తికరముగా పరిష్కరించ లేకపోయినారు. కార్మికుల సమస్యలలో సంతృప్తిని చూపించ లేక పోయినది. అదేవిధంగా ఉద్యోగస్థుల సమస్యలపట్ల కూడా సంతృప్తికరమైన పరిష్కార మార్గానికి ప్రభుత్వం చేరుకోలేక పోయింది అత్యవసర వస్తువుల ధరలను అదుపులో పెట్టడంలో ప్రభుత్వం ఫెయిల్ అయింది. ఎప్పుడూ సమ్మె ఎరుగని వర్తకులు కూడ సమ్మెకు దిగారు అంటే ప్రభుత్వ వ్యవహారాలు ఎట్లా వున్నాయో అర్థమవుతాయి. ప్రజల తాలూకూ సమస్యలపట్ల ప్రభుత్వ ఉదాసీన భావం వహించినందువల్ల, ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చూపించడంవల్ల, ప్రభుత్వం తగిన మార్గం అనుసరించకపోవడంవల్ల రాష్ట్రంలోని ప్రజలలో అసంతృప్తి, ఆందోళన, అలజడి, భయం ఇవన్నీ ఉధృతంగా పెరిగి ఓడికి పట్టినంత కాలం ఓపికపట్టి డెమోక్రటిక్ ప్రిన్సిపల్స్ మీద ప్రయత్నాలు చేసి చేసి, విసిగి వేసారి ఆందోళన చేస్తుంటే దానికి ఎవరు బాధ్యత వహిస్తారు? ఈ సమస్యా పరిష్కారాని బాధ్యత వహించవలసిన పెద్దలే మౌనం వహించినట్లయితే, దాటి మీద సరైన దృక్పథం అలవర్చుకోకపోతే ప్రజలలో పెచ్చు పెరిగిన అసంతృప్తి దావానలంలో పెల్లుబికి ప్రభువహించక తప్పదని చరిత్ర చెబుతున్న విషయం. ఈ సత్యాన్ని మర్చిపోకూడదు. అదేవిధంగా రాష్ట్రంలో అనేక సమస్యలు ఉత్పన్నం అయ్యాయి ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి అసత్యములైనా నేరారోపణలు ప్రతిపక్షాలపై చేసి వున్నారు. "With the approach of the general elections, the opposition political parties were bent upon making this an issue" అని అన్నారు బెంట్ అపాన్ అనే ప్రయోగం గర్హించవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ రాజకీయపక్షం కూడ తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలో కూడా ఉక్కు ఫ్యాక్టరీని సాధిస్తాం అని ఒక ఐటమ్‌గా తీసుకొన్నది లేదు కాని ప్రభుత్వం దీనిని ఈ విధంగా తీసుకువచ్చి పెట్టటం అసందర్భంగా వున్నది. సహేతుకంగా లేదు. ఉద్యమం ఎవరు చేశారో, ఎవరి ద్వారా ఊపిరి వచ్చిందో ప్రభుత్వానికి తెలుసు. వారి రాజకీయాల కోసం, వారి ప్రతిష్ఠ కోసం, ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ఉద్యమాన్ని సాధనంగా ఉపయోగించుకొన్నారు. మీరు మర్చిపోతే

మర్చిపోవచ్చు కాని ప్రజలు మాత్రం మర్చిపోరు. ప్రభుత్వం ప్రతిపక్షాల మీద నిందారోపణ చేయడానికి పూనుకోవడం, బాధాకరమైన విషయం శోచనీయమైన విషయం, ప్రభుత్వం తను పరిష్కరించవలసిన సమస్యలలో విఫలమయి ఆ బాధ్యతను వారు స్వీకరించడానికి అంగీకరించే ధైర్యం లేక సత్తా చాలక అది ప్రతిపక్షాలపై నెట్టటం గర్హించవలసిన విషయం. ఒక్క ప్రతిపక్షాలపైనే కాదు, విద్యార్థుల మీద నెట్టి వున్నారు. కార్మికుల పైన, ఉద్యోగస్థుల పైన నెట్టుతున్నారు ప్రజలు తమ బాధలను వ్యక్తం చేస్తుంటే దానికి ఈవిధంగా వక్రభాష్యం చేప్పి వక్రమార్గం పట్టించడం మంచిది కాదు. ఉక్కు ఫ్యాక్టరి ఉద్యమం కేవలం ప్రతిపక్షాల బాధ్యత అని చెప్పడం బాధ్యతా రహితంగా కన్పిస్తున్నది. ఉక్కు ఫ్యాక్టరి నిర్మాణం కోసం ఆందోళన చేసింది ఎవరు ? డి. అమృతరావు కాంగ్రేసు వాది కాదా ? గాంధేయ సిద్ధాంతవాది కాదా? అందుల్లో పాల్గొన్న వారిని ప్రజలు మర్చిపోలేరు. కాంగ్రేసు వారు భాగస్వాములుగా వున్నారని చెప్పడానికి మాకు సంశయం లేదు. కేవలం ఎన్నికలు సమీపిస్తున్నాయి, రాజకీయ ప్రయోజనాలను ఆశించి ప్రతిపక్షాలను సాధనంగా చేసుకొని వారిపై నేరారోపణ చేయడం గర్హించవలసిన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను నాల్గవ పేజిలో సమగ్రంగా అంకెలు ఇచ్చారు, కేసెస్‌లో చాలా భాగాలు వున్నాయి. ఇందులో రిపోర్టు అయి రిజిష్టరు కాని కేసులు ఎన్ని, రిపోర్టు అయి రిజిష్టరు అయిన కేసులు ఎన్ని ? చాలా కేసులు రిపోర్టు అయి రిజిష్టరు కానివని మనకు తెలుసు. అయితే ఈ ఫిగర్స్‌ను యాబ్సల్యూట్‌లో కంపేర్ చేయడం మంచిది కాదు. నాల్గవ పేజిలో మంత్రిగారు ఇచ్చిన లెక్కలను 1959 సంవత్సరంతో పోల్చి చూస్తే మనం ఎంత అభివృద్ధిని సాధించామో తెలుస్తుంది. 1959 వ సంవత్సరంలో మర్డర్స్ 768 అయితే 1966 లో 867 1959 లో డెకాయిటీస్ 53 అయితే 1966 లో 85, రాబరి 1959 లో 108 అయితే 1966 లో 109, హౌస్ బ్రేకింగ్స్ 1959 లో 5775 అయితే 1966 లో 5,091, కాటిల్ తెఫ్ట్ 1959 లో 1047 అయితే 1966 లో 1,111. ఈ విధంగా వున్నాయి, అందువల్ల తగ్గినట్లు ఏమీ కనుపించదు డైరెక్ట్ కావలసిన కేసులు 58 పర్సెంటు అని పేజి 9 లో చెప్పారు. అంటే 62 పర్సెంటు డిటెక్ట్ చేసినట్లు కన్పిస్తున్నది కాని వాటి నేచర్ ఏమిటో చెప్పలేదు. అటువంటి కేసెస్ 62 లో ఎన్ని వున్నాయో చెప్పలేదు. చిన్న చిన్న విషయాలను ఎక్కువ వంటివి ఘనంగా చెప్పుకోడానికి పనికివస్తాయి. అందువల్ల నేచర్ ఇవ్వకపోతే సరైన అభిప్రాయానికి రావడానికివీలులేదు. ఈ రకంగా వున్న డిమాండును సమర్థించడానికి విచారిస్తున్నాను. ఇక దీనిలో హర్షించవలసిన విషయం చివరి పేజిలో వుంది. ఎ. పి. పి. వాలిబాల్ టీమ్ వారి విజయ పరంపరలను అభినందిస్తూ ప్రభుత్వం వారికి ఇతోధిక సౌకర్యాలు కల్పించి రాష్ట్రియొక్క ప్రతిష్ఠను ఇనుమడింప చేయాలి.

ఇక ఈ డిమాండుకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచు కొన్నారు. పోలీసుశాఖ నిర్మాణం ఏవిధంగా వుండాలి ప్రజలకు పోలీసులకు మధ్య సంబంధం ఎలా వుండాలనేది మనం దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి. మన

రాష్ట్రంలో సుమారు 56 వేల మంది కానిస్టేబుల్స్ వున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. మన జనాభా నాలుగున్నరకోట్లు వుంది మన జనాభాతో పోలీసు శాఖవారిని పోలిస్తే వారి సంఖ్య తక్కువ ఒక పోలీసు స్టేషను విషయం చూస్తే ఒక సబ్ఇన్స్పెక్టరు, హెడ్ కానిస్టేబుల్, 9,10 మంది కానిస్టేబుల్సు వుంటారు వారి తాలూకూ జ్యూరిస్డిక్షను 15 మైళ్లు వుంటుంది. అంటే 150,200 గ్రామాల వరకు బీట్ కాని, సర్వే కాని, ప్రాపర్ సర్వీసు చేయవలసివుంటుంది. ఈవిధంగా చూస్తే వారి సంఖ్య చాలదు వారు ఎఫెక్టివ్ గా నేర పరిశోధన, నేర నిరోధన చేయాలంటే అందుకు అవకాశం లేకుండా పోతున్నది అందువల్ల కానిస్టేబుల్స్, హెడ్ కానిస్టేబుల్స్ సంఖ్య పెంచాలని కోరుతున్నాను ఇవాళ ఏ పోలీసు స్టేషన్‌లో చూసిన పేపర్ వర్క్ చాలా ఎక్కువగా వున్నది. అందువల్ల వారు ఎగ్జిక్యూటివ్ వర్క్ చేయ లేకపోవడంవల్ల చాలా డిలె అవుతున్నది కనుక పేపర్ వర్క్ విషయం గురించి ఆలోచించి వీలైనంత వరకు తగ్గించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. వారికి స్టేషనరి సరిగా సప్లయి చేయడం లేదు. పేపర్ వర్క్ తగ్గించి ఒక పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్‌ను ఎప్పాయింట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రజల అభిప్రాయాలను తెలుసుకొనేటట్లు, నేర పరిశోధనలో పోలీసులకు ప్రజలు తోడ్పడేటట్లుగా పని చేయించడానికి పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్‌ను వేయడం మంచిదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్ డ్యూటీలు ఏమిటో మనవి చేస్తాను 1 To evaluate public opinion and attitudes with reference to police policies, methods and personnel of the Department. 2 To advise the Chief with regard to the public relations, aspects of new or revised departmental programmes, policies, procedures and activities. 3 To plan and carry on nformal activities to keep the public informed on police activties. 4 To have supervision on all police activities to influence the public. దీనిలో పని చేయడానికి, ఆకర్షించడానికి కూడా అవకాశం వుంటుంది పోలీసు శాఖలో కల్పిస్తున్నది ఏమిటంటే ప్రభుత్వం తాలూకూ మనుష్యులు, అధికార పార్టీ యొక్క జోక్యం రోజురోజుకు ఎక్కువ అవుతూవుండడంవల్ల పోలీసు ఉద్యోగులు బాధ్యతయుతంగా ప్రవరించడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. అటువంటి ఇన్సిడెంట్సు వున్నాయి. తాము చెప్పినట్లు చెయని పోలీసు ఆఫీసర్లను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించినవి, వున్నవి లేనివి సృష్టించి సస్పెండ్ చేయడానికి పూను కొన్న పరిస్థితులు వున్నాయి.

ఏ విధమైన ఒత్తిడి లేకుండా వ్యవహరించుటకు అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాము. ప్రశ్నల సందర్భంలో కూడ వచ్చింది. పోలీసు స్టేషన్సులో రోజుల కొలది ఉంచి, హింసలు పెడుతూ, మేజిస్ట్రేట్ల దగ్గర హాజరు పరచకుండా ఉంచుతున్నారు. అటువంటిదానికి అవకాశం లేకుండా చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ ఎస్. నాగిరెడ్డి (మైదుకూరు) :— అధ్యక్షా! ఈ పోలీసు శాఖగా డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో అన్ని జిల్లాలలో కర్నూలు అగ్ర స్థానవహించింది. దేనిలో అభివృద్ధిలో కాదు, చదువులో కాదు.

ఖూనీలలో, రెండవ స్థానము కడపకు వచ్చింది. కర్నూలులో 1966లో 115 ఖూనీలు జరుగుతే కడపలో 85 జరిగింది. ఇది చాలా సోచనీయమైన విషయం. ఈ ఖూనీలు ఇన్ని జరగడానికి కరువు కాటకాలే కారణం. ఏ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందినదో అచ్చట ఈ ఖూనీలు తక్కువగా ఉన్నాయి కె. సి. కెనాలు ఉన్న ప్రాంతంలో ఈ ఖూనీలు చాలా తక్కువ. ఇతర చోట్ల గ్రామాలలో పనులు ఉండవు. అక్కడే ఈ ఖూనీలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి ఇవి ఒక దానితో ఆగిపోదు తరతరాలుగా జరిగే ఖూనీలు కొన్ని ఉన్నాయి వీటిని తగ్గించాలంటే కొన్ని ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులు, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలైనవి ఆయా గ్రామలలో పెట్టి, ఆ ప్రజల అర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడాలి నా నియోజక వర్గంలో దువ్వూరులో సబ్ఇన్‌స్పెక్టర్ గార్ని తీసివేశారు అక్కడ మరల S. I. గార్ని వేయలని కోరుతున్నాను. అక్కడ S. I ఉండడం అవసరం. ఇటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అమలు జరపకపోతే వెనకపడిన జిల్లాలు పాడైపోతాయి. కొన్ని జిల్లాలు వ్యవసాయంలో అగ్రస్థానంవహిస్తే, మరికొన్ని జిల్లాలు విద్యా విషయంలో అగ్రస్థానంవహిస్తే కొన్ని జిల్లాలు ఇటువంటి ఖూనీలలో ప్రాధాన్యవహించింది అందుచేత ఈ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి తోడ్పడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తీగల సత్యనారాయణ (మహబూబ్‌నగర్) :— అధ్యక్షా ! ఈ డిమాండును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే పోలీసులమీద ప్రజలకు విశ్వాసం అనేది పోయింది. జనరల్‌గా ఈ పోలీసులు దొంగలతో తాలూచి అయి, లంచాలు తీసుకొంటున్నారు. నేరాలు తగ్గాయని అంటున్నారు కాని రిపోర్టు కానటువంటి కేసులు ఎన్నో ఉంటాయి. నేరాలు జరిగినా పోలీసు స్టేషన్లు వెళ్ళి రిపోర్టు చేయరు. పోలీసు అంటే ప్రజలకు confidence లేదు. ప్రజలకు రక్షణ కల్పించడంలో వారు విఫలురు అయ్యారు. జూదగృహాలను అరికట్టామని అన్నారు. వరంగల్లు పట్టణంలో మూడు ముక్కల ఆట పగలే ఆడుతున్నారు. అకడేకాదు. వరంగల్లు జిల్లాలో 7, 8 గ్రామాల నుంచి అటువంటి రిపోర్టులే వచ్చాయి. కాని ఎవరినీ పట్టుకోలేదు. ఎక్కడ అదుపులో పెట్టారు ? వరంగల్లు పట్టణంలో ఇద్దరు పసిపిల్లలను చంపివేశారు. వారి గురించి ఇంత వరకు ఆచూకి తీయలేదు. పోలీసులు తప్పులు చేసిన వారికి తగిన శిక్ష విధించడంలేదు. అందుకే వారి ప్రవర్తనలో మార్పురావడంలేదు. ఉదాహరణకు మాలేడు గ్రామంలో ఒక తాడి శేవర్ ఉన్నాడు. అతనిచేత బలవంతాన 40 వేల రూపాయలకు నోటు వ్రాయించుకొని, అతని ఆస్థి దోచుకొని, ఆ గ్రామం నుంచి అతనిని వెళ్ళగొట్టడానికి ప్రయత్నించారు. దాని గురించి పోలీసుకు రిపోర్టుచేస్తే, నేరస్థులను పట్టుకోవడంగాని, శిక్షించడంగాని జరుగలేదు. అందుచేత ప్రజలకు విశ్వాసంలేక నర్సంపేటలో S. I. ని కొట్టారు. కొన్ని గ్రామాలలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి రాజ్యంలేదు. కొంతమంది ఇష్టంవచ్చినట్టు చేస్తున్నారు. ఆలేటి గ్రామంలో పంచాయతీ సమితి ఎన్నికలలో పోలీసు [illegible]లో ఒక తీపుమ తగుల బెట్టారు. పోలీసులు ఏమీ చేయలేదు. అలాగే

రాయలసీమ ప్రాంతం పరిస్థితి చూడండి అక్కడ రెండు గ్రూపులు ఉన్నాయి. లైసెన్సు లేకుండా తుపాకులు ఉంచుకొంటున్నారు. నిజంగా ప్రజలను రక్షించాలనే దృక్పథం పోలీసులకు ఉన్నట్లయితే, ఆయా వ్యక్తులవద్ద లైసెన్సులు లేకుండా ఉన్న తుపాకులను స్వాధీనం చేసుకొంటే, హత్యానేరాలు తగ్గే అవకాశం ఉంటుంది. రాగారాగా ఎక్కడకు దారి తీస్తొందో తెలియకుండా వుంది ఈ విధముగా శిక్షించలేని పరిస్థితులలో వున్నప్పుడు కేసులు పెట్టలేని పరిస్థితులు వున్నప్పుడు political హత్యలకు దారి తీస్తుంది గుంటూరులో కూడా ఈ విధంగా జరిగింది తిరుపతయ్య అనేవ్యక్తి ఎన్నికలలో సహాయం చేసినందుకు political murder చేయబడ్డాడు. పోలీసులు అంటే ప్రజలకు విశ్వాసము, రక్షణ లేదు శాంతి భద్రతలు కాపాడాలి కాని ఏదో ఆ జూకీలు చూపించి ఘనకార్యాలు చేసాము అని అను కొంటున్నారు కాని అన్నింటిలోను పోలీసు fail అవుతోంది గ్రామాలలో తగాదాలు వస్తే జమీందారుల, పెద్దభూస్వాముల వద్ద నుంచి లంచాలు తీసుకొని వాళ్ళ పక్షాన పని చేస్తారు. వరంగల్లులో బీడి కార్మికులు సమ్మెచేస్తే యజమానుల పక్షాన పని చేసారు. వేద ముప్పారం వ్యవసాయ కార్మికులపై కాల్పులు జరిపారు. ప్రజలకు రక్షణ లేకుండా పెట్టుబడి దారులకు వుపయోగపడే విధంగా చేస్తున్నారు. అట్లా చేస్తే ప్రజలకు ఎట్లా విశ్వాసం వుంటుంది రిక్షా వాళ్ళకు D. S. P. లైసెన్సు యివ్వటానికి అధికారం వుంది. గుంటూరు విజయవాడలలో పెట్టుబడిదారులకే యివ్వటం జరుగుతోంది. C. I D. శాఖ పోస్టాఫీసులో సెన్సారు చేయటంలో నైపుణ్యం సంపాదించింది. వేలకొలది దొంగకరన్సీని, దొంగలను పట్టుకొనే శక్తిలేదు నేరాలు, జరిగిన తరువాత వారిని పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నిస్తారే కాని అవి జరగకుండా చూచేశక్తి లేదు. పోలీసుకు complaint చేస్తే ఏ S I యో C, I. యో D. S P యో వచ్చి చూస్తారు. సరిగా investigation జరుగదు. కావున ఆవని C.I.D. శాఖకు యివ్వాలి అని కోరుతున్నాను అనంతపురం D S. P. ని గురించి I.G P. గారికి దరఖాస్తులు యివ్వటం జరిగింది, వారు యింకా అక్కడే వున్నారు. వారు మామీద కక్షకట్టి మాకార్యకర్తలను బాధిస్తూ మీరు కేసులను వుపసంహరించు కొండి లేకపోతే 107 సెక్షన్ క్రింద కేసుపెట్టి తిప్పుతాము అని ఆవిధంగా D. S P. చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే విశ్వాసం ఎట్లా వుంటుంది. పోలీసు జీతాలు 60—90 వరకు వుంటాయి. చాలీ చాలని జీతాలతో C.I., S.I. ల తిట్లతో చాలా బాధపడుతున్నారు. వారు Union పెట్టుకుందామంటే అవకాశం లేకుండా వుంది. రాజ్యాంగం ప్రకారం వారికి హక్కు వుంది. ఢిల్లీలో పోలీసులు ప్రదర్శనలు, సమ్మెలు చేసారు, అటువంటి అవకాశాన్ని యివ్వకుండా వారికి జీతాలు పెంచాలి. వారికి జీతాలు తక్కువ వుంచుట వలన జమిందారులకు, పెట్టుబడి దారులకు లొంగిపోతున్నారు. అందువల్ల వారికి జీతాలు పెంచవలసినదని మనవిచేస్తూ శెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. సత్యనారాయణరావు :—అధ్యక్షా, చీఫ్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశ పెట్టిన Police Demand ను సమర్థించుకొంటూ పోలీసుశాఖ దేశంలో రక్షణ, శాంతి, సౌభాగ్యములకు తోడ్పడునటువంటి శాఖ. కాని ఆ శాఖ సరిగా పని చేయకపోతే ఏనాటికి. తగాదాలకు murder కేసులు, లూటీలకు, దొంగతనాలకు అవకాశం వుంటుంది. Murder కేసులు చాలా ఎక్కువ అయినాయి Staff చూస్తే 1961 లో 1671 మంది Officers వుంటే 1965లో 1727 మంది Officers వున్నారు, జవానులు 1961లో 22825 మంది వుండి 65లో 23063 జవానులువున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము Staff ఎక్కువగు చున్నే వున్నారు రిజర్వులో చూస్తే 61లో 187 మంది ఆఫీసర్లు వుంటే 65లో 281 మంది వున్నారు జవానులు 61లో 7439, 65లో 8681 మంది వున్నారు. Intelegence branch లో కూడా ఎక్కువగ చూవున్నారు. ఎక్కడ చూచినా అలజడులు cognizable cases ఎక్కువగు చున్నాయి లెక్కలద్వారా Murder cases 61లో 842 63లో 878, 64లో 81[illegible], 65లో [illegible]46, 66లో 399 జరిగాయి. ఈ విధంగా పెరుగుతూ వచ్చాయి వీటికి కారణాలు ఆలోచించాలి Towns లో మిగతా చోట్ల Taxy Drivers Wrong side పోవటం వల్ల accidents జరుగుతూవుంటాయి. పర్మిట్లు, Taxi Drivers కు యివ్వకుండా owners కు యిస్తున్నారు. Taxi Drivers wrong side పోకుండా నిర్బంధాలు చేస్తే కొంత తక్కువగుటానికి వీలువుంది. రిక్షావాళ్ళు పోయో స్పీడు మనకు తెలుసు. Lorry Drivers తప్పత్రాగి ఘోరంగా పోతూవుంటారు, మనుష్యులు ముందువచ్చేది కూడా చూచుకోకుండా పోవటం వల్ల accidents జరుగుతున్నాయి లెక్కలనుబట్టి ఈ Hot drinks consusmption 60–61లో 6,84,407 లీటర్లు 64–65లో 3240, 35,942 కు పెరిగింది. త్రవ్వత్రాగి లారీడ్రైవర్లు బండ్లు వస్తున్నా మనుషులు వస్తున్నా చూడకుండా ఘోరంగా accidents జరుగుతున్నాయి. గ్రామాలలో రాజకీయ కక్షలు ఎక్కువై దారుణంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దుండగులతో పోలీసులు కలిసి వుంటున్నారు అనే అపవాదు కూడా వుంది. కమ్మంలో చూచుకుంటె ఈ నెలలో 6 హత్యలు జరుగుతున్నాయి. ఘనాపూర్ లో రెండు murder cases జరిగాయి. కొసిమంచి గ్రామంలో హత్య ప్రయత్నం జరిగింది. కమ్మంలోనే రాత్రిపూట గొడ్డలితో గుంటమిల్లి వారి సత్రం దగ్గర పేరు పెట్టి ప్రక్కకు పిలిచి గొడ్డలితో చంపడంజరిగింది. కమ్మంలో నెలకు 5,6 హత్యలు దారుణంగా జరుగుతున్నాయి. పోలీసులు ఏమిచేస్తున్నారు అర్థంకాకుండా వుంది ఈ ప్రకారంగా చూసుకుంటే శాంతి భద్రతలు ఎట్లాస్థాపించగలమా అనే అనుమానం వస్తోంది. అలాగే rioting Case కూడా చాలా ఎక్కువ అయిపోతున్నాయి. ఖమ్మంలో యిది యిదివరకులేవు ఇప్పుడు ఎక్కువ అయినట్లు చెబుతున్నారు. ఈ murder case కు కారణాల sexual causes అని చెబుతున్నారు. ఈ murder cases ఎందుకు ఎక్కువ అవుతున్నాయని కనుక మనం చూస్తే. Investigation సరిగా

లేకుండా Court కు పోతున్నాయి నేను lawyer గా చెబుతున్నాను Investigationలో లోపం వుండి, పోలీసులు సక్రమంగా, నిబంధనల ప్రకారం చేయక పోవడంవల్ల, ఈ murder case లో లోపంవుండి బయటపడిపోతున్నాయి నేను నిజంగా 8 Cases చేసే, ఎనిమిదీ admit అయినాయి Investigation లో లోపం వుండి పోతున్నాయి Group వారిగా జరిగి murder caseలో, murder చేసినతను ఒకతను బయటపడితే, అతనిమీత కక్షతీర్చుకొనడానికి ప్రతీకారం తీర్చుకొనడానికి తయారైవున్నాడు. అలాగే ఖమ్మంలో కాశాపురం case లో జరిగింది కక్ష తీర్చు కొనడానికి court లో నుంచి బయటపడి accused person మీద ప్రతీకారం తీర్చు కొనడానికి రెండవ murder case జరిగింది Investigation సక్రంగా జరిగే పక్షంలో ఈ లాంటివి తగ్గించడానికి అవకాశం వుంటుంది. Investigation సక్రమంగా జరిగి court లో accused జైలుకుపోతే రెండవసారి murder జరగకుండా వుంటాయి కనుక పోలీసువారు Investigation సక్రమంగా జరిపి, taxi accidents ను, Rickshaw accidents సక్రమంగా చూసినట్లయితే యివి అన్ని తగ్గడానికి అవకాశం వుంటుంది ఈ రోజున town లో clubs లో గొప్పగొప్ప Officers gambling ఆడుతున్నారు అక్కడ liquor కూడా ఉపయోగించబడుతున్నట్లు నగ్నంగా మనకు తెలుస్తున్నది ఈ gambling ఈలాంటి పెద్ద, పెద్ద Officer చేస్తూవుంటే ఈలాంటి cases ఎందుకు జరగకుండా వుంటాయని Gamblingకు ఎవరైతే నిరోధించాలో వారే ఎక్కువగా చేస్తూవుంటే. పౌరులు ఎట్లాచేయకుండా ఉంటారని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను ఈ murder cases పోవాలంటే investigation సక్రమంగా Police వారు చేయాలి, తగుశ్రద్ధ తీసుకోవాలి అప్పుడే court వారు చర్య తీసుకొనడానికి అవకాశం వుంటుంది. లేకపోతే acquit అయి తీరుతాడు, అలాగే decoityలో, robbery లో casesను చేసాను. ఇందులో fundamental causes ఎక్కువ కనిపిస్తున్నాదంటే investigation లోను వుండబట్టి, Cross examination లో పడిపోకుండా తగు జాగ్రత్త police వారు తీసుకుంటే, aquit కూడ, కాని ఈ రోజున అవుతున్నాయంటే cross examination లో ముందు ఏ questions వస్తాయో చెప్పక పోవడంవల్ల, ఇట్లచేయకపోవడంవల్ల, నిరోధించకపోవడంవల్ల యివి రోజు రోజుకు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. కనుక పోలీసు వారిని కోరేదేమంటే వాటిని నిరోధించాలని, అప్పుడే నిజంగా police యొక్క ఉద్దేశం, శాంతిని స్థాపించాలి, తగాదాలు తగ్గించాలి అని వుందో, అదిచేయడానికి అవకాశం వుంటుందని గాని, investigationలో లోపంవుంటే, gamblingతో పెద్ద Officers వుండే పక్షంలో, ప్రజలను రేకెత్తించినవారు అవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. కనుక ఈ investigation లో Police వారు, intellegence వారు తగు శ్రద్ధ తీసుకొని, దానిని తగ్గించే మార్గం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. పోలీసు Constable కు incentiveగా పని చేయాలంటే, పౌరులుగా, గౌరవ వ్యక్తులుగా వారికి గౌరవం యిచ్చినప్పుడే వారు శ్రద్ధగా పని చేస్తారని చెప్పి నేను మనవి చేస్తూ ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती (महराज गज) —अध्यक्ष महोदय । आध्र प्रदेश के इस १८४ करोड ४१ लाख रूपये के बजेट में ९ करोड ६२ लाख रूपये पोलिस बजेट के लिये रखे गये है जो पूरे बजेट का ५% होता है । मै यह जानना चाहूगा कि हमारे देश के दूसरे सूबो मे पोलिस पर कितना खर्च होता है । और सरकार इस की भी जानकारी प्राप्त करे कि दूसरे देशो मे पूरे बजेट का कितना भाग पोलिस पर खर्च किया जाता है । इसकी भी जाच पडताल करे तो अच्छा होगा

अध्यक्ष महोदय । दूसरी बात यह है कि हमे पोलिस प्रशासन का पूरा ढाचा अग्रेजो से विरासत मे मिला है । फिर भी गत डेढ सौ वर्ष मे गुलामी के जमाने मे पोलिस ने जितनी बार गोली चलाओी है उस से कही अधिक इस सरकार ने अपने २० साल के राज में पोलिस के द्वारा गोली चलावी है । आध्र प्रदेश में भी हाल ही मे दो घटनाओे हुओी है । स्टार्च कारखाने के सबन्ध मे गोली चली और लाठी चली । और अैसी कई अनगिनत घटनाओें हैं । अैसा मालूम होता है कि पोलिस प्रशासन के सामने सामाजिक दृष्टि नही है । बल्कि विकृत दृष्टि है । क्योकि जनता से पोलिस का जो सबन्ध है वह एक रक्षक का है । जनता यह समझना चाहिये कि पोलिस हमारी रक्षक है । लेकिन यहा बात उल्टी है । मै आपको आगे बतलाऊगा कि किस प्रकार अपराधो की रोकथाम नही होती है । पोलिस यह समझती है कि उस का काम केवल अपराधियो को पकडना है । और वह भी छोटे अपराधियो को । जैसे कोओी रकशा वाला है या कोओी साधारण आदमी है । और जो बडे बडे अपराध होते हैं, जो सगठित अपराध है जिनकी चर्चा में बाद में करूगा पोलिस उनकी ओर ध्यान नही देती । १९६६ में कागनिजबल जुर्म २६०९६ हुवे हैं । डिमेंड न १३ पोलिस के साथ जो स्टेटमेंट रखा गया है उस में कहा गया है २०६४८ केसेस सेक्युरिटी सेकशस के तहत पकडे गये है, १५६६१ लोगो को पाबन्द किया गया हैं । यह पता नही कौनसे प्रशासन के लिये तारीफ की बात होगी कि १५६६१ लोगों को बिभिन्न दफ्मे के तहत पाबन्द किया जाये । अध्यक्ष महोदय । इनमें राजनैतिक दलो के लोगो को भी पाबन्द किया जाये । उनका कुसूर क्या था मालूम नही । हमारी सोशलिस्ट पारटीके मगर मंत्री श्री शीतल सिंघ को जो पाबन्द किया गया उनका जुर्म यह है कि जब श्रीमती इन्दिरा गांधी यहां आओी थी तो उनके विरोध उन्हो ने प्रदर्शन किया था । इस पर उनको पाबन्द किया गया । इसके अलावा जितने भी लोग २६ हजार, २० हजार और १५ हजार है उनमें अधिक साधारण लोग हैं । यह परिस्थिति जैसा कि मैंने पहले अर्ज किया अपराधो के रोकथाम की दृष्टि नहीं है । बल्कि अपराधियो को पकडने की ओर ज्यादा ध्यान रहता है । निर्दोष को फसाना इस सबन्ध में मैं बहुत कुछ कहना चाहता था। लेकिन समय कम है, इस लिये केवल एक ही उद्धरण आपके सामने पेश करना चाहता हू । वह यह कि मई के जन अक में यह लिखा है कि उन्नीसवी सदी मे कलकत्ता अग्रेजों की राजधानी था। वहां जो होता था उसका असर दूसरी जगहो पर पडता था । ३० अप्रेल १८२७ को कलकत्ता गजेट में एक जगह लिखा है कि इस देश में अैसा होता है कि यदि किसी के

घर मे सेध लगे या डाका पडे तो वह कोशिश करता है कि मेजिस्ट्रेट को पता न चले। रात ही को या तो सेध को भर देता है या चौकीदार को घूस देदेता है। क्योकि उसको मालूम होता है कि पोलिस को पता चले तो कई चीजे वापस नही मिलेगे और जो बाकी बच रहा है उसमे से भी अमले का हिस्सा देना पडेगा। सेध या डाके को पोलिस नके का मौका समझती है। अग्रेजो की राय का बहुत महत्व होता है, कम से कम यह सरकार तो उसको बहुत महत्व देती है। १८३६ मे फ्रेडरिक हालिडे नामक एक सज्जन थे उन्होने कहा है कि डकेती खराब होती है। लेकिन डकेती की जाच इससे भी खराब होती है। इसलिये अध्यक्ष महोदय यह नयी चीज नही है। यह परपरा से चली आरही है। और लोक कल्याणकारी और समाजवादी नारा देनेवाली सरकार भी इस ओर ध्यान नही देरही है। पोलिस के पास गैरकानूनी और अनियमित अधिकार बहुत है। कनूनी और नियमित अधिकार उसकी आख से औफल होजाते है। रक्षक और भक्षक यह बात मैंने पहले आपके सामने रखी थी। क्रिमिनल प्रोसीजर कोड का १०७, १०९ और ११० दफा है और जो लोग कैद मे डाल दिये गये है उनमे से कई लोग इन ही दफो के तहत है। कोई भी चीज हो झड से १०७, १०९ और ११० दफो के तहत लोगो को पकडकर ला लिया जाता है। एक बहुत ही दु:ख और शर्म की बात मे आपके सामने और सदन के सामने रखना चाहता हू। वह यह कि हैदराबाद शहर मे एक पोलिस स्टेशन के तहत एक सब इस्पेकटर और एक सरकल इस्पेकटर के ऊपर बलात्कार का इलजाम लगाया गया है अफजल खा उस आदमी का नाम है। अखबारो में यह चीज आयी है। मै नही समझता इस सदन मे जो भी आदमी इस बात को सुनेगा जो भी बाप होगा उसका दिल इस शर्मनाक और दर्दनाक घटना से दहल जायेगा। इसके बारे मे अब तक कोयी कारवाही नहीं कीगई। यह बहुत ही शर्मनाक घटना है और सारे पोलिस प्रशासन के मुह पर कालिक थोपती है।

भ्रष्टाचार के संबन्ध मे अध्यक्ष महोदय मै यह कहना चाहता हूं कि और राज्यों में अफीम, गांजा और शौकीनी की चीजें जैसे सोना शराब घडयाल, ट्रानसिस्टर आदि है इनका चोर्य व्यापार करोडो में होता है। यहा पर एक नया तरीका निकाला गया है। वह है जमीनों के मामले में। एक रामचन्दर नायक साहब हैं, उनपर एस यादगिरि साहब म्युनिस्पल कौनसलर की जमीन के सिलसिले मे मुकद्दमा चला था। चौथे सिटी मेजिस्ट्रेट ने ९-६-१९६४ को उनके माफिक फैसला करदिया। रिविजेन मे वह यादगिरि साहब गये। चीफ सिटी मेजिस्ट्रेट ने २५-८-६४ को उनके माफक फैसला करदिया। लेकिन उनकी जमीन अब तक उनके तहत नहीं आई है। वहा अजय्या नगर का बोर्ड लग गया है। जमीन के मामले में जो संगठित अपराध अभी मैंने आपके सामने रखा जैसे कई संगठित अपराध बडे पैमाने पर आजकल होने लगे हैं। इसमें नेता पोलिस के बडे अफसर और दूसरे बडे लोग भी हिस्सेदार होजाया करते हैं। एक बहुत दिलचस्प बात मैं इस सदन में पेश करना चाहता हू। कोयी सब इस्पेकटर साहब थे, अब सुना कि वे असिसटेंट कमिशनर

आफ पोलिस बनगये हैं। बनजारा हिल पर उनका मकान बनगया हैं। जमीनो के वैसे कई मामले हैं जिनमे नेता, पोलिस और बडे लोगो का साझा होगया हैं। और बहुत बडे पैमाने पर सगठित अपराध चलने लगे हैं।

नेताओ की बात आवी है तो अध्यक्ष महोदय मै यह भी बतलादू कि आजकल इस बात की बहुत चर्चा होरही है कि हैदराबाद में दो आदमियो के पास बहुत जमीन है। एक निजाम साहब के पास और दूसरे नेताओ के पास। पता नही उनकी जमीन कितनी है और कहा कहा है।

पोलिस का एक फर्ज में यह समझता हू कि साधारण आदमी और देश के हर एक नागरिक के जान माल की हिफाजत करना। इस स्टेटमेंट मे यह कहा गया है। जब प्रधान मत्री यहा आये थे तो उनके लिये बहुत बडे पैमाने पर बन्दोबस्त किया गया है। ठीक है। वे प्रधान मत्री है। उसके उचित या अनुचित होने के सबन्ध मे मै कुछ नही कहूगा। लेकिन मुझे बजट से तीन आकडे आपके सामने रखना है। राष्ट्रपति निलयम् की चौकीदारी पर ५२१०० रुपये खर्च किये जाते है। उसकी तुलना मे जिसको मिट कहते हैं जहा सिक्के ढलते है, नोट छपते है, वहा की चौकीदारी पर ४३५०० रूपये और पासपोर्ट चेकिंग का जो विभाग है उसपर ३२४०० रूपये खर्च किये जाते हैं। पासपोर्ट विभाग में जो देर और अंधेर है उससे हर एक आदमी परेशान है।

पोलीस कोड के सम्बन्ध में यह निवेदन करूगा कि यह अंग्रेजो के जमाने का बना हुआ पोलिस कोड है। प्रजातान्त्रिक प्रणाली पर चलनेवाले देश के लिये इसमें क्रान्तिकारी परिवर्तन होना आवश्यक है।

पिछलीबार मैने कहा था कि केन्द्र के भूतपूर्व मत्री आफिज मोहम्मद इबराहिम साहब की टाग कैसे टूटी मै इसको दोहराना नही चाहता। इसके बारे में केवल एक चीज कहदेना चाहता हु। वह यह है कि यह जो सलामी वाला मामला है यह मत्री लोग जहा कहीं भी दौरे पर जाते हैं तो वहा ८,८, १०,१० पोलिस के लोग गैर जरूरी तौर पर सलामी के लिये खडे किये जाते हैं। इसपर ध्यान देना चाहिये।

पोलिस पर व्यय ६ करोड ६५ लाख रूपये हैं जो राजधानी और मुतस्सिल पर खर्च होता हैं। इसके अतिरिक्त ग्रामों में पटवारी के तहत भी काफी रूपया खर्च होता है। मैं ने मोटा हिसाब लगाया है कि करीब १० करोड रुपया पोलिस प्रशासन पर सरकार खर्च करती है। ३८७ लाख की आन्ध्र प्रदेश की आबादी पर हिसाब लगाया जाये तो प्रत्येक व्यक्ति पर ढाई रुपये पोलिस पर खर्च किया जाता है। शहर में करीब एक करोड ५५ लाख रुपये पोलिस पर खर्च किये जाते हैं। आबादी का हिसाब लगाया जाये तो यहा प्रत्येक आदमी पर सालाना पोलिस पर ७ रुपये खर्च होते हैं। होम गार्ड के संबन्ध में अध्यक्ष महोदय मुझे यह कहना है कि इस स्टेटमेंट में यह कहा गया है कि यह

लोग यूजफुल टू दी कम्युनिटी है। मै समझता हू कि यह गलत है। होम गार्ड का इस्तेमाल हडतालो को तोडने के लिये किया गया है। होम गार्ड का जो कर्तव्य होना चाहिये वह इसमे नही है। उनका खर्च कम किया गया है और बताया गया है कि कुछो कपनियो को घटाया गया है, अच्छी बात है। मै यह कहूगा कि यदि होम बार्ड को हडतालों तोडने के लिये रखा जाता है तो उसको बरखास्त करदेना चाहिये।

आखिर मै एक ही चीज बहुत जल्द आपके सामने रखदेना चाहता हू वह पोलिस के जवानो के सबन्ध में है। इन से १८, १८ घटे ड्युटी ली जाती है और साल मे कई अैसे मौके आते है जब कि इनको २४ घटे ड्युटी करना पडता है। और कामो के अलावा उनसे यह काम भी लिया जाता है कि वे अपने बडे अफसरो के घरो मे गाय भैसो का दूध निकाले, उनकी सफाअी करे, बच्चो को नहलाना धुलाना, स्कूल लाना लेजाना, अफसत साहब की मेम साहब के लिये तरकारी सबजी रोज खरीदकर लाना। यह सब काम पोलिस के जवान से लिये जाते है। और अगर तनखाह का हिसाब लगाया जाये तो गवरनर बहादुर को ५,५०० रुपये मत्री महोदय को १५००, १६०० रुपये सचीव को ३२५० रुपये, इस्पेक्टर जनरल पोलिस को २५००, ३००० इसी प्रकार एस पी को और दूसरे आफीसर्स को मिलते है, मेरे पास सब फीगर्स है। मुझे डर है कि मै इन सब को तफसील कहू तो अपनी बात खत्म न कर सकूगा। पोलिस के जवान का ग्रेड ६० से ९० है। इस प्रकार इस्पेक्टर जनरल पोलिस और पोलिस के जवान को तनखाह में ३३ गुना का फर्क है। सुपरेनटेनडेन्ट पोलिस और जवान की तनखाह मे १५ गुना का फर्क है। इतना जबरदस्त फर्क अगरेजो के यहा अमेरीका मे और यूरप मे नही होता। यह एक चीज जानकारी के लिये आपके सामने रखरहा हू।

पोलिस वालों के मकानो के सबन्ध मे मैं यह कहना चाहता ह कि ६५, ६६ में भारत सरकार ने १२११.०० रुपये मजूर किये थे। ७% ३२ लाख ९३ हजार विचाराधीन है। ५७०००० पर डिसबर ६६ मे अमल करने का आदेश दिया गया है। इसी तरीके से ६६, ६७ में जनवरी फरवरी में भारत सरकार से दो कर्ज मिले। एक साढे सात लाख का दूसरा ८ लाख २३ हजार का। स्टेटमेंट मे कहा गया है कदम उठाये जायेंगे। यह काम पोलिस वालों के साधारण सुख सुविधाओ का है। इस ओर ध्यान देना चाहिये कई कारणों से इनको अमल मे लाने की जरूरत है। क्योकि यह महत्वपूर्ण चीज है।

आखिर में आपने मुझे जो समय दिया है उसकेलिये धन्यवाद देते हुअे एक वाक्य पर अपना उपन्यासन समाप्त करता हू। वह या कि इस स्टेटमेट मे आत्मस्तुति बहुत अधिक है। आत्मस्तुति के स्थान पर यदि आत्म निरिक्षण हो और मै समझता हू कि आत्म निरिक्षण का मौका है। यह आतमनिरक्षण हो तो बहुत अच्छा होगा और इसके अच्छे नतीजे निकले।

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు — అధ్యక్షా, ఏ ప్రభుత్వానికైనా తన మనుగడకు ప్రజల మనుగడకు చాలా ముఖ్యమైనది law and order maintenance అందువల్ల పోలీసు ఫోర్సు యొక్క efficiency మీదనే ప్రభుత్వ మనుగడ ఆధారపడి యుంటుంది. మొదటినుంచి కూడ, ప్రభుత్వము అని ఏర్పాటు జరిగిన అనాదికాలం నుంచి కూడా ప్రథమ కర్తవ్యంగా ఏర్పడింది. maintenance of law and order ప్రతి వ్యక్తి తన రక్షణకు, తన ఆస్తి సంరక్షణకు ప్రభుత్వము నుండి సహాయాన్ని సహకారాన్ని ఆశిస్తూ ఉంటాడు. అందువల్ల ఈ police force యొక్క importance మొదటి నుంచి recognise చేయబడుతూఉన్నది కాని రాను రాను సొసైటీలో ఏలాగైతే complicated problems develop అవుతూవచ్చాయో. అలాగే police force లో, duties లో complicated గా complexities ఎక్కువగా develop కావడం జరిగింది. కాని ఈ importance ను ఈ ప్రభుత్వము గుర్తించిన కూడా అది ఎందుచేతనో వారికి ఇవ్వవలసిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వడంలేదు వారికి ఇవ్వవలసినటువంటి emoluments సక్రమంగా ఇవ్వడంలేదు. మీకు తెలుసు అధ్యక్షా, Police Sub Inspector కు, Circle Inspector కు, Constables కు, Head Constable కు వీరికి ఉన్నటువంటి powers, హక్కులు ఎంత ఉన్నాయో, తమకు తెలుసు. suspicious character ఉన్న గాని, suspicious మీద గాని, ఏ మనిషినైన arrest చేయవచ్చు. Cognisable offences లో arrest చేయవచ్చును ఇటువంటి విస్తృతమైన అధికారాలు, హక్కులు police force కు ఇచ్చి ఉన్నప్పుడే, అవి సక్రమంగా వద్దని యోగము కావాలంటే Police force లోని వ్యక్తులు తప్పుడు దారితో నడవకుండా ఉండాలంటే, వారిని economic గా above want ఉంచవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వమునకు ఉన్నది. కాని ఈ రోజు ఏమి జరుగుతున్నది. మామూలుగా Municipalities లో మరి రోడ్లు ఊడ్చేటటువంటి పనివారికి, మరి జవాన్లకు watchmen కు ఇచ్చేటటువంటి జీతాలుకు కూడా ఈ police constables నోచుకోలేదు. Police Sub-Inspector కు అధికారాలు, బాధ్యతలు అప్పగించాము కాని వారికి L. D. C., U. D. C. Scale కూడా ఇవ్వకుండా ఉన్నాము. అందుచేత ఏమవుతున్నదంటె, ఈ Deprtment కు తెలివిగలవారు, efficient గా పని చేయగలిగినవారు ఆకర్షించబడలేకుండా ఉన్నారు. అందువల్ల మనము చేయవలసిన ప్రథమకర్తవ్యం ఏమిటంటె, దీనిని మొత్తము rationalise చేసి police force కు ఇప్పటికే 9 కోట్లు బడ్జెటు అంచనా వేయబడి ఉన్నప్పటికీ, ఇది అన్నిటికంటె ముఖ్యమైన బాధ్యతగనుక దీనికి ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టి అయినా సరే మొత్తము Department ను rationalise చేసి intelligent people కు efficient people ను ఈ police forces కు attract అవడానికి తగినటువంటి attractive scales, salaries ఇవ్వవలసినటువంటి బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే investigations విషయంలో ఎప్పటినుంచో, ఆనాటినుంచి British time నుంచి కూడా ఉన్నటువంటి పద్ధతి ఏమిటంటె, చిన్న చిన్న నేరాలు గురించి motive wise గా divide చేసి house breaking

జరిగితే దానికి ఒక 4, 5 రకాలుగా classify చేయడము అంటె తలుపు పగుల గొట్టాడా, మరి తాళంచెవిపెట్టి తీశాడా, చుప్పులు కూడా ఈ విధంగా habitual offenders ను classify చేసి వాళ్ళను తీసుకురావడం, 2, 3 రోజులు investigation అనే పేరుతో మరి third degree methods ఉపయోగించడం, వారి వారిద్వారా confessions సంపాదించడం. ఈలాంటి methods బూజుపట్టిపోయిన methods మనకు ఉన్నాయి ఆ methods కాకుండా, investigation కూడా ఒక scientific methods లో develop చేయవలసిన బాధ్యత మన police department కు ఉన్నది ఆ విషయంలో ఇప్పటివరకు చెప్పుకోతగిన ప్రయత్నాలు ఏమీ జరగలేదు. అది మరి ఈ policy ని evolve చేసేటటువంటి పెద్దలు మనసులో పెట్టుకొని తప్పనిసరిగా scientific methods లో తక్కిన countries లో ఏ విధంగా జరుగుతున్నదో అలాగే మన country లో కూడా ఆ scientific methods introduce చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే ఒక సభ్యుడు చెప్పారు Court లో కేసులు పెడుతూ ఉంటె అవి investigation లోపాల మూలాన. కోర్టులో కేసులు ఓడిపోతున్నాయని చెప్పారు అది సరియైన allegation కాదు. మనకు భారత ప్రభుత్వము ఇచ్చిన వారసత్వము ఒకటి ఉన్నది. అది British Jurisprudence, Criminal Procedure Code అందులో ఒక ప్రధానమైనటువంటి సూత్రము ఉన్నది. నూరుమంది నిందితులు తప్పించుకుపోయినా ఫరవా లేదు గాని ఒక innocent man convict కాకూడదు అనేటటువంటి ఒక ప్రధాన సూత్రము ఉన్నది అందువల్ల ఏమవుతుంది అంటె ఏ నిందితుని మనము కోర్టు ముందు పెట్టినప్పటికి, ఎంత strict evidence మనము produce చేసినప్పటికి ఎక్కడో ఒక technical difficulty ఉన్నదని ఆ benefit of doubt నిందితునికి ఇచ్చి వదలిపెట్టే మూలాన చాలా కేసులు పోవడం జరుగుతున్నది అది మనము avoid చేయలేము. ఎందువల్లనంటె అది ప్రధానమైన సూత్రము మీదనే కేంద్రీకరించబడింది దానికి Jurisprudencce మార్చాలి Criminal Proceedure Code లో burden of proof ను గురించి కావలసినటువంటి మోతాదులలో తగ్గించవలసియున్నది. ఏదో అక్కడక్కడ investigation లో లోపాలు ఉండకతప్పదు, ఉంటాయి. అట్లా కొన్ని కేసులు పోయిఉంటె పోయివుండవచ్చు. కాని ఎక్కువగా ప్రధానమైన సూత్రాన్ని అనుసరించి ఇటువంటి పొరబాట్లు జరుగుతూ వచ్చాయి తరువాత ఈ police 99 9 percent executive department. మరి ఎందుచేతనో తక్కిన departments లాగానే ఈ department లో కూడా paper work, diaries వ్రాయడం పొద్దున నుంచి సాయంత్రం వరకు ఉంటున్నది. ఒక Sub Inspector గాని, ఒక writer గాని. వారి కాలము 75 percent కాలము ఈ వ్రాత work కే సరిపోతుంది. అది నేను లోగడ నాకు స్నేహితులుగా ఉన్నటువంటి కొంతమంది ఆఫీసర్లతో చర్చించి ఉన్నాను. అది separate చేయడానికి సావకాశము అగుపడటంలేదు. కాని దీన్ని గురించి సరిగా ఆలోచించి వీలైనంతవరకు పోలీసు శాఖకు అందులో executive force కు ఈ వ్రాత తగ్గించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

ఇందాక పాలవెల్లిగారు చెప్పారు. ఏదో కాగితాలు supply గురించి చెప్పారు. కాని ఇది కాదు policy గా వీరు ప్రొదస్తమానము వ్రానేటటువంటిది తగ్గించి, వారు ఎక్కువగా executive work చేసేటటువంటి విధంగా ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక సూచన ఏమిటంటె వీరైతే record చేయడానికి separate staff ఒకటి, రెండు L. D. C. Posts గాని, U D C Posts గాని ప్రతి station కు ఏర్పాటు చేస్తే ఆ writing work అంతా వారు తీసుకొని, కేవలం executive work, investigation work ఈ Sub Inspector గాని, Circle Inspector గాని చేయడానికి సావకాశంఉంటుంది. అలాగు వారియొక్క staff personal files అవి చూచేది కూడా. తరువాత పాలవెల్లిగారు చెప్పినటువంటి ఒక విషయం గురించి నేను వారిని చాలా అభినందిస్తున్నాను. ఇప్పుడు వున్నటువంటి police force మనకు చాలదు. ఇప్పుడు ఉన్నదానికంటె 4, 5 రెట్లు పెంచినప్పటికీ ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వాళ్ళు work cope up చేయడానికి సావకాశం లేదు. అందువల్ల అది కూడా పెంచవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇవన్నీ కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వము కోరినటువంటిది చూచినట్లయితే చాలా తక్కువ మరి పాలవెల్లిగారు చెప్పినటువంటివన్నీ చేసేటట్లయితే, ఈ 9 కోట్లు చాలదు. దానికి ఎక్కువ చేయమని కోరుతున్నారు. కాని డబ్బులో మట్టుకు ఇది కూడా వారు ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. అందులో ఏది సమంజసమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అందువల్ల బడ్జెటులో ఎక్కువగా provision ఇక మీదట అయినా పెట్టి efficient గా వీళ్లు work చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ demand ను నేను బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి):— అధ్యక్షా, పోలీసు డిమాండును ప్రవేశపెట్టుతూ మంత్రిగారు ఆరంభంలో ఒక్కమాట అన్నారు.— 66 సం॥ పొడుగునా శాంతి భద్రతలు చక్కగా నిర్వహింపబడినవి—అన్నారు. అయితే ఆంధ్రజాతి అభివృద్ధి యొక్క జన్మహక్కు అయిన ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ కోసం జరిగినటువంటి పోరాటములో 32 మంది పోలీసు తుపాకీకాల్పులకు గురియై—వారు కార్చిన రక్తం యింకా ఆరకముందే ముఖ్యమంత్రిగారు శాంతి భద్రతల గురించి ఈ మాట అనడం దుస్సాహసమైనటువంటిది. వాస్తవంలో అలాంటి ఫీలింగ్ యీ ప్రభుత్వానికిలేనట్లు అర్థం అవుతోంది. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన లెక్కల ప్రకారం చూచినా దానికి విలువ యివ్వడం కష్టంగా ఉన్నది. క్రైమ్సు తక్కువగా ఉన్నవని చెబుతున్నారు. 1956లో 774 ఖూనీలు జరిగినవి. 1964లో 857 ఖూనీలు జరిగినాయని ప్రభుత్వ రిపోర్టులో పేర్కొనబడింది. 1965లో 897 ఉంటే, యీ నివేదికలో 879 అని చెప్పారు తగ్గించి ఎందుకు చూపించారో తెలియదు. Andhra Pradesh Statistical Hand book లో ఉన్న లెక్కకు దీనికి తేడా వచ్చింది. 1955 లో 25,570 క్రైమ్సు జరిగినవి. 1956లో 33 వేలు ఉంటే యిప్పుడు 25 వేలు ఉన్నవి.

తగ్గినవని చెబుతున్నారు ఇది నామకః తగ్గింపు మాత్రమే-ఆంధ్ర దేశంలో పోలీసు ఎవరి కోసం ఉపయోగపడుతోందనే దానికి ఉక్కు కర్మాగారం కొరకు జరిగిన పోరాటములో 32 ను బలిచేసిన పోలీసు వైఖరియే అందుకు సాక్ష్యం పోలీసు అనేది వాస్తవంలో సాంఘిక న్యాయనికే నిలబడేందుకు, శాంతి భద్రతల కొరకే నిలబడేందుకు అయ్యేటట్లయితే అప్పుడు పోలీసు అనేది కొత్త వైఖరితో ఉండాలి మొత్తం ప్రజల హక్కుల రక్షణకు, రైతుకూడ హక్కుల రక్షణకు పోలీసు ఉన్నదా, లేక మైనారిటీగాఉండి, దోపిడీ, చేసే భూస్వాముల యొక్క పనిముట్టుగా ఉన్నదా అనేది యివాళ స్పష్టముగా తేలవలసిన సమస్య; అదేగీటురాయి. దీనికి అనుభవంలో జరుగుతున్న పరిస్థితులు పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. 1965 నుంచి నేటి వరకు వరంగల్ జిల్లాలో అనుభవం చూస్తే మహేశ్వరం అనే గ్రామంలో బంజరుదారుకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలు తమ న్యాయమైన హక్కులకు—కనీసం పాతకాలవు కౌలు హక్కులకు నిలబడిన కారనాన—వారు ఎల్లకాలమూ నడుస్తున్న దారిని అడ్డగించడానికి కాంగ్రెసు పార్టీని ప్రోగు చేసిన సంఘటన జరిగింది అక్కడ పోలీసులు నెల నెలపదిహేను రోజులు మకాంవేసి స్త్రీలను అవమానపరచి మూకుమ్మడి దౌర్జన్యాలు —49లో చేసిన దానికి మించిన దారుణాలు చేశారు ఆ దారుణాలలో అవమాన పరచబడిన స్త్రీలు నేటికీ ఘోషిల్లుతున్నారు. నరసంపేట కూనుకు కమ్యూనిస్టు కేంద్రం నుంచి, వచ్చే రైతులకు యీనాడు దారిలేదు. యావత్తు main road ను యీనాడు పాలక వర్గపార్టీ ఆక్రమించుకొని బాహాటంగా అక్కడవస్తున్న బండ్లను దోచుకున్నారు. దీక్షగూట గ్రామాన్నుంచి నరసంపేట గ్రామానికి వస్తున్న బండ్లను బాహాటంగా దోచుకొని బావిలోపడేశారు రైతులను లాక్కు వెళ్ళి బంధించి కొట్టారు ఈ దౌర్జన్యాలు కొత్తగా చెప్పేవికాదు. అనేక సార్లు అధికార్లముందు తేబడినవి. 1965 నుంచి నేటి వరకు సాగుతున్నవి. పోలీసు కూడా అక్కడఉండి యిందుకు ప్రోత్సాహం యివ్వకపోతే యివి జరుగుట సాధ్యమా ? కాదు. జగ్గయ అనే అతనికి కాంగ్రెసులో చేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తుంటే ఆ గ్రామంలో కాంగ్రెసుకు కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఎంత కాలంగానో సంఘర్షణ జరుగుతోంది. అతను కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరడానికి వప్పుకోలేదు—ఆ యింటికి నిప్పు అంటించి అతని 7 ఏళ్ల కొడుకును ఆ నిప్పులో పడేశారు. అతను చనిపోయాడు ఈ మహేశ్వరం గ్రామంలో సంఘర్షణలో పోలీసు జోక్యం వల్ల దారుణాలు జరుగుతూ వరంగల్ జిల్లాలో యీనాడు బీభత్సానికి గురిఅవుతోంది కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తను కాలిస్తే హాస్పిటల్‌లో కొంతకాలనికి చనిపోయాడు దీనికి కాంగ్రెసు నాయకులు ఒకమాట చెప్ప వచ్చారు—తరువాత కొంత కాలానికి హత్యజరిగిందని దాని మీద పోలీసులు చర్య తీసుకొంటున్నారని చెప్పవచ్చును. నిజానికి యీ హత్యలకు అవకాశం ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది ? దారి దోపిడిలు, అరాచకాలు, దాడులు, గృహ దహనాలు, జరుగుతుంటే. వాటికి పోలీసులు అవకాశం యిస్తూంటే, దానికి పరాకాష్టంగా మరికొన్ని దౌర్జన్యాలు జరిగాయి, పోలీసువారి విధానం దానికి దారితీయగా, ఆ హత్యకు సంబంధం లేని వ్యక్తులను. 40, 50 మైళ్ళ దూరాన్న

క్యాంపు వేసి అక్కడ మూకుమ్మడిగా హింసిస్తున్నారు. అక్కడకు నాగిరెడ్డి గారు వెళ్ళి చూచేటప్పుడు 70 ఏళ్ళ వృద్ధునికి తగిలిన దెబ్బలు చూపించారు. దెబ్బలుతిన్న స్త్రీలు ఘోషిల్లారు, ఆ హత్యకు, యీ దారుణానికి సంబంధం ఏమిటి ? అక్కడ సామాన్య జనాన్ని, స్త్రీలను కొట్టాల్సిన అవసరం ఏమిటి ? అక్కడ సామాన్య జనాన్ని నిర్బంధించాల్సిన అవసరం ఏమిటి ? అది నిర్బంధ శిబిరం మార్చి పోలీసు రాజ్యం సాగించాల్సిన అవసరం ఏమిటి ? అలాగే జరుగుతూంటే నల్లగొండ జిల్లాలో నక్సల్ బరి విధానం సాగిస్తున్నారని కాకాని వెంకటరత్నంగారు—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు చెప్పారు. ఇది చిత్రంగా ఉన్నది. ఎందుకంటే రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు చాల చక్కగా ఉన్నవని యిక్కడ మంత్రిగారు పోలీసు రిపోర్టులో చెబితే ఆ కాంగ్రెసు పార్టీ అధ్యక్షులే నల్లగొండ జిల్లాలలో నక్సల్ బరి గత సంవత్సరం నుంచి నడుస్తోంది అంటున్నారు. అంటే అదే పార్టీలోని నాయకులు యీ రెండు ప్రకటనలు విరుద్ధముగా ఉన్నవి. వాస్తవంలో వెంకటరత్నంగారికి ధన్యవాదాలు తెలపాలి. ఎందుకంటే నల్లగొండ జిల్లాలో ఉండే కాంగ్రెసువారి అండ్ల మండలి కాంగ్రెసు నాయకులు, దేశము ఘామి, భూస్వాములు—వారే స్వయముగా మారణాయుధాలు చేతపూని గ్రామల మీద పడి పశువులను తోలుకుపోయి, బందిపోటు కార్యక్రమాలు సాగిస్తూ దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారు. జోగిపేట మండల కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు మామూలుగా ఎదురైన పశువులను అమాంతంగా తోలుకుపోయి కొన్ని మైళ్ళ దూరానఉన్న మానికోట తాలూకాలో ఒక్క రాత్రికి రాత్రి మపుతాడు ఆయనకు ఎదురైన ఒక ముస్లిమ్ బీద రైతు యిల్లు సిథిలమై ఆ గోడలు ఉన్నవి. ఆయన జనవరిలో అమాంతంగా ఒక కొంపను నాశనం చేసి 19 కుటుంబాలు లూటీచేసి, సర్పంచ్ కొంపకూడ లూటీ చేశారు. నల్లగొండ జిల్లాలో ఎన్నికలలో 15, 20 రోజులు వరుసగా కొంత మంది కాంగ్రెసు నాయకులు 200 తుపాకులు తీసుకొని గ్రామాల మీద పడి బీభత్సం సాగించారు. 1955 లో నేలమర్రిలో స్వయంగా కాంగ్రెస్ భూస్వాములు తుపాకులతో కాలిస్తే దానిని పోలీసులు అణచలేకపోయారు. నాటినుండి నేటివరకు తుపాకులు బాహాటంగా ప్రయోగింప బడుతున్నాయి. అయినా పోలీసువారు ఏమి కేసులు పెట్టారని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు పోలీసు కాంగ్రెస్—పాలకపార్టీ చేతుల్లో ఉండి భూస్వాముల ప్రయోజనాలకు పనిచేసే పనిముట్లుగా ఉపయోగపడుతున్నది. నేటి పోలీసువారి పద్ధతి ఎంత పాత కాలపు బందిపోటు పద్ధతిలో ఉన్నదో ఉదాహరణ చెబుతాను. నర్సపూర్ తాలూకాలో భీముడోలు స్టేషన్‌లో ఒకరిని అరెస్టుచేస్తే- విచారణ ఆచోకి తీశామని అన్నారు. ఆ ఆచోకి అన్న పేరుతో అతడు చంపబడ్డాడు. వెల్లూరులో ఎరుకల వాండ్లను అంతకుపూర్వం [illegible]స్టేషన్‌లో పోలీసువారు ఏదో కేసుమీద పట్టుకొంటే తెల్లవారేసరికి రెండు శవాలు రైలుపట్టాలమీద ఉన్నాయి. తక్కినవారు పరారు అయినారు. ఈనాడు ఉన్న పోలీసువారి పద్ధతి పాతకాలపు నిజాంయొక్క బందిపోటు పద్ధతికి ఏమాత్రం తీసిపోలేదని చెబుతున్నాను. వీటిపై విచారణ జరపాలని కోరుతు

న్నాను. స్వతంత్రవ్యక్తులతో పబ్లిక్ ఎంక్వయిరీ చేయించటానికి యీనాటి పాలకవర్గ పార్టీ సిద్ధంగా ఉన్నదా అని సవాల్ చేస్తున్నాను. నేరాలు నిరోధించటం, అచోకీ తీయటం, శాంతిభద్రతలు కాపాడటం తమ ఉద్దేశ్యమని చెప్పారు. కాని ఇపుడు వీటన్నింటికి వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్నది, అశాంతిని లేపటం, భద్రతారాహిత్యాన్ని పెంపొందించటం, నేరాలను పెంపొందించటం—యీ పోలీసుయొక్క పాత్రగా కనుపిస్తున్నది. ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యాన్ని పోలీస్‌యే ఖూనీ చేస్తున్నది. ప్రజాస్వామ్యాన్ని పోలీసుయే ఖూనీ చేయదలచుకొన్న తర్వాత, పోలీసే లా అండ్ ఆర్డర్ బ్రేక్ చేసిన తర్వాత ఇక మిగిలేది ఏమీ ఉండదు. ఇటీవల పార్లమెంట్ సభ్యులు ముల్లా—ఆయిన రిటైర్డ్ జడ్జి—ఒకమాట అన్నారు. దేశంలో అందరికన్నా ఎక్కువ లా బ్రేకర్స్ ఎవరంటే, యీ పోలీసువారేనని లా ఏ పోలీసువారికి లేనపుడు లా ఎక్కడ ఉన్నదని వారు అన్నారు. ఈ సందర్భంలో ఆ మాటలు జ్ఞాపకంచేస్తే సరిపోతుంబని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. శాంతయ్య (పాలేరు) —అధ్యక్షా, పోలీసు శాఖకు సంబంధించిన డిమాండ్ - 9,62,79 000 రు. లను నేను బలపరుస్తున్నాను. దీనికి ఎంత ఖర్చవుతున్నదో ఆ వివరాలు యీ బడ్జెట్‌లో చూపలేకపోయారు. ఈ బడ్జెట్‌లో ఈ డిమాండ్‌లో కేటాయించిన మొత్తం ఉద్యోగస్థులకు ఇవ్వటానికిగాని, ఇతర ఖర్చులకుగాని చాలా తక్కువగా ఉన్నదని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు పోలీసు డిపార్ట్‌మెంట్‌లో ఉన్న ఉద్యోగస్థులకు ఇస్తున్న జీతాలు ఏమాత్రం సరిపోవు చాలిచాలని జీతంతో వారు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఇవాళ నిజంగా పోలీసు ఉద్యోగస్థులు తప్పు చేస్తున్నారంటే పోలీసు ఉద్యోగులయొక్క తప్పులేదని మనవిచేస్తున్నాను వారికి జీతాలు సరిగా ఇచ్చేనపుడు—వారిచేత సరిగా పని తీసుకోవచ్చును. ఇంట్లో పెళ్లాంబిడ్డలను వదలిపెట్టి, చాలీచాలని జీతంతో బాధపడుతూ 24 గంటలు ఇంటిని వదలిపెట్టి ఎక్కడ డ్యూటీ ఉంటే అక్కడకు వెళ్లి పనిచేసే ఉద్యోగస్థులకు యీ జీతం ఏమాత్రం సరిపోదని మనవిచేస్తున్నాను. కానిస్టేబుల్స్‌కు 60 నుండి 90 వరకు ఉంది. అతనికి ఎన్నాళ్లు సర్వీసు ఉన్నప్పటికీ ఆ జీతం పెంచటంలేదు. హెడ్ కానిస్టేబుల్స్‌కు 80 నుండి 110 రు. కు మించలేదు. సబ్ ఇన్స్‌పెక్టర్స్‌కు, డి. ఎస్. పి. లకు ఇచ్చే స్కేల్సుకూడ న్యాయమైనవి కావని నేను మనవిచేస్తున్నాను. చాలీచాలని జీతాలవల్ల వారు తప్పులు చేస్తున్నారేమో ననిపిస్తోంది వారు టూర్స్‌కు వెడితే వారికి ఇచ్చే డి. ఎ. చాలా తక్కువగా ఉంది కానిస్టేబుల్‌కు ఒక రు. 12 పైసల డి. ఎ. ఇస్తే ఏమి సరిపోతుంది? ఆ డబ్బుతో హోటల్‌లో కడుపునిండటానికి టిఫిన్ కూడ దొరకదు. ఇట్లాంటి అవకతవకలువల్ల పరిపాలనలో చాలా లోపాలు ఉన్నవని ప్రతివారు అనే విషయంతో అబద్ధం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. లా అండ్ ఆర్డర్ సరిగాలేదు. రోజురోజుకు హింసాకాండలు, హత్యలు, దోపిడీలు, దండగాలు ఎక్కువ అవుతున్నవి. గత 3 మాసాలలో ఖమ్మంజిల్లాలో జరిగిన హత్యలు వివరాలు చెబుతాను. వారు ఏ పార్టీకి చెందినవారైనప్పటికీ—

హత్యాకాండకు పాల్పడే వాళ్లపై ప్రభుత్వం కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. జెళ్లచెరువు గ్రామంలో పట్టపగలు ఒక వ్యక్తిని పొలాలమీద తరిమి పొడిచి చంపారు. పంద్రేగపల్లి గ్రామంలో ఒక వ్యక్తిని పగటిపూటనే చంపారు. అదే గ్రామంలో ఇంకో కేసు– మధ్యరాత్రి నిద్రపోతున్న వ్యక్తిని హత్యచేసి పోయారు. 26వ తారీఖు ఖమ్మంలో ఒక కుటుంబం రాత్రి నిద్రపోతుంటే, ఎవరోవచ్చి తలుపు కొడితే, ఎవరో తలుపు తియ్యమన్నారనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ కుటుంబంలో ఉన్న స్త్రీ బయటకు వచ్చినపుడు ఆ గుమ్మంలోనే గొడ్డలితో నెత్తి మీద కొట్టి హత్యచేసి పోయారు. ఆమె భర్త ఆ తలుపు గట్టిగా అదిమిపట్టి ఉన్న కారణంచేత ఆయన రక్షించబడ్డాడు కాని, లేకపోతే ఆ కుటుంబంలో ఉన్నవారందరు హత్య కాబడేవారు. నల్లగొండ జిల్లాలో గత సంవత్సరం ఒక కుటుంబంలో ఉన్న అందరిని హత్యచేసిన విషయం తమకు తెలుసు. ఈ విధంగా హత్యలు పెరిగిపోతున్నాయి, దౌర్జన్యాలు పెరిగిపోతున్నాయి అంటే– ఇది నిజంగా పోలీసు డిపార్టుమెంట్ వారి లా ఆండ్ ఆర్డర్ సరిగా లేని కారణంవల్లనే అని మనవిచేస్తున్నాను. ఖమ్మంజిల్లాలో 65వ సం. లో ఖూనీకేసులు 18 ఉంటే, 66 లో 24 కు పెరిగింది. 65 లో ఖమ్మంజిల్లాలో బందిపోటు కేసులు ఏమీలేవు. ప్రశాంతంగా ఉంది. కాని 66 లో ఐదు కేసులు ఉన్నవి. పశువుల దొంగ తనము 65 లో 30 అయితే, 66 లో 34 కు పెరిగింది. దొమ్మీ కేసులు 65 లో 64 అయితే 66 లో 84 కు పెరిగాయి. ఈ ప్రకారం ఖమ్మంజిల్లా విపరీతంగా దౌర్జన్యాలకు గురౌతున్నది. వల్లరి గ్రామంలో 110 హరిజన కుటుంబాలు ఉన్నవి. ఎలక్షన్స్ ముందు ఆ గ్రామంలో పార్టీ భేదాలు వచ్చి– ఆ గ్రామంలో ఉన్న పెద్దపెద్ద రైతులు ఆ హరిజనుల దగ్గరకు వచ్చి మేము బలపరచిన వ్యక్తినే మీరంతా బలపర్చాలని, ఆయనకే మీరంతా వోటు ఇవ్వాలని వత్తిడి చేసినపుడు– వారు వోటింగ్ సమయంలో తమ ఇష్టం వచ్చిన అభ్యర్థికి వోట్ ఇస్తామని చెప్పి నపుడు– ఆ రైతులంతా వారిని ఎన్నో ఇబ్బందులు పెట్టి ఆ హరిజనులమీద రాళ్లగుట్టలు పోసి బడిసెలు తీసుకొని వారి గూడెంమీదకు దాడిచేయించారు. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు అక్కడ ఉన్న రైతులు ఆ హరిజనులను గ్రామంలో కూలికి వెళ్లనివ్వకుండా, పొలంలో పనిచేసుకోనివ్వకుండా చుట్టుప్రక్కల గ్రామా లకు కూడ కూలికి వెళ్లనివ్వకుండా ఎంతో ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. దానికి ముఖ్య కారకులు పొట్ల గోపయ్య, తోట్ల కృష్ణమూర్తి గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్– అక్కడ స్కూల్ లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులు వీరంత ఒక్కొమ్మ డిగా ఉండి తమ అధికారం చెలాయిస్తూ వారికి ఎన్నో ఇబ్బందులు కలుగజే స్తున్నాను. ఈ విషయంలో అక్కడ ఉన్న పోలీసువారికి చెప్పాము. పోలీసు వారు రాజీపరుస్తాము అన్నారు. రాజీపరుస్తామని ఉభయ పార్టీలవారిని తీసుకు వచ్చి ఖమ్మంలో రాజీపెట్టి పంపిన తర్వాత ఆ తెల్లవారుజామునే రోశయ్య అనే హరిజనుని తల బ్రద్దలకొట్టారు. ఒక ప్రక్క రాజీ అంటూ, మరొకప్రక్క అవినీతి చర్యలు, దౌర్జన్య చర్యలు చేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వంవారు వారిపై ఇంత వరకు ఏవిధమైన కఠినమైన చర్యలు తీసుకోలేదంటే నిజంగా బీదలకు, అమాయ కులకు అండలేని వారికి ఎవరుదిక్కు అని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇటువంటి అరాచక చర్యలు చేసే వారిని ఏ పార్టీ వారైనా, వారు ఏ ముఠాకు చెందినవారైనా వారి మీద ప్రభుత్వం వారు వెంటనే కఠినచర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. మూడవ తారీఖున 7½ గంటలకు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు నా నియోజకవర్గంనుంచి వస్తూ ఉన్నప్పుడు అక్కడ ఏమి జరిగిందో అందరికీ తెలిసినదే. ఇప్పటికి 13 రోజులు అయినప్పటికి యిది ఎవరి చేత జరిగిందో ఎందుకు జరిగిందో దీనికి కారణం ఏమిటో యింకా తెలియకుండా ఉన్నది. అమాయిక ప్రజలందరిని తీసుకు వచ్చి చేస్తున్నారు గాని నిజమైన దొంగ యింకా దొరక లేదు అని చెపుతున్నారు. పోలీసు వారు case బలపరచడానికి పాతదొంగలను తీసుకు వచ్చి చెప్పిస్తున్నారు. అలా కాకుండా సరైన enquiry జరిపి నిజమైన దొంగలను వెదికేంతవరకు వారి మీద చర్యతీసుకోవాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వారు చర్యతీసుకోకపోయినట్లయితే యింక ఈ జిల్లాలో అరాచకం చాలవిపరీతంగా పెరిగిపోతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సదవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తు శెలవుతీసుకుంటున్నాను.

Sri C. V K Rao.— I would like to make a personal explanation. On this Demand, it is good that opposition members are given more time. If opposition members are squeezed out, it will amount that police machinery is being used and when it is used that way, - it is not fair for democratic system. After all the Ruling partv may not have any thing much to ask. That is my personal appeal, Sir.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్షా, మన police force వారి యొక్క duty ని సక్రమంగా చేస్తున్నప్పటికీ దురదృష్ట వశాత్తు ఈ మధ్యన వచ్చిన steel plant agitation సందర్భంలో కొన్ని అవమానాలకు వారు responsible కాక పోయినప్పటికీ నిందలను వారు భరించవలసివచ్చినది కొందరు స్వలాభ పరులు false prestge gain చేయడం కోసమని, undue publicity gain చేయడం కోసమని Strikes, hunger strikes చేయడం ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం దాని వల్ల వచ్చే పర్యవసానం ఆలోచించకుండా వారి selfish interest చూసు కుంటున్నారు గాని ప్రజలయొక్క శ్రేయస్సు, రాష్ట్రం యొక్క శ్రేయస్సు చూడడం లేదు. Steel agitaion సందర్భంలో అనేకమంది దుండగులు ఈ agitation పేరట అనేక అక్రమాలు జరిపారు దుకాణాలు దోయటం, personal properties దోయటం యింకా ఎన్నో యిటువంటి పనులు చేశారు మన నాయకులు చాలమంది యిదంతా పోలీసు వారు చేసిన దుండగము, wanton గా కాల్పులు జరిపారు, చంపేశారు అని అంటూరు. ఈ సందర్భంలో arrest చేసిన వారిని వదలి పెట్టవలెనని అంటు ఉంటారు. ఈ అక్రమాలు చేసిన వారితో unlawful elements ఎంతో ఉన్నాయి. ఒక instance చెపుతాను. విశాఖపట్టణంలో, steel agitation సందర్భంలో ఒక దుర్మార్గుడు ఒక స్త్రీని బలత్కారించబోతే ఆమె యితనిపై తుపాకి కాల్చడం జరిగింది. అటువంటి దుర్మార్గులను కూడ వదలి పెట్టమంటున్నారు. అటువంటి సందర్భంలో law and order maintain చేయడం ఎట్లా సావకాశం అవుతుంది ? ఇటువంటి undue publicity కోసం చేసే hunger strikes, అటువంటి వారిని extra precaution తీసుకొని

ప్రభుత్వం వారిని బైటకు పోకుండా చేయడం మంచిదని నేను ఉద్దేశ్య పడుతున్నాను. ఇవ్వాళ paper లో చూశాను. అప్పారావుగారు self immulotion అని విజయవాడలో ఎక్కడో పెడుతున్నారట. ఆయనమనరాష్ట్రానికి తీసుకువచ్చే మంచి పోయి ఎంతో అనర్థాన్ని తీసుకువచ్చి పెట్టాడు. ఆయన ఏదో steel agitation తీసుకవచ్చాడు దాని వల్ల మన రాష్ట్రానికి 30 కోట్ల రూపాయలు విలువ అయిన property నష్ట పోవడం జరిగింది మళ్ళీ ఆయన self immolation అని విజయవాడలో పెడతారట. ఆయన self immolition చేసుకోదలచుకన్నట్లయితే ఎక్కడికో పోయి ఏ forest లో నో కూర్చుని చేసుకో కూడదా ? ఫలానా 20 వ తారీఖున చేసుకుంటాను అని అక్కడికి పోయి చేసుకో కూడదా ? ఇక్కడే చేసుకునే అగత్యం ఏమి వచ్చింది ? మళ్ళీ ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం లేని పోని incidents అన్నీ create చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి వెంటనే ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుగొని ఆయనను ఏ అడవులకో తరలించడం మంచిదని నా ఉద్దేశ్యము. polic force, law and order maintain చేయవలసిన వాళ్ళు law and order maintain చేయడానికి, వారికి ఆర్థిక వనరులు బాగా ఉన్నట్లయితే వారియొక్క విధినిర్వహణ చక్కగా జరుగుతుంది. కాని వారికి యిచ్చేవి చాల poor salaries అర్థా లితో ఉండే వాడు విధి నిర్వహణ సరిగా చేయటమంటే చేయడం చాల కష్టం. కడుపు నిండిన వాడు ఎన్ని నీతులు అయినా చెప్పవచ్చును. కాని అర్థాకలితో ఉన్నవాడికి ఎన్ని నీతులు చెప్పినా వాడికి వచ్చవు. ఒక నిందితుడు ఉంటాడు. ఒక complainant ఉంటాడు complainant పోలీసుస్టేషన్‌కు వెడతాడు అయ్యా. ఏవిధంగా నైనాసరే నిందితుడిని యిరికించి వాడిని జైలులో పెట్టుమని ఎంతో డబ్బు ఆశ చూపించడానికి ప్రయత్నంచేస్తాడు నిందితుడుకూడ అదేవిధంగా పోలీసు వారికి లంచం యిచ్చుకొని బైటపడతాము అని ఆశపడతాడు. అర్థాలితో ఉండే police personnel ఎక్కువగా చూపించేడబ్బుతో ఆశపడి corruption చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి వాడు అర్థాకలితో ఉండకుండా వారికి సరైన salaries యిచ్చినట్లయితే కొంతవరకు వారి యొక్క morale ను బూస్ట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను ఉద్దేశ్యపడుతున్నాను police force కు ఉన్న salaries చూచినట్లయితే చాల ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. constable కు 107-110 రూపాయల జీతం వస్తుంది. Head constable కు 150-160 రూపాయలు వస్తుంది. 75 k.gs బియ్యం 80 రూపాయలు అమ్ముతూ ఉంటే 110 రూపాయలు. 150 రూపాయలు తెచ్చుకునే police constable ను నీవు law and order maintain చేయి. నీవు moral standards maintain చేయి అంటే ఎట్లా చేస్తాడు. వాళ్ళకు యిచ్చే D. A. మహోదారణంగా ఉంటుంది. రోజుకు 1-25 np D A యిచ్చినట్లయితే వారు District headquarters కు గాని యింకెక్కడికైనా గాని వెళ్ళి ఏమి తింటారు ? Surplus గా పండించే మా తూర్పు గోదావరి జిల్లా లో కూడ 1-50 np పెడితే గాని ఒక పూట భోజనం రావడంలేదు. రు. 1-25 np యిచ్చి District headquarters కు పోయి తమ్మంటే ఏదైన సత్రంలోకి పోయి he has to beg for alms అంతకన్న వేరే

ఏమీ ఉన్నది స్వంతంగా పెట్టుకోమంటే ఎక్కడనుంచి పెట్టుకుంటాడు. ఇటువంటి anomalies అన్నీ ప్రభుత్వం వెంటనే చక్కవరచవలెనని కోరుతున్నాను వారి యొక్క salaries ను immediate గా enhance చేసి వారిలో ఉండే నిరుత్సాహాన్ని పోగొట్టాలని కోరుతున్నాను. ఢిల్లీలో జరిగిన strikes వంటివి మన State లో కూడ ప్రాకకుండా చూడాలి. police people trade unions లో చేరడానికి సావకాశం లేదు. అందుచేత salaries లో యిటువంటి anomalies లేకుండా rectify చేసినట్లయితే వారి యొక్క morale బూస్ట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది తరువాత వీరికి housing problem ఏనాడో British వారి కాలం నాడు కట్టిన కొన్ని police quarters తప్పితే constable కు గాని వీరికి గాని housing problem చాల చోట్ల హెచ్చుగా ఉన్నది. ఈ రోజున Hyderabad city లో 15 రూపాయలు పెట్టినప్పటికీ పూరిగుడిసె కూడ దొరకదు అని వింటున్నాము. ముఫిసిల్ లో కూడ ఈ రోజున 25 రూపాయలు 30 రూపాయలు పెడితే కనీసం రెండు గదులు ఉండే వసతి దొరకడం లేదు. కాబట్టి వీరికి quarters immediate గా construct చేయడానికి మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. I. P. S. Officers కు, State Recruited Officers కు Gazetted Officers promotions లో చాల anomaly ఉన్నది. 1-4 ratio లో ఉన్నది. Emotional integration అనే పేరు పెట్టి యితర States లో ఉండే Officers యిక్కడికి వచ్చి promotions పొందడానికి అవకాశం కలుగుతోంది గాని మన State లో ఉండే youth కు encourgment లేదు. మన State Service Commission నుంచి recruit అయిన D S Ps. ఉన్నారు 13-14 సంవత్సరాలు అయితే గాని వారికి promotions రావు. I. P. S. Officers కు మాత్రం within five years వస్తుంది అయితే వారికి వీరికి mental calibre లో తేడా ఏమిటి? వీరు comptetive examination లో pass అయిన వారే, వారు competetive examination లో pass అయిన వారే. మన State Government Central Government మీద impress చేసి 50.50 ratio కైనా తీసుకువచ్చి promotions వీరికి కూడ యిచ్చి మన youth ను encourage చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో Senior Deputy Collectors కు, వారికి కొంచెం moral బూస్ట్ చేయడం కోసమని Deputy Collectors అని special gradecreate చేసి 25 posts create చేశారు. అదే విధంగా Forest Department లో కూడ Assistant Canservator, Deputy Canservetors of Forest అని ఏవో కొన్ని posts create చేశారు. అదే విధంగా police force లో కూడ special grade Deputy Superintendents అని some posts create చేసి ఎందుకు youth ను encourage చేయకూడదు? Sports and games లో మన State prestige చాల enhance చేసినందుకు నేను police force కు compliments pay చేస్తున్నాను. ఎక్కువగా sports లో games లో active గా ఉండే వారిని direct recruitments లో తీసుకొని sporting

habits, sportive sense ఉన్న youth ను encourage చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అధ్యక్షా, ఈ పోలీసు డిమాండుపై యీ సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు అధనంగా డబ్బును కోరుతూ వున్నారు. దీనిని అంగీకరించడానికి వీలులేదు. ఎందుకంటే—పోలీసు విధానం మన రాష్ట్రంలో అధ్వాన్నంగా వుంది. రాజకీయ విధానం ఎట్లా వున్నదో అట్లాగే ఈ పోలీసు విధానం కూడా మన రాష్ట్రంలో అధ్వాన్నంగా వున్నదని చెప్పడానికి నేను చాలా చింతిస్తున్నాను. డెమొక్రటిక్ సిస్టమ్‌కు యిది తగిన పద్ధతిలో లేదని నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే—పోలీసుల యొక్క బాధ్యతలు గొప్ప బాధ్యతలు అయితే, ఎందుచేత వారు సక్రమంగా నిర్వర్తించలేకపోతున్నారు? ఎందుచేతనంటే-మనం వున్నటువంటి వ్యవస్థ, మనకు వున్నటువంటి ధనికవర్గాన్ని కాపాడాలనే తత్వం, అధికారవర్గానికి దాసులుగా వుండాలనే తత్వం వుండడంవలన పోలీసు శాఖ సమాజానికి నిర్మాణాత్మకంగా ఉపయోగపడగలిగినంతగా ఉపయోగపడడం లేదు. అంతేకాదు, మన ముఖ్యమంత్రిగారు తమ స్టేట్‌మెంటులో శాంతిభద్రతలను కాపాడడం, నేరాల అనూకి తీయడం పోలీసుశాఖ యొక్క ముఖ్య కర్తవ్యమని చెప్పారు. ఇది హృదయపూర్వకంగా గమనించే చేస్తున్నారా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ప్రజలకు శాంతిభద్రతలను చేకూర్చడానికి వినియోగించవలసిన పోలీసు శాఖను ప్రభుత్వం యొక్క ప్రత్యర్థులపైనే వినియోగిస్తూ వుండడం వలన, ఎంత మంచివాళ్ళు అయినప్పటికి, ఎంత చదువుకుని వచ్చిన వాళ్ళు అయినప్పటికి, ఎంతగా మంచి పేరు సంపాదిద్దామని, ప్రజలకు సేవ చేద్దామని యీ శాఖలోనికి వచ్చినప్పటికీ యీ మెషినరీలోకి వచ్చేటప్పటికి దీని విధానం ప్రకారంగా నడవక తప్పడంలేదు. అప్పుడు యిది రిగ్రెసివ్ మెషినరీ అయిపోతున్నది. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. నేను రాజకీయాలలో 30 ఏళ్ళుగా వున్నప్పటికీ నేను దౌర్జన్యాలను ప్రేరేపించేవాడిని ఎంతమాత్రం కాను, లా అండ్ ఆర్డర్ ను తారుమారు చేయాలని కోరేవాడిని కాదు. ఈ 30 సంవత్సరాల అనుభవంలో నాకు కనిపించినదేమంటే—గతంలో బ్రిటిష్ పాలకులు ఏ పద్ధతిలో అయితే పోలీసు యంత్రాంగాన్ని ప్రజలను అణచడానికి, ప్రజలపై విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తించడానికి తయారు చేశారో, దురదృష్టవశాత్తూ యిప్పటికీ అదే పద్ధతిలో ఆ యంత్రాంగాన్ని నడిపిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అనుభవం వున్నవారు, ఆలోచన వున్నవారు మరి ఎందుచేత యీ యంత్రాంగాన్ని ఆర్డర్‌లో పెట్టలేకపోయారు? దానికి సమాధానం దొరకలేదు. ముఖ్యంగా ఒకటి మాత్రం యీ విధానంలో మారాలి, అది మన స్తత్వం. నా అనుభవంలో జరిగిన విషయాలను యీ సందర్భంలో నేను తమకు మనవి చేస్తాను. నేను ఎటువంటి నిర్బంధాలు నాపై ఉపయోగించినా భయపడేవాడిని కాదు. ఒక పాలసీగురించి, సాంఘిక న్యాయం గురించి పోరాడే మాపై ఏ పద్ధతినిగాని, ఏ మార్గంలోగాని, ఎవరుగాని నిర్బంధం ఉపయోగిస్తే సహిస్తూవుండే వారం

కాదు. అయితే, దురదృష్టకరమైన విషయమేమంటే—ప్రపంచంలో యీనాడు సాంఘిక న్యాయం గురించి పాటుపడేవారు పోలీసు నిర్బంధాలకు గురికాక తప్పడంలేదు. ఈ పోలీసు యంత్రాంగం కష్టపడిపనిచేసే కార్మికులపైన, సామాన్య ప్రజానీకంపైన, అమాయకులైన ప్రజానీకంపైన వుపయోగించే ఆయుధంగా తయారవుతున్నది. అనేక వుదంతాలున్నాయి, అవన్నీ యిప్పుడు చెప్పడానికి నాకు అట్టే టైములేదు, నేను వాటికి సంబంధించి రెండు మూడు నోటీసులు యిచ్చి వున్నాను కాకినాడలో జరిగిన ఉదంతానికి సంబంధించి యిచ్చాను. కాకినాడలో జరిగినది ఏమిటి ? బాధ్యతగల ఉద్యోగి చేయవలసిన పనులు ఏమిటి ? ఆ బాధ్యతలను కర్తవ్యాన్ని యీ యంత్రాంగంలోని ఉద్యోగులు ఏ కాస్త అయినా గుర్తిస్తున్నారా? పరిపాలకులను సంతృప్తిపరచడానికి పేదవారియిళ్లపై దాడులు జరపడం, ఆడపిల్లలను తీసుకొచ్చి చెరచడం యిటువంటివి యీనాడు చాలా సజావుగా జరిగిపోతున్నాయి. అక్కడ భాస్కరరావనే ఎ యస్ పి. వున్నాడు ఇటువంటి ఉదంతాలలో అతను ఏ విధంగా ప్రవర్తించాడో తెలియ జేయడం కూడా జరిగింది. కాని, అతన్ని ప్రమోట్ చేసిపెట్టారు. ఒక మంత్రిగారు అతను డ్యూటీలో వుంటే అతన్ని తీసుకొచ్చి యితర మంత్రులకు పరిచయంచేసే విధానం కూడా వున్నది ఎవరైనా ప్రజాసేవాతత్పరతతో యీ ఉద్యోగాలలోకివచ్చినా, వారి మనస్సులు కలుషితమై, ప్రజలపై ఉపికొల్పబడే విధంగా యీ యంత్రాంగం రానురాను తయారవుతున్నది 47 మంది వర్కర్సు సమ్మెనోటీసు యిచ్చి ఒక రాత్రి మా అరుగుపై వచ్చి కూర్చున్నారు అర్థరాత్రికి అర్ధరాత్రి ఆ ఎ. యస్. పి. యజమానులబంటుగా వచ్చాడు, వీరిని అరెస్టు చేశాడు ఇది నా అనుభవంలో మా కాకినాడలో జరిగిన ఉదంతం. నేను పుట్టిన వూళ్లోనే, నేను పనిచేసిన ఊళ్ళోనే యీ విధంగా జరిగింది. నాకు అక్కడ పరపతి లేక పోలేదు. కాని, యీ విధంగా అక్కడ జరుగుతూవున్నది ఎవరైతే న్యాయం కొరకు, ఎవరైతే ప్రాథమికమైన హక్కులకొరకు పోరాటం సాగిస్తారో వారిని లొంగదీసుకొనడానికి యీ మెషినరీ తయారయినది ఇది చాలా దురదృష్టకర మైన విషయం. ఒక పోలీసు ఆఫీసర్‌కు ప్రమోషన్ వచ్చిందంటే—అది దేనిపై ఆధారపడి వుంటుందంటే, అతను శాంతిభద్రతలను కాపాడడానికి ఎంతవరకు ప్రయత్నించాడు, ఎంతవరకు కృతకృత్యుడైనాడు ? ప్రజాసేవకు ఏ విధంగా పూనుకున్నాడు ? అమాయకులను కాపాడడానికి ఏ విధంగా కృషి చేశాడు ? యివి కాదు ప్రధానం, అతను ప్రతిపక్షంకు చెందినవారిపై ఎంతవరకు ప్రయాణం చేశాడు ? అనేదే ప్రధానంగా గమనించి యిస్తున్నారు. ఇది, అధ్యక్షా, ఎంత దురదృష్టకరమైన విషయమో తమరే యోచించండి. విద్యుక్తధర్మాన్ని ఎంత వరకు నిర్వహించారో చూడడం కాకుండా, యీ పనులకు వారు ఎంతవరకూ పనికివస్తున్నారనేదే చూస్తున్నారు. అయితే గౌరవనీయులైన కాంగ్రెసు సభ్యులు పోలీసు సిబ్బందికి జీతభత్యాలు పెంచమని అడుగుతున్నారు; మంచిదే. అది కాదనను. అయితే, గౌరవనీయులైన మన కాంగ్రెసు సభ్యులకుగనుక ప్రజలతో సంబంధం వుండినట్లయితే, సామాన్య ప్రజల సమస్యలతో సంబంధం వుండివున్నట్లయితే, యీనాడు వారు ఎంత కన్నీరు కారుస్తున్నారో కూడా

వారికి తెలిసే వుండాలి. ఈ పోలీసు యంత్రాంగంలో లంచగొండితనం విచ్చలవిడిగా పెరిగిపోయింది. బెయిల్ యిచ్చేటప్పుడు కూడా ఎక్కువ డబ్బు ముట్టజెబితేగాని బెయిలు యివ్వడంలేదు లాకప్‌లో వున్నప్పుడు ఏ సూత్రాలను పాటించాలో, అవేవీ పాటించడంఅంటూలేదు. సి.ఆర్ పి.సి. ఏమి చెబుతున్నదో, దాని ప్రకారంగా ఏమీ చూడడంలేదు. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. కాని, మన ముఖ్యమంత్రిగారు మాత్రం దీనిని యీ విధంగా డ్రాఫ్టుచేసి తీసుకు వచ్చారు ప్రారంభంలోనే ప్రతిపక్షంపై ఉసికొల్పారు, కత్తి టారులు పట్టుకొచ్చారు ఈ మన స్తత్వం మారాలి. దీనిని సరియైన ఆర్డర్‌లో పెట్టాలి. ఈ శాఖలోనున్న అవినీతిని లంచగొండితనాన్ని, విద్యుక్తధర్మ నిర్వహణలో జరుగుతున్న లోపాన్ని సక్రమంగా గుర్తించి వెంటనే యీ శాఖను సరియైన ఆర్డర్‌లో పెట్టడానికి పూనుకొనమని నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. సెలవు.

شری سلطاں صلاح الدین اویسی :—مجھے بھی آخر وقت ملیگا یا نہیں معلوم کرنا چاہتا ہوں -

مسٹر ڈپٹی اسپیکر — یہ عادت ٹھیک نہیں ہے- میں جو نام پکارتا ہوں انکو کہنا چاہئے-

شری سلطان الدین اویسی:—ھمکو بھی وقت ملنا چاہئے- آخر ھم بھی عوام کی طرف سے آئے ہیں- کچھ کہنے کا حق رکھتے ہیں یا نہیں-

مسٹر ڈپٹی اسپیکر:—اویسی صاحب آپ پرانے ایم- ایل- اے ہیں آپکو اس قسم کا خیال نہ کرنا چاہئے -

شری سلطان صلاح الدین اویسی:—آپ کانگریس کے ممبروں کو دس دس منٹ کا موقع دیتے ہیں ھمکو کیوں موقع نہیں دیتے-

مسٹر ڈپٹی اسپیکر :- ایسے الیکیشنس کرنا اچھا نہیں ہے-

شری سلطان صلاح الدین اویسی :- یہ آپ ہی بتلا دیجئے کہ آپ وقت دینگے یا نہیں - وقت دینا ہے تو دیجئے ورنہ نہیں- کانگریس کے لوگوں کو وقت مل رہا ہے اور ھمکو نہیں مل رہا ہے -

مسٹر ڈپٹی اسپیکر - اچھی بات ہے -

శ్రీ కె సుదర్శన్ రెడ్డి (నరసంపేట) :- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ పోలీసు డిమాండును బలపరుస్తూ యీ సందర్భంలో నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను.

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్సుకు అన్నింటికీ పరిపాలనా సౌలభ్యం కొరకు జీప్స్ ప్రొవైడ్ చేశారు లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్‌టెయిన్ చేసే వారికి మాత్రం జీప్స్ ప్రొవైడ్ చేయలేదు మా వద్ద ఒక్కొక్క డిఎస్‌పి రెండు మూడు తాలూకాలకు ఇన్‌చార్జ్‌గా వుంటాడు, వారు తిరగడానికి చాలా కష్టపడవలసివస్తున్నది వారికి గనుక జీప్స్ ప్రొవైడ్ చేసినట్లయితే లా అండ్ ఆర్డర్ యింకా ఎఫెక్టివ్‌గా మెయిన్‌టెయిన్ చేయడానికి వీలవుతుంది దీని గూర్చి ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు మన గౌరవసభ్యులు నా నియోజక వర్గం విషయంలో కొంతమంది కాంగ్రెసువారు, పోలీసులు కలిసి కమ్యూనిస్టులపై దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారు అని మహేశ్వరం గ్రామం విషయం చెప్పారు ఇది ఒక పాట అయిపోయింది కోర్ట్ ఆఫ్ లా నుండి డిస్పైడ్ అయిన తరువాత మార్కిస్టు కమ్యూనిస్టు 62 ఎలక్షన్స తరువాత దీనిని ప్రేరేపించి చేస్తున్నారు ఇది ఇంతకు ముందు శాసనసభలో కూడా వచ్చింది.

వారు ఇప్పుడు అది ఎందుకు చెప్పారో నాకు తెలియడంలేదు. బి. కె. బిచ్చగుండ అనే అతనిని కాంగ్రెసులో కలుపుకోవాలని ఒత్తిడి చేస్తున్నారన్నారు. అసలు బి. చే అనే వ్యక్తికి మాకు సంబంధం లేదు బి. కె అనే అతను అంత ప్రాముఖ్యం గల వ్యక్తికూడకాదు కాంగ్రెసు, పోలీసు డిపార్టుమెంటు కలిసి చేస్తున్నారు అంటున్నారు. మొన్న మార్చి 30వ తేదీన ఉప్పలపల్లిలో ఎలక్షనులలో ఓడిపోయిన సందర్భములో లెఫ్ట్ కమూనిస్టులు ఆర్గనైజ్‌గా చేసినది ప్రభుత్వం వారికి తెలుసు, అది ఇప్పుడు పోలీసులోవుంది, అందులో ఇంకా కొంతమంది దొరకకుండానే తిరుగుతున్నారు. వారు ఇటువంటివి చేస్తూ, కాంగ్రెసువారు, కాంగ్రెసువారు అని చెప్పడం అంత న్యాయం కాదు. కొన్ని విషయాలలో పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు పవర్సు లేవు. అదిచూచి, పోలీసువారు ఏమి చేస్తారులే అని చేస్తున్నారు, పోలీసువారి పవర్స్ కట్ చేసి సందువల్లనే యీలంటి అరాచకాలు జరుగుతున్నాయని నా అభిప్రాయం ఇంకా పవర్స్ యిచ్చి, ప్రతి పెట్టీ కేసులో కూడ వారు ఇంటర్‌ఫియర్ కావడానికి అవకాశమిస్తే బాగుంటుంది. లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టులకు నా నియోజకవర్గములో బెంగాల్‌లోని నక్సల్‌బెరి మాదిరిగా తెలంగాణా మూవ్‌మెంటు మళ్లా లేవదీయాలనే అభిప్రాయం వున్నట్లు నాకు తోస్తున్నది. పోలీసువారికి జీపులు యిచ్చి, లా అండ్ ఆర్డరు బాగా మెయిన్‌టెయిన్ కావడానికిగాను - ప్రమోటెడ్ రాంక్ తీసేసి, డైరెక్టు రిక్రూట్‌మెంట్ చేస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ, విరమిస్తున్నాను

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (ఉయ్యూరు) —అధ్యక్షా, శాంతిభద్రతల కాపాడుటకు నియమింపబడిన పోలీసు శాఖ ప్రజల శాంతి కాపాడుటకు బదులు కొందరి వ్యక్తుల భద్రతకు, వారి పలుకుబడి కోసం సంఘానికి వ్యతిరేకమైన చర్యలు చేస్తోంది, ఇందుకు తార్కాణాలు ప్రతి గ్రామంలోను, ప్రతి పట్టణంలోను, ప్రతి తాలూకాలోను, ప్రతి జిల్లాలలోనుకూడ లెక్కలేనన్ని వున్నాయి. ఇవన్నీ సక్రమంగా విచారించడానికి ఒక ఉన్నతాధికార సంఘాన్ని నియమిస్తే

గాని యీ పోలీసుశాఖ బాగుపడదు. ప్రజలకు శాంతి లభించడానికి అలా జరగనంతకాలం నేను యీ పద్దును బలపరచలేను, ప్రజలలో నిర్భయం, భద్రత కలిగించాలి, అధికారం చెలాయిస్తున్న యీ ప్రభుత్వం యీ విషయంలో తన బాధ్యతను నిర్వహించలేదని నాకు అనిపిస్తున్నది ప్రభుత్వ పార్టీకి అధ్యక్షుడుగా వున్న శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం గారికి శాంతి భద్రతలపట్ల ఎటువంటి నమ్మకం లేదని నాకు బాగా తెలుసు, తన పలుకుబడిని పెంచుకోడానికీ, తన వర్గాన్ని విస్తరింపజేసుకోడానికి ఎటువంటి పనికైనా ఆయన తెగిస్తాడని నాకు తెలుసు. ప్రత్యేక సంఘటన సభవారికి తెలియజేయాలంటే, ఆయన నా మీద పోటీ చేసి ఓడిపోయిన ఉయ్యూరు నియోజకవర్గములో పోలీసు మద్దతుతో ఆయన అనేక అత్యాచారాలు చేశారు. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడు నా మీద పోటీ చేసిన అభ్యర్థి కుమారుడు నాయకత్వాన 50 మంది కర్రలతో నా ఆఫీసుమీదకు రాత్రి 12 గంటలకు వచ్చి దౌర్జన్యం చేసి మమ్ములను పరాభవం చేశారు మేము పోలీసువారికి రిపోర్టు చేశాము, ఇంతవరకూ అతీగతీ లేదు. ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఇంతవరకు నా నియోజకవర్గములో శాంతిభద్రతలు లేవు. పోలీసు వారి వనలలో పి. సి సి అధ్యక్షుడు కాకాని బాహాటంగా కలుగజేసుకుంటున్నారు. మాటి మాటికీ పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లి వారిమీద కేసులు పెడతావా, లేదా లేకపోతే నీ సంగతి ఏమవుతుంతో చూడు, ప్రభుత్వం నాది, నిన్ను ఎక్కడో పారవేయిస్తాను చూడు, అంటున్నారు. కాకాని వెంకటరత్నంగారి బాధ పడలేక ఎలక్షను ముందు తీసుకువచ్చి పెట్టిన శ్రీనివాసరావుగారు ఎలక్షను అయిపోయిన వెంటనే రాజీనామా కూడ చేశారు. ఎన్ని అక్రమాలు చేసినా, మేము కేసులు కూడ పెట్టలేదు. ఉయ్యూరులో ఎలక్షను చూడడానికి వచ్చిన వారిని మేడూరు నుంచి ఉయ్యూరు వెళ్లి తిరిగివచ్చే వారిని వెంకటరత్నంగారి నాయకత్వాన కపిలేశ్వరపురం, యీలంకలాకు మధ్య కర్రలతో, రాళ్లతో చావచితకగొట్టారు, పోలీసు వారికి రిపోర్టు చేయగా ఇంతవరకూ అతిగతీలేదు. అక్రమంగా, లేనిపోని కేసులు బనాయించి వంకపల్లి, చోడగొండి, మక్రిపాం, దావులూరు గ్రామాల వారిపై కేసులు పెట్టించారు. ఇప్పటికీ గస్తు తరత [illegible] తిప్పుతున్నారు. దీనికంతటికీ ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన కాకాని [illegible] కారణం. ఎన్నికలలో ఆయన తరపున పని చేసినవారు [illegible]ంగతనం చేసి, దావులూరు కంకిపాడు పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువెళ్లి పెట్టిన తరువాత, పోలీసు వారికి కబురు చేసి వారిని విడుదల చేయించారు. కోర్టుతో కూడ కేసులు పెట్టడానికి వీలులేకుండా చేశారు. నా నియోజకవర్గములో ప్రజ యొక్క పరిస్థితి రోజురోజుకూ దారుణంగా వుంది. ఆస్తిపాస్తులకు రక్షణలేదు. ఎవరిమీద పోలీసువారిచేత కేసులు బనాయించి, స్టేషనుకు తీసుకుపోతారో ఊహించడానికి కూడ వీలు లేకుండా వుంది. ఈ అశాంతికి కారణం కాకాని పి. సి. సి. అధ్యక్షుని హోదాలో చేస్తున్న పనులే. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయాలలో దర్యాప్తు చేయించి ప్రజలకు రక్షణ యిప్పిస్తారని తమ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రామారావు (సికింద్రాబాద్-కంటోన్‌మెంట్):—అధ్యక్షా, ఈ పోలీసు డిమాండును నేను వ్యతిరేకిస్తూ నా భావాలు కొన్ని చెబుతున్నాను ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో పోలీసు శాఖ ముఖ్యమైనది. వారి డ్యూటీస్ సరిగా డిస్చార్జి చేయాలంటే సాధారణ కానిస్టేబిల్ పొజిషను ఏ విధంగా వుందో ఆలోచించుదాము వారి పిల్లల విద్య గురించి, కావలసిన రేషను తెచ్చుకోవడం గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోనందువల్ల పోలీసువారు నిత్య జీవితావసర వస్తువులు సమకూర్చుకోడానికే ఎక్కువ టైము వెచ్చింప వలసివస్తోంది చిన్న అధికారుల దగ్గర, పెద్దవారిదగ్గర వారు సర్వీసు చేయడం తప్పనిసరి అవుతోంది. పరిస్థితులు యిట్లా వుంటే ప్రజారక్షణ లా అండ్ ఆర్డర్ ఏ విధంగా మెయిన్‌టెయిన్ చేయగలుగుతారో ఆలోచించవలసివుంది. దేశంలో పరిపాలనా సౌభాగ్యం వుండాలంటే వారి పరిస్థితి మెరుగుపరచాలి. ప్రజలు సక్రమమైన మార్గంలో నడిచేటట్లు చేయాలి. త్రాగుడు, జూదం, దొంగతనం, రేషనుకు సంబంధించినవి పౌర జీవితానికి సంబంధించిన వన్నీకూడ వ్యతిరేకంగా నడచిన వారిని గురించి అన్నిరకాల డ్యూటీలుకూడ వీరు చేయాలి వారే రిపోర్టు చేయాలి. వారే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. వారి నెత్తిమీద యిన్ని వున్నప్పుడు, సక్రమమైన మార్గములో నడవడానికి అవకాశంలేక, దుశ్చర్యలకు చాల విషయాలలో లోబడవలసివస్తోంది. కాబట్టి అనాచారం తగ్గడానికి అవకాశం లేకపోతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారి డిమాండులో విశాఖ పట్టణం ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ గురించికూడ ప్రస్తావన తెచ్చారు. ఇంతవరకు ఫలాన అప్పుడు యిది పెడతామని నిర్దుష్టంగా ఏమీ లేనందువల్ల అమృతరావుగారు మళ్లా అక్టోబరు రెండవ తేదీనుంచి ప్రాయోపవేశం చేస్తానని ఒకప్రక్క అనౌన్స్ చేస్తున్నారు కాకినాడలో ఒక స్త్రీ ఇదే విషయంమీద నిరాహారదీక్ష పూనినట్లు వుంది మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగారు మాకు ఇక్కడ యివ్వకపోతే ఏమి చేస్తామో చూడండి అని బెదిరిసున్నాడు. ఇన్ని విషయాలతో ఇది ఒక అగ్ని పర్వతంలా వుంది. ఇది రగుల్కొని ఎన్ని కోట్ల ధననష్టానికి కారణహేతువు అవుతుందో తెలియదు. మళ్లా అలాంటి వాతావరణం రాకుండా ప్రజల క్షేమానికి, ప్రభుత్వ ఆస్తికి నష్టం లేకుండా, మరొకవిధమైన కాంప్లికేషన్సు లేకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సమగ్రమైన రిపోర్టు అనౌన్స్ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. విజయనగరానికి సంబంధించి అక్కడ చాలా నీచాలు జరుగుతున్నాయి, ఎవరయితే వారికి కావలిసినవారో, వారికే కాస్తో కూస్తో ఇస్తారో వారు ఏ పనులు చేసినా shelter చేస్తారు, సామాన్యుడు, అమాయకుడు అయితే చీటికి మాటికి తీసుకువెళ్లి lock up లో పెడతారు, ఒక వర్తకుడు బియ్యం బస్తా ఎక్కువ ధరకు అమ్మాడని lock up లో పెట్టారు, అతని తండ్రిని కూడా తీసుకువెళ్లి అరెస్టు చేసారు, ఇటువంటి అరెస్టులు చేసినపుడు మూడు దినాలు సెలవులు వచ్చే సమయం చూచుకొని lock up లో పెడితే మూడు రోజులు అట్లాగే lock up లో ఉండిపోవలని వస్తుంది. తప్పు చేసినపుడు కేసు పెట్టకూడదని కాని దండించకూడదని కాని ఎవరూ చెప్పరు. కాని ఒకరిని తప్పించి మరొకరిని నిర్బంధంలో ఉంచి సెక్యూరిటీ ఇవ్వాలంటే ఇవ్వకుండా చేసారంటే ఏమని చెప్పాలి. అధికారులు చేస్తున్న దౌష్ట్యం చూస్తే

వారి వెనుక ఎటువంటి ప్రోత్సాహం ఉన్నదో అనిపిస్తుంది. కాంగ్రెసు అక్కడ ఓడిపోయిన పార్టీ అయినందువల్ల గెలిచిన పార్టీకి చెందిన వారిపై ఏదో అభాండం వేసి కేసులలో ఇరికించాలనే ప్రయత్నం చేయడం మానలేదు. రాజ్యాంగరీత్యా కాని పౌరధర్మం రీత్యా కాని ఎవరి duties వారు చేసుకునేటపుడు ఎవరో ఒకరు వోట్లు ఎక్కువ వస్తే గెలవడం సహజం, అది కారణంగా పెట్టుకుని grudges తో చేయడం అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. మొన్న మొన్ననే హైదరాబాదులో old town లో ఎంత విచ్చలవిడిగా గలాటాలు జరిగాయో అందరికి తెలుసు. దానినిగురించి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఏమైనా చేసినది లేనిదికూడా తెలుసు దానితో ప్రజలలో భయం ఉత్పన్నమైనట్లు కనిపిస్తుంది. ఇది మహాపట్నం, Capital town. మామూలుగా పదిమంది మరొక వర్గంవారు ఒక వర్గంవారున్నచోట నివసించడానికి భయంగా వుంది ఇక్కడ law and order సవ్యంగా నడిపించగలరని ఆశిస్తున్నాను. జూదాలు, త్రాగుడు గురించి చెప్పాలంటే దానికి అంతు, పొంతు లేదు. రెండు మూడు రూపాయలు బీట్ లో వున్నవారికి ఇచ్చి ఎన్నిరకాల మోసాలుచేసి ప్రవర్తిస్తున్నారో చెప్పడానికి లేదు. మా జిల్లాలో పశువుల సంతలు వగైరాలు ఎక్కువగా జరుగుతూంటాయి. పల్లెటూర్లవారు కొన్ని వేల జనాభా వస్తూంటారు. పశువులను అమ్ముకుని పోయేటపుడు వెయ్యి, 15 వందలు మొలలో పెట్టుకుంటే pick pockets తో సంపర్కం ఉండడంవల్ల వారితో లాలూచీఅయి పోలీసువారు కేసును trace out చేయరు. ఒకవేళ చేసినా ఏదో సాకుచెప్పి విడిచిపెడుతూంటారు. శీకాలసంగతి చెప్పనక్కర లేదు. లైసెన్సులు ఇచ్చి చేస్తున్న అనాచారాలు ఎన్ని వున్నాయో చెప్పడానికి లేదు. ఎవరైనా సామాన్యుడు పేక ఆడుతూంటే వారిని తీసుకువెళ్ళి అరెస్టు చేస్తున్నపుడు జూదం ఆడడానికి లైసెన్సులు, పర్మిషనులు ఇస్తున్నారంటే ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటో అర్థం కావడంలేదు త్రాగుడు, జూదం, వ్యభిచారం ఇటువంటివి కంట్రోలుచేసే శాఖ ఏదో సాకుతో వాటిని చూచీ చూడకుండా విడిచిపెట్టడంవల్ల అనేక దుర్మార్గాలకు కారణం అవుతుంది. కాబట్టి ఈ శాఖపై చక్కటి అజమాయిషీ పెట్టాలని ప్రార్థిస్తున్నాము నిన్న నేను దారివెంబడి పోతూంటే ఒక [illegible] ఏదో analysis కోసం తీసుకువెడుతున్నాడు—open గా [illegible] అందులో ఏమి ఉంది అని పోగట్టి చేస్తే ఏదో something analysis కు అని తేలింది. కేసుకు సంబంధించిన వస్తువులు పోలీసు కానిస్టేబిల్స్ కు అప్పగించేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఉండేట్లు ప్రయాణానికి escort ఇచ్చి ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎవరిపై grudge ఉన్నదో వారిపై చేసిన హింసలు అప్రతిష్ఠపాలు చేసి ఆతమానవరచి లేనిపోని దుష్ప్రచారాలు చేస్తున్నారు. మా ఊరిలో ఇంకా కలవరాలు నడుస్తూనే ఉన్నాయి. వారిపై కోర్టుకు వెళ్లాలో ఏమి చేయాలో అర్థం కావడంలేదు. లేని విషయం జరిగినపుడు పోలీసుకు రిపోర్టు ఇస్తే యథార్థమైన విషయం తెలుసుకుని చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాము. లారీలు వగైరాలు overload చేసుకుని వెళ్ళేటపుడు మూడింతలు వేసుకుని వెళ్లేవారిని నిలబెట్టరు. నెలకు ఒకరూపాయో

అర్థరూపాయో మామూలు ఇవ్వకపోతే తీసుకువెళ్లి తోసేస్తారు లారీలలో సరుకు అట్లా పడి వుండవలసిందే. లారీలలోని సరుకుకు ఎవరు బాధ్యత తీసుకోరు. ఈ విషయాలన్నీ సమగ్రంగా ఆలోచించి శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూరునగర్) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన పోలీసుశాఖ పద్దులను నేను బలపరుస్తున్నాను. చాలామంది సభ్యులు చెప్పినట్లు, సమాజానికి శాంతిభద్రతల అవసరం చాలా ఉన్నదనేమాట వాస్తవం. ఈనాడున్న పరిస్థితులలో నల్గొండ జిల్లాలో చాలాచోట్ల హుజూర్‌నగర్, సూర్యాపేట, మిర్యాలగూడ తాలూకాలలో శాంతి భద్రతలు కొన్ని గ్రామాలలో కరువు అయిపోయాయనే విషయం ఈ సభవారి దృష్టికి తీసుకురావడానికి విచారపడుతున్నాను. మామూలు సందర్భంలో ఎవరోఒకరు ఎక్కడైనా పోట్లాడుకుంటే వారిని అదుపులో పెట్టలేకపోయారనే పద్ధతిలో కాకుండా మావద్ద మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టులు ఒక పద్ధతిగా ఈ వ్యవహారాన్ని కొన్నాళ్లుగా సాగిస్తున్నారు హుజూరునగర్ తాలూకాలో నేలమర్రి, వెలిదండ్ల, కోక్కిరేని, నరసింహుల గూడెం, సిరిపురం గ్రామాలలో ఈ చర్యల స్వభావం ఏదో ఒక పద్ధతిప్రకారం చేస్తున్నారు. దానివల్ల తమ పార్టీ ఏవిధంగా బలపడుతుందని ఆలోచిస్తున్నారో అని పరిశీలిస్తే అది ఏమి పిచ్చియో తెలియదుకాని మొత్తంపై ఈ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. మోటలు విరుగగొట్టడం వ్యవసాయ పనులకు ఆటంకం కలిగించడం, ఆయిలు ఇంజన్లు, కొట్టాలు, గడ్డివాములు తగులబెట్టడం ఇది అంతా ఒక నిత్య కార్యక్రమం అయినది సూర్యాపేట తాలూకాలో గత 6, 7 మాసాలుగా అనేక విజ్ఞప్తులు ప్రభుత్వానికి చేసుకోడం జరుగుతోంది. అన్ని గ్రామాలనుంచి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు వచ్చిన తర్వాత పోలీసు వారు చర్యతీసుకున్నారు; అందుకు వారికి కృతజ్ఞతలు సమర్పించవలసిన అవసరం ఉన్నది. వారు ఈ నాడు ఉన్న శాసనాలకు లోబడి కావలిసిన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు, దురదృష్టం ఏమిటంటే—ఎవరుతప్పుచేస్తున్నారో, దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారో వారు శిక్షించబడాలంటే కోర్టులలో శిక్షించబడాలి, అక్కడ కావలిసిన సాక్ష్యాధారాలను కోర్టుముందు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. కాని గ్రామాలలో పరిస్థితి ఏమిటంటే సత్యాన్ని చెప్పడానికి ఎవరు ముందుకు రావడానికి భయపడుతున్నారు, ఈతప్పుచేసారు, ఇది యథార్థంఅని చెబితే తెల్లవారేసరికి వారి ఆస్తిపాస్తులకు ఎటువంటి కష్టనష్టాలు కలుగుతాయో అనే భయంతో యథార్థం చెప్పే స్థితిలో లేరు. ప్రభుత్వానికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే—సాధారణ న్యాయ సూత్రాలకు లోబడి ఇటువంటి దౌర్జన్యాలు చేసేవారిని శిక్షించే అవకాశం కన్పడడంలేదు. ఏదైనా ప్రత్యేక శాసనం ద్వారా వ్యవసాయదారులకు రైతులకు కూలీలకు రక్షణ కల్పించవలసిన అవసరం. ప్రధానకర్తవ్యం ప్రభుత్వంపై ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు వారిపై చేయడమే కాదు, ఈమధ్య 6వ తారీఖున రాత్రి పానుగోడులో Rightist Communist నాయకుడు అనుమోలు లింగయ్యగారి ఇంటిపై దౌర్జన్యం చేసి హింసించడం జరిగింది. కేవలం రాజకీయ ఉద్దేశ్యంతో ఒక ప్లాను ప్రకారం

నాగిరెడ్డిగారి వంటి నాయకులు ఈ విధంగా చేస్తారని చెప్పడానికి నేను సాహసించను. కాని ఇది ఒక పార్టీ కార్యక్రమంగా జరుగుతున్నట్లు చెప్పడానికి విచారిస్తూ ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —వారు చెబుతున్నారు, నేనూ చెబుతున్నాను. రెండూ వున్నాయి కాదని చెప్పను. అందుకని వారి మంచికి, మా మంచికి నిర్దుష్టమైన ఒక కమిటీని వేసి విచారణ జరిపితే మంచిది. వారికి మంచిది మాకూ మంచిది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—క్రిందటి సంవత్సరంకూడా మీరు యీ విషయం చెప్పారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —అవును, అధ్యక్షా. వారుఅంగీకరించి స్వీకరిస్తే మంచిది.

श्री के वि गंगाधर (निजामाबाद).—अध्यक्षजी। हमारा देश डेढ़ दो सौ साल की अंग्रेजों की गुलामी और जागीर शाही दौर से गुजरने के बाद आजादी के दौर में आया है। दूसरे इलाकों में जो उन्नति हुई है वह हमारे पास नहीं हुई। खासकर पोलिस विभाग के सम्बन्ध से हमारे देश की वर्तमान परिस्थितियों को सामने रखकर विचार करना है। एक तरफ तो पाकिस्तान है और दूसरी तरफ कम्युनिस्ट चीना है। हमारे देश में गुंडा अनासिर, ब्लाक मारकेट करने वाले, गलत धंदे करने वाले और विशेषकर कुछ राजकीय रूप में भी कई लोग देश को नुकसान पहुंचा रहे हैं हालांकि भारत के नागरिक और भारत के हितैषी नाना प्रकार से व्यवस्था कर रहे हैं। पोलिस विभाग का जो बजट रखा गया है उसको देख कर जब हम दूसरे विभागों पर नजर डालते तो मालूम होता है कि दूसरे विभाग जैसे व्यवसाय या पंचायतराज या कोई भी डेवलपमेंट वर्क हर एक में छोटे से बड़े व्यक्ति तक आर्थिक दृष्टि से उनके वेतन में वृद्धि हुई है, उनको सहूलतें बहुत पहुंचाई गई हैं। लेकिन हम सब जानते हैं कि पोलिस के जवान की आर्थिक योग्यता क्या है, उसके ड्यूटीज क्या हैं, उस पर क्या जिम्मेदारी है। हुकूमत की पालिसी को अमल में लाने में सहायता देना, विधान की पाबन्दी करवाना, लॉ एण्ड आर्डर मेन्टेन करना, देश के नागरिकों की जान माल इज्जत आबरू की रक्षा करना यह सब पोलीस ही का काम है मगर बदबख्ती से हुकूमत उन व्यक्तियों पर कोई ध्यान नहीं देती। मैं इस डिमेन्ड के उपलक्ष में अध्यक्ष महोदय द्वारा होम मंत्री से निवेदन करता हूं कि पोलिस के जवानों और सब इन्स्पेक्टरों की कठनाइयां हैं उनको दूर करें और समाज सुधार के लिये ऐसी नीतियों का निर्माण करे कि देश में जो बाधायें हैं, जो त्रुटियाँ हैं जो अशान्ति वातावरण है वह कम हो। जैसा कि आप जानते हैं पोलिस एक्शन के साथ ही सरकार की एक रिपोर्ट बनी हमारे आंध्र प्रदेश में वरंगल और निजामाबाद में कुछ ऐसे गलत अनासिर हैं जो अपने आप को भारती कहते हुये भी देश में एक अशांति का वातावरण बना रहे हैं। उसी का परिणाम है कि १९६२ में कुछ घटनायें होती हैं। १९५४ में निजामाबाद में कुछ घटनायें होती हैं, उसका सिलसिला लगातार दो वर्ष तक

चलता रहता है। उसी के परिणाम स्वरूप एलेकशन को बहाना बनाकर गड़बड़ की जाती है। हालांकि अध्यक्ष महोदय। मुख्य मंत्री और हम सब जानते हैं हम लोगो ने २०, २५ साल से एक ऐसी पस्था के साथ रहकर जिसने देश की आजादी का आंदोलन चलाया हमने भाग लिया। और देश की शांति और भलाओ के लिये सेवा की। मगर स्वतंत्र ग्रूप से कंटेस्ट करने के परिणाम मे उनको गलत समझकर और एलेक्शन का बहाना करते हुअे कल तक जो सच्चे कांग्रेसी थे और ईमानदार व्यक्ति की तरह से देश सेवा मे लगे हुअे थे अैसे बहुत से लोगो को डिटेनशन मे डाल दिया गया। उनपर नाना प्रकार के आरोप लगाये गये। उनको आर्थिक नुकसान पहुचाया गया। पोलिस क्या करती है। उसको तो अपने देश या ईमानदारी या ईश्वर की कोई फिक्र नही। जो भी मौका आता है वह उसका उपयोग करती है उसको अपनी कारगुजारी बताना और नेताओ और अपने अधिकारियो को खुश करना पडता है। इस लिये ऐसे लोगो पर नही ह। सो केस और झूटे इलजाम लगाकर उनको परेशान करती है। ऐसे कई आदमियो को परेशान किया जा रहा है। ऐसे बहुत से कारण है। क्या आप नही जानते अध्यक्ष महोदय। निजामाबाद मे हजारो टन चावल पैदा होता है वहा से महाराष्ट्र समीप है। वहा से रोज सैकडो थैले रेल से, रोड मे और अन्य मार्गो से महाराष्ट्र चला जा रहा है। क्या इस बात को अधिकारी नही जानते। इसी तरह से कई जुवे खाने है, शराब सेंधी के अड्डे है। पोलीस इस सब की जानकारी रखती है लेकिन खामोश है। ऐसे वातावरण मे सोचने की बात है कि क्या हमारा देश आगे बढ सकता है, क्या हमारी उन्नति हो सकती है। हमारे देश मे होमगारड के नाम से एक विभाग बनाया गया था। उसके १०५ यूनिट्स थे। लेकिन जो डिमांड नोट दिया गया है उसको देखने से पता चलता है कि इनको कम कर दिया गया है। यह सब जानते हैं कि आर्थिक दृष्टिकोण से और पुराने जागीरी और अंग्रेज राज के संस्कारो के कारण पोलिस में नैतिकता नही हैं। हमारे नौजवान देश सेवा की दृष्टि से और ईमानदारी के तरीके से होमगार्ड मे शरीक हो कुछ काम कर रहे थे मगर अब उनको भी घटा दिया गया है। पोलिस मे कई त्रुटियां है। आजकल कोई सज्जन या कोई अच्छी स्त्री को किसी गली मे या एक गाव से दूसरे गाव जाना हो तो बहुत ही हिफाजत से काफी व्यवस्था के साथ जाना पडता है। यही नही सडको पर जुव्वे के अड्डे है। सडकों पर हम देखते हैं कि यह लोग पोलीस की आखो मे धूल झोककर भोलेभाले राहगीरों को घेर कर लूट लेते हैं। बडे आश्चर्य की बात है एक सज्जन से अभी मालूम हुआ है और अगर यह सही है तो यह बहुत ही बुरी बात है, आज हम नही कह सकते कि पोलीस लीडर को मारती है या लीडर पोलीस को मारता है। या पोलीस व्यक्तियों को मारती है। यह बडा अजीब वातावरण है। नरसमपेट तालुका वरंगल की घटना है दो मास पूर्व वहां के सरपंच जो कांग्रेस के लीडर या कार्यकर्ता है वहा के सब इन्स्पेक्टर को मारे हैं। अगर यह सही है तो हमारा एडमिनिस्ट्रेशन, हमारे प्रमुख, और हमारे पोलीस के अधिकारी एक तमाशा मालूम होते हैं। मै अध्यक्षजी

द्वारा मालूम करना चाहता हू अगर यह बात नही है तो हमारा डिसिप्लिन मर्यादा, गौरव इन बातो को हमारे अधिकारी किस प्रकार पालो करसकेंगे। असी बहुत सी घटनाओं है। जमीनो के जगडे होते है इसमें नागरिको की खुदगरजी की चीजे रहती है। इनमे पोलिस की मदद लेकर या गुडा की सहायता लेकर मदाखलत की जाती है और नाजायेज मार्गो को पूरा करने की कोशिश कीजाती है। अगर एक डेमोक्रेटिक दौर में असी बाते चलती रहे तो क्या हम अपने आप को सुरक्षित समझसकते है। यह सोचने की बात है। यही नही और बहुत सी बाते है। देहातो मे आम तौर पर घटनाओं होती है किसी को मारा जाता है। कत्ल होते है या चोरी होती है। जिसका नुकसान पहुचता है वह आदमी डाइरेक्ट तौर पर अमीन कचेरी में या पोलिस अधिकारी के पास फरयाद नही करसकते। उसको किसी एजेंट के द्वारा या पोलिस को कुछ दे दिलाकर अपनी फरयाद पहुचाना पडता है। एक तरफ तो चोरी होती है, गुंडे लूट लेते है, उसके माल का नुकसान होता है घर मे अशाति रहती है। इसके बावजूद सैकडा हजारो रुपये खर्च करने तक उन गरीब की कोई सुनवाओ नही होती। उनको कोओ पूछनेवाला नही रहता। अगर असा ही रहा, हमारी सरकार की पालिसी असी ही चलती रही तो हम क्या आगे बढसकते है यह सोचने की बात है।

और कई बाते देखने की है। हमको यह देखना है कि पोलिस के अधिकारियो का क्या हाल है। यह जो जवान है उनकी छोडिये। यह देखिये कि जो स्टेट लेवल के पोलिस के बहुत से अधिकारी है उनकी क्या प्रापरटी है और वे किस प्रकार असे आराम से अपनी जिन्दगी गुजार रहे है। यह देखिये कि गुजश्ता आठ दस साल पहले उनकी प्रापरटी क्या थी और अब क्या है। यह देखे तो आपको मालूम होगा कि वह कहा से पहुच गये है। इन लोगो का काम देश की सेवा करना और ला एड आरडर मेनटेन करना है मगर वे क्या कर रहे है। इसके लिये आप भी सोचिये। जैसा कि दूसरे वक्ताओं ने कहा इसपर विचार कीजिये कि आज के वातावरन में सरकार भी उनके साथ क्या कर रही है। कोओ टप्पा या समन एक जगह से दूसरी जगह लेजाना हो तो उनको सवा रुपया या डेढ रुपया भत्ता दिया जाता है। क्या वह इस भत्ते से अपना काम करसकते है। जैसा मालूम होता है कि हमारे अधिकारी और हम लोग खुद उनको गलत रास्ते पर डाल रहे है। उनको अपनी वाजबी जरूरियात पूरी करने के लिये रुशवत लेना और गलत रास्ते पर चलना पडता है। हमको भी चाहिये कि मार्केट कडीशन को देखते हुओ उनके टी ए डी ए पर विचार करें।

माननीय अध्यक्षजी ने मुझे कम समय दिया है। इस पर भी मै उनका आभार मानते हुओ अपने विचारो को समाप्त करता हू।

The House then adjourned till Half-past Eight of the clock on Friday the 14th July, 1967.

అనుబంధము

పోలీసు శాఖ డిమాండుపై వివరణ, 1967–68

సభాపతి మహాశయా!

పోలీసు శాఖకు సంబంధించిన నెం. XIII డిమాండును సభవారి ఆమోదం నిమిత్తం ప్రతిపాదిస్తున్నాను

1966–67 బడ్జెట్టు అంచనా రూ. 8,65,05,000 కాగా 1967–68 అంచనాలో రూ. 9,61,79,000 ల వెరశి డిమాండుకు ఏర్పాటు ఉన్నది వర్తమాన ఆర్థిక సంవత్సరపు మొదటి నాలుగు నెలలకు ఓటు చేసిన రూ. 3,02,88,900 లకు, ఖర్చు వ్రాసిన రూ. 3,300 లకు 'ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు' పొందడం జరిగింది ఉద్యోగుల వేతన భత్యాలు అధికం చేయడమే పై పెరుగుదలకు ప్రధాన కారణం

శాంతి భద్రతలను కాపాడటం, నేరాలను నిరోధించడం, ఆచూకీతీయడం పోలీసు శాఖ ముఖ్యకర్తవ్యాలు 1966వ సంవత్సరం పొడుగునా శాంతిభద్రతలు చక్కగా నిర్వహించబడ్డాయి హైదరాబాదు నగరంలోనూ, నిజామాబాదు, వరంగల్ జిల్లాల్లోనూ ఏవో కొన్ని సంఘటనలు తప్ప రాష్ట్రం మతకలహాలకు అతీతంగానే ఉన్నది. వివిధ సమస్యలపై రాజకీయ ప్రతిపక్షాలు, విద్యార్థులు, కార్మికులు, ఉద్యోగుల సంఘాలు వరుసగా అనేక ఆందోళనలను ప్రారంభించడం వల్ల రాష్ట్ర పోలీసు శాఖకు 1966 ఒక క్లిష్ట సంవత్సరంగా తయారైంది ఎంత శ్రమ కలిగినప్పటికీ పోలీసు బలగం సందర్భోచితంగా వ్యవహరించి శాంతి భద్రతలను కట్టుదిట్టంగా నిర్వహించింది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతీయ మండలి 1966 జూన్ 9 నుంచి 15 వరకు హైదరాబాదులో సమావేశమై రూపాయి విలువ తగ్గింపు, భారత్-అమెరికా ఫౌండేషను, జాతీయ అవాంతర పరిస్థితి, దేశ ఆహార పరిస్థితిని గురించి చర్చించింది. ఈ సందర్భంగా 1–9–1966 తేదీన క్రొత్త ఢిల్లీలో పార్లమెంటు ఎదుట బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయాలని జాతీయ మండలి నిర్ణయించింది ఈ నిర్ణయాన్ని పురస్కరించుకొని ప్రదర్శనలలో పాల్గొనడం కోసం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి సుమారు 2,000 మంది కార్యకర్తలు ఢిల్లీ వెళ్ళినట్లు తెలిసింది. 1966 జూన్ 12 నుంచి 19 వరకు గుంటూరు జిల్లా, తెనాలిలో సమావేశమైన భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) కేంద్ర సంఘం రూపాయి విలువ తగ్గింపును వ్యతిరేకించేవారంతా సభ్యత్వం తీసుకొన్న జాతి ప్రతికూల చర్యకు ఏకగ్రీవంగా తమ నిరసనను వ్యక్తంచేయవలసిందని కోరింది. చైనా, పాకిస్తాను దేశాలతో సరిహద్దు వివాదాలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించుకోవాలని మార్క్సిస్టు నాయకులు ఉద్ఘాటించారు.

విశాఖపట్టణంలో ఐదవ ఉక్కు కర్మాగార స్థాపనకోసం ఆందోళనలు జరిగాయి. సాధారణ ఎన్నికలు సమీపించడంతో రాజకీయ ప్రతిపక్షాలు దీనిని

ఒక సమస్యగా చేయ నిశ్చయించాయి శ్రీ టి. అమృతరావు 15-10-1966 వ తేదీన విశాఖపట్టణంలో నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించినపుడు ఇతర రాజకీయ పక్షాలు కూడా తమ ఆందోళనలను తీవ్రతరం చేశాయి. ఆయనకు సానుభూతి సూచకంగా నిరసన దీక్షలను ప్రారంభించాయి విద్యార్థులుకూడా అధిక సంఖ్యలో ఈ ఆందోళనలో పాల్గొన్నారు. అసాంఘిక శక్తులు స్వేచ్ఛగా వారిలో కలిసిపోయి హింసాయుత చర్యలకు పాల్పడ్డారు. ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు ఆస్తులకు తీవ్ర నష్టం కలిగించారు. రైళ్లను ఆపడంవంటి చర్యలకు పూనుకొని రైల్వే ఆస్తులకుకూడా పెద్ద నష్టం కలిగించారు ఈ దౌర్జన్య చర్యల ఉధృతం అధికమై ఆందోళనలు తీవ్రరూపం దాల్చడంతో పోలీసువారు జోక్యం చేసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. వారు అత్యంత జాగరూకతతో, సహనంతో పరిస్థితిని అదుపులోకి తెచ్చి శాంతి భద్రతలను కాపాడగలిగారు. శ్రీ అమృతరావు 3-11-1966 న తన దీక్ష విరమించారు ఉక్కు కర్మాగార సమస్యపై ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా ప్రతిపక్షాల సభ్యులు శాసన సభ్యత్వానికి రాజీనామా ఇచ్చారు. ఉక్కు కర్మాగారాన్ని విశాఖపట్టణంలో స్థాపించాలని కోరుతూ ప్రజాపార్టీకి చెందిన శ్రీ పత్తి శేషయ్య (ప. గో. జిల్లా) 1-11-1966 నుంచి 29-11-1966 వరకు నిరాహారదీక్షపూనారు.

ఈ సంవత్సరం భారీ పారిశ్రామిక సమ్మెలేవీ జరక్కపోయినప్పటికీ కార్మిక వర్గంలో కొంత అలజడి చెలరేగింది. జంట నగరాల్లోనూ, రాష్ట్రంలోని ఇతర పారిశ్రామిక కేంద్రాల్లోనూ గల కార్మికుల సమస్యలను చేపట్టడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ట్రేడ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రముఖ పాత్ర వహించింది అది అనేక సమిష్టి కార్యాచరణలకు పూనుకొన్నది.

రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వోద్యోగులు జీవన వ్యయం పెరుగుదలను గురించి కరువు భత్యం చాలకపోవడాన్ని గురించి ఆందోళన జరిపారు. ఎన్. జి. ఓ లు, ఉపాధ్యాయులు, నాలుగవ తరగతి ఉద్యోగులతో కూడుకున్న సమిష్టి కార్యాచరణ సంఘం ఇచ్చిన పిలుపును పురస్కరించుకొని ఉద్యోగులు 6-12-1966 వ ప్రదర్శన దినం జరిపారు. 29-12-1966 న ఆందోళనా కార్యక్రమం నిర్వహించారు. 5-1-1966 వ పని నిలుపుదల దినం జరిపారు.

రాష్ట్రంలో తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. తత్ఫలితంగా పంటలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. అవసర వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి.

మన ప్రధాని ఈ ఏడు మన రాష్ట్రాన్ని ఒకసారి సందర్శించారు ప్రధాని తదితర ప్రముఖుల పర్యటనల సందర్భంగా పోలీసు శాఖ చక్కని బందోబస్తు ఏర్పాట్లు చేసింది.

నేరం

1965, 1966 సంవత్సరాల్లో జరిగిన విచారణార్హమైన నేరాలకు జిల్లా వారీగా చూపే వివరణ దిగువ ఇవ్వబడింది. అందులో 1965 వ సంవత్సరపు

అంకెలు అంతిమమైనవి అవి 1965 వ సంవత్సరపు పోలీసు శాఖ వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలోనివి. కాగా 1966 వ సంవత్సరపు అంకెలు తాత్కాలికమైనవి.

వరుస సంఖ్య	జిల్లాపేరు	మొత్తం కేసుల సంఖ్య		విశేషాంశాలు
		1965	1966	
1.	హైదరాబాదు నగరం	. 2676	2320	తగ్గుదల
2.	వైజాగ్ ఉత్తరం	 1065	956	,,
3.	నెల్లూరు	.. 947	757	,,
4	హైదరాబాదు జిల్లా	... 856	772	,,
5.	ఆదిలాబాదు	 555	472	,,
6.	వరంగల్లు	. 745	632	,,
7.	ఖమ్మం	.. 887	746	,,
8.	కరీంనగరు	. 665	644	,,
౯.	వైజాగ్ దక్షిణం	1488	1096	,,
10.	తూ. గోదావరి	. 3240	1828	,,
11.	కృష్ణా	. 3097	1575	,,
12.	గుంటూరు	. 4122	2387	,,
13.	కడప	. 1610	1477	,,
14.	చిత్తూరు	... 1822	1736	,,
		.. 23781	17388	
15.	నిజామాబాదు	... 781	925	పెరుగుదల
16.	ప. గోదావరి	... 1595	1632	,,
17.	కర్నూలు	... 1536	1761	,,
18.	అనంతపురం	... 1005	1038	,,
19.	మెదక్	 471	626	,,
20.	మహబూబ్‌నగరు	... 662	808	,,
21.	నల్గొండ	912	978	,,
22.	విజయవాడ రైల్వే పోలీసు ..	662	816	,,
23.	సికిందరాబాదు ,,	... 172	224	,,
	వెరశిమొత్తం	31,575	26,096	తగ్గుదల

రాష్ట్రంలో గల 23 పోలీసు జిల్లాలకు గాను 14 జిల్లాలలో భారత శిక్షాస్మృతి క్రింద విచారణార్హమైన నేరాల సంఖ్య 1966 లో బాగా, తగ్గినట్లు పై వివరణవల్ల స్పష్టమవుతున్నది. 1965 లో విచారణార్హమైన నేరాలు మొత్తం 31,575 రిపోర్టు చేయబడగా 1966 లో వాటి సంఖ్య 26,096. ఈ విధంగా నేరాలు 17.35 శాతం (5479 నేరాలు) తగ్గాయి.

నేరం (ఖ).— తీవ్ర నేరాలను, దొమ్మీలను జిల్లావారీగా చూపే వివరణ

1965 వ సంవత్సరపు అంకెలు ఆ సంవత్సరపు పోలీసు శాఖ వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలోనివి కాగా 1966 వ సంవత్సరపు అంకెలు తాత్కాలికమైనవి.

జిల్లా పేరు	ఖూనీలు 1965	ఖూనీలు 1966	బందిపోట్లు 1965	బందిపోట్లు 1066	దోపిడి 1965	దోపిడి 966	కన్నపు దొంగతనాలు 1965	కన్నపు దొంగతనాలు 1966	పశువుల దొంగతనాలు 1965	పశువుల దొంగతనాలు 1966	మామూలు దొంగతనాలు 1965	మామూలు దొంగతనాలు 1966	దొమ్మీలు 1965	దొమ్మీలు 1966
(1)	(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		(7)		(8)	
1 హైదరాబాదు నగరం	14	11	—	1	2	1	482	511	11	20	1591	1311	21	23
2. వైజాగ్ (ఉత్తరం)	37	34	—	1	3	3	232	218	46	43	335	333	139	45
3 వైజాగ్ (దక్షిణం)	42	34	3	3	7	11	166	178	23	34	374	425	60	46
4. తూర్పు గోదావరి	43	44	—	1	5	1	335	395	48	58	701	762	87	52
5 పశ్చిమ గోదావరి	40	36	—	—	3	3	366	392	47	60	604	718	105	63
6. కృష్ణా	39	39	—	6	1	2	295	237	37	44	705	801	45	57
7. గుంటూరు	72	78	—	—	5	4	433	394	71	68	953	775	147	54
8. నెల్లూరు	32	39	—	2	1	—	267	220	65	58	291	257	35	11
9. కర్నూలు	115	85	4	—	4	3	338	345	73	122	377	408	109	118

(1)	(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		(7)		(8)	
10 అనంతపురం	65	59	6	—	2	1	232	251	89	97	283	367	80	48
11 కడప	85	78	10	4	11	6	264	344	79	98	468	407	211	159
12. చిత్తూరు	44	41	1	1	20	7	305	419	98	143	680	642	106	50
13 హైదరాబాదు జిల్లా	26	24	3	6	8	8	178	135	26	29	244	239	28	50
14. మెదక్	23	38	6	10	14	13	100	133	27	28	78	122	11	17
15. మహబూబ్‌నగర్	33	30	—	5	2	12	148	172	59	45	93	173	49	67
16 నిజామాబాదు	37	49	12	24	4	12	194	163	25	23	112	174	30	66
17 నల్గొండ	26	33	2	6	3	5	120	134	39	38	168	166	64	95
18 ఆదిలాబాదు	24	26	4	2	5	7	106	85	16	15	135	92	31	22
19. వరంగలు	38	23	4	2	2	4	123	138	34	35	140	138	92	56
20 ఖమ్మం	18	24	—	5	2	2	143	117	30	34	180	175	64	84
21. కరీంనగర్	26	25	4	3	10	2	118	97	35	19	89	106	57	53
22. విజయవాడ రైల్వేపోలీస్	—	2	—	3	—	1	2	6	—	—	532	728	—	—
23. సికిందరాబాదు ..	—	5	—	—	—	1	6	7	—	—	162	182	—	7
మొత్తం	879	857	59	85	114	109	4953	5091	978	1111	9295	9501	1571	1243

ఖూనీలు

1966 లో ఖూనీలు 25 శాతం (22 ఖూనీలు) తగ్గాయి. 1965 లో 879 ఖూనీలు జరగ్గా 1966 లో 857 జరిగాయి.

పెరుగుదల :

మెదక్ జిల్లాలో ఖూనీ కేసుల సంఖ్య 23 నుంచి 38 కి పెరిగింది పెరుగుదల 15
నిజామాబాదు జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య 37 నుంచి 49 కి పెరిగింది . ,, 12
నల్గొండ జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య 26 నుంచి 33 కి పెరిగింది . ,, 7
నెల్లూరు జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య 32 నుంచి 39 కి పెరిగింది ... ,, 7

తగ్గుదల :

కర్నూలు జిల్లాలో ఖూనీ కేసుల సంఖ్య 115 నుంచి 85కు తగ్గింది . తగ్గుదల 30
వరంగల్ జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య 38 నుంచి 23కు తగ్గింది ,, 15
వైజాగ్ దక్షిణం జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య 42 నుంచి 34కు తగ్గింది... ,, 8

హత్యలకు దారితీసిన కారణాలు, ఉద్దేశాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:—

	1965	1966
1. లైంగిక కారణాలు	174	174
2. కుటుంబకలహాలు	138	141
3. కక్షలు	60	63
4. దోపిడీ (లబ్దికోసం)	52	52
5. ఇతర కారణాలు	455	434
మొత్తం	879	864

బందిపోటు

1965 లో 59 బందిపోటు కేసులు రాగా 1966 లో 85 కేసులు వచ్చాయి. ఈ విధంగా బందిపోట్ల సంఖ్య 44.07 శాతం (26 కేసులు) పెరిగింది. సరిహద్దు జిల్లాలయిన మైసూరులోని బీదర్, మహారాష్ట్రలోని నాందేడ్ జిల్లాలకు చెందిన బందిపోటు ముఠాలు సరిహద్దు జిల్లాలయిన నిజామాబాద్, మెదక్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో దోపిడీలు చేయడమే ఈ పెరుగుదల ప్రధాన కారణం. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చుతగ్గులు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :—

పెరుగుదల :

నిజామాబాదు—జిల్లా 12 నుంచి 24 కు పెరిగాయి.. 12 కేసులు పెరుగుదల
కృష్ణాజిల్లా—పోయిన సంవత్సరం కేసులేమీలేక పోగా.
ఇప్పుడు 6 కేసులు వచ్చాయి ... 6 కేసులు పెరుగుదల

ఖమ్మం జిల్లా—పోయిన సం॥రం కేసులేమి లేకపోగా
ఈ ఏడు 5 కేసులువచ్చాయి — 5 కేసులు పెరుగుదల
మెదక్ జిల్లా—6 నుంచి 10 కి పెరిగాయి — 4 కేసులు పెరుగుదల

తగ్గుదల :

అనంతపురం జిల్లా—పోయిన సం॥రం 6 కేసులు రాగా
ఈ ఏడు ఏమీ లేవు — 6 కేసులు తగ్గినాయి
కడప జిల్లా—10 నుంచి 4 కు తగ్గాయి — 6 కేసులు తగ్గినాయి

దోపిడి

1965 లో 114 దోపిడి కేసులు నివేదించబడగా 1966 లో 109 కేసులు నివేదించబడినాయి. అంటే ఈ శీర్షిక క్రింద జరిగిన నేరాలు 4.38 శాతం (5 కేసులు) తగ్గినాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి

పెరుగుదల

మహబూబునగరు జిల్లా—2 నుంచి 12 కు — 10 కేసులు ఎక్కువైనాయి
నిజామాబాదు జిల్లా—4 నుండి 12 కు — 8 కేసులు ఎక్కువైనాయి
విశాఖపట్టణం (దక్షిణం) జిల్లా—7 నుంచి 11 కు — 4 కేసులు ఎక్కువైనాయి

తగ్గుదల :

చిత్తూరుజిల్లా—20 నుంచి 7 కు ... .. 13 కేసులు తగ్గినాయి
కరీంనగర్ జిల్లా—10 నుంచి 2 కు ... .. 8 కేసులు తగ్గినాయి
కడప జిల్లా—11 నుంచి 6 కు ... . 5 కేసులు తగ్గినాయి

కన్నపు దొంగతనాలు

1965 లో 4,953 కన్నపు దొంగతనాల కేసులు నివేదించబడగా 1966లో 5,091 కేసులు నివేదించబడినాయి. అంటే ఈ శీర్షిక క్రింద జరిగిన నేరాలు 2.79 శాతం (138 కేసులు) ఎక్కువైనాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చుతగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి.

పెరుగుదల :

చిత్తూరు జిల్లా—305 నుంచి 419 కు ... 114 కేసులు ఎక్కువైనాయి
కడప జిల్లా—284 నుంచి 344 కు — 60 కేసులు ఎక్కువైనాయి
తూర్పు గోదావరిజిల్లా-335 నుంచి 395కు . 60 కేసులు ఎక్కువైనాయి

తగ్గుదల :

కృష్ణాజిల్లా-295 నుంచి 237 కు . 58 కేసులు తగ్గినాయి
నెల్లూరు జిల్లా-267 నుంచి 220 కు — 47 కేసులు తగ్గినాయి
హైదరాబాదు జిల్లా—178 నుంచి 135 కు ... 43 కేసులు తగ్గినాయి

మామూలు దొంగతనాలు

1965 లో 9,295 మామూలు దొంగతనాల కేసులు నివేదించబడగా 1966 లో 9,501 కేసులు నివేదించబడినాయి. అంటే 1966 లో మామూలు దొంగతనాల కేసులు స్వల్పంగా అంటే 2.2 శాతం (206 కేసులు) పెరిగాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి

పెరుగుదల .

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా—604 నుంచి 718 కి 114 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
కృష్ణా జిల్లా—705 నుంచి 801 కి. 96 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
అనంతపురం జిల్లా—283 నుంచి 367 కి . 84 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
మహబూబ్‌నగరు జిల్లా—98 నుంచి 178 కి 80 కేసులు ఎక్కువైనాయి.

తగ్గుదల.

హైదరాబాదు నగరం—1591 నుంచి 1311 కి 280 కేసులు తగ్గినాయి.
గుంటూరు జిల్లా—953 నుంచి 775 కి .178 కేసులు తగ్గినాయి.

పశువుల దొంగతనాలు

1965 లో 978 పశువుల దొంగతనాల కేసులు నివేదించబడగా 1966 లో 1,111 కేసులు నివేదించబడినాయి అంటే 13.6 శాతం (133 కేసులు) పెరిగాయి. దీనికి నిర్దిష్ట కారణం అంటూ ఏమీ లేదు. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి .

పెరుగుదల :

చిత్తూరు జిల్లా—98 నుంచి 143 కి.. 45 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
కర్నూలు జిల్లా—73 నుంచి 122 కి 49 కేసులు ఎక్కువైనాయి.

తగ్గుదల :

మహబూబ్‌నగరు జిల్లా—59 నుంచి 45 కి . .14 కేసులు తగ్గినాయి
[illegible] జిల్లా—35 నుంచి 19 కి ...16 కేసులు తగ్గినాయి.

దోపిడీలు

1965 లో 1,571 దోపిడీ కేసులు నివేదించబడగా 1966 లో 1,243 కేసులు నివేదించబడ్డాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద చెప్పుకోదగిన తరుగుదల కనిపిస్తుంది. ఈ నేరాలు ఈ ఏడు 20.88 % (328 కేసులు) తగ్గాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి :

పెరుగుదల :

నిజామాబాదు జిల్లా—30 నుంచి 66 కు 36 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
నల్గొండ జిల్లా—64 నుంచి 95 కు...31 కేసులు ఎక్కువైనాయి.
ఖమ్మం జిల్లా-64 నుంచి 84 కు . .20 కేసులు ఎక్కువైనాయి.

తగ్గుదల :

విశాఖ పట్టణం జిల్లా (ఉత్తరం) – 139 నుంచి 45 కి 94 కేసులు తగ్గినాయి.
గుంటూరు జిల్లా—147 నుంచి 54 కి 93 కేసులు తగ్గినాయి.
చిత్తూరు జిల్లా—106 నుంచి 50 కి 56 కేసులు తగ్గినాయి
కడప జిల్లా—211 నుంచి 159 కి 52 కేసులు తగ్గినాయి.

నేరపరిశోధన శాతం

భారత శిక్షా స్మృతి క్రింద విచారించదగ్గ మొత్తం నేరాల్లో ఆచూకి తీసిన నేరాల (పరిష్కరింపబడిన కేసులలో నేరస్థాపన జరిగినవి) శాతం 1965 ఆఖరు నాటికి (అంతిమంగా) 57.37 ఉండగా 1966 ఆఖరునాటికి (తాత్కాలికంగా) 61.93 శాతం ఉన్నది 1966 డిసెంబరు ఆఖరు నాటికి విచారణ జరుగవలసి ఉన్న కేసులను, దర్యాప్తు జరుపబడుతున్న కేసులను పరిష్కరించడంతో ఈ శాతం ఇంకా పెరుగగలదు.

సెక్యూరిటీ కేసులు

భద్రతా నిబంధనల క్రింద 1965 లో 17,984 మంది వ్యక్తుల విషయంలో చర్య తీసుకోబడగా 1966 లో 20,648 మంది వ్యక్తుల విషయంలో చర్య తీసుకోబడింది అంటే 14.81 శాతం (2664 కేసులు) తరుగుదల కనుపిస్తుంది 1965 లో 11,937 మందిని పూచీబద్ధుల్ని చేయగా 1966 లో 15,661 మందిని పూచీబద్ధుల్ని చేయడం జరిగింది.

అలవాటుపడిన నేరస్థుల చట్టం

1966 ఆఖరునాటికి మొత్తం 788 మందిని అలవాటుపడిన నేరస్థుల చట్టం క్రింద ప్రకటించటం జరిగింది వీరిలో 329 మంది మాజీ ప్రకటిత జాతులకు చెందినవారు. 16 మంది మాజీ నేరస్థుల జాతులవారు అలవాటుపడిన నేరస్థుల నియామావళిలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించిన నేరానికిగాను ఈ ఏడు అలవాటుపడిన నేరస్థులపై 110 అభియోగాలు తీసుకురావడం జరిగింది.

ఆత్మహత్యలు

1965, 1966 సంవత్సరాల్లో ఎంతమంది ఆత్మహత్య చేసుకొన్నదీ కారణాల వారీగా ఈ క్రింది వివరణ తెలియజేస్తుంది :

			1965	1966
వ్యాధులు	...	....	1753	1502
గృహకలహాలు	....	....	679	665
నిరుద్యోగం	...	....	26	45
ఋణగ్రస్తత	...	...	31	63
లైంగిక కారణాలు	..	..	53	65
ఇతర కారణాలు	...	...	522	413
		మొత్తం	3064	2753

పోలీసు సిబ్బందికి గృహవసతి

1965–66 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 12.11 లక్షల ఋణాన్ని మంజూరు చేసింది. ఈ మొత్తానికిగాను రూ. 32,93,400 ల వ్యయంతో కూడుకొన్న ఏడు ప్రతిపాదనలు 1966, అక్టోబరులో ప్రభుత్వానికి అందజేయబడ్డాయి ప్రభుత్వం 10–12–66 తేదీగల పి. డబ్లు. డి నెం 2664 జి. ఓ లో రూ 5.70 లక్షల వ్యయంతో యూసఫ్‌గూడాలో బారజాసుల నిర్మాణానికి సంబంధించిన ఒక ప్రతిపాదనను మంజూరు చేసింది ఇతర 6 ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

ఆదాయ మార్గాల పరిస్థితి క్లిష్టంగా ఉండడంవల్ల పోలీసు సిబ్బందికి వసతి గృహాలు నిర్మించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎట్టి మొత్తాన్ని ఇవ్వలేకపోతున్నది. అందుచేత వసతి గృహాల నిర్మాణంపై అయ్యే ఖర్చును భారత ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం మంజూరుచేసే ఋణం మేరకు పరిమితం చేయాలని నిశ్చయించింది.

1966–67 కుగాను పోలీసు గృహవసతి పథకం క్రింద భారత ప్రభుత్వం రెండు ఋణాలు—రూ. 7.5 లక్షలు రూ 8.23 లక్షలు 1967, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో మంజూరు చేసింది. ఈ అప్పు మొత్తంతో పనులు చేపట్టేందుకు చర్య తీసుకోబడుతున్నది.

అదనపు పోలీసు సిబ్బంది

ఈ దిగువ తెలిపిన గ్రామాల్లో తీవ్రమైన కక్షలుండడంవల్ల 1965 లో అదనపు పోలీసు బలాన్ని ఆయాప్రదేశాల్లోని స్థానిక ప్రజల ఖర్చుతో వుంచవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. తూర్పు గోదావరిజిల్లా అమలాపురంతాలూకా చిర్రాయినం, మొల్లతిమొగ, వండిపాలెం, బోలురుపేట, కొత్తపట్నం గ్రామాలు, గుంటూరు జిల్లా బొంపిచెర్ల, మోదుకూరు దానిశివార్లు, కందిపాడు, కర్నూలు జిల్లా చెన్నంపల్లి, గుండ్ల సింగవరం, దేవనబండ, దొర్రిపాడు, జూదేకొండ, బుర్రారెడ్డిపల్లి, చక్రాజువేముల, కడప జిల్లా చవ్వారిపల్లి, నాగూరు, చింతలిగుట్టూరు, అనంతపురం జిల్లా నారాయణరెడ్డిపల్లి, ఎలమకూరు; చిత్తూరు జిల్లా తోకివక్కం; ఖమ్మం జిల్లా ముదిగొండ, ఖానాపురం, సువర్ణపురం, లక్ష్మీపురం.

హోంగార్డులు

1963 లో 8 కంపెనీలతో చిన్న యూనిటుతో రాష్ట్రంలో ప్రారంభించబడిన హోం గార్డుల సంస్థ 15–6–67 నాటికి 11,550 మంది పట్టణ హోంగార్డులతో 105 కంపెనీలకు పెరిగింది. పొదుపుచేయడం అవసరమైనందువ ప్రభుత్వం. 3–5–67 వ తేదీగల మిస్. నెం. 816 ఉత్తరువులో హోంగార్డుల కంపెనీలను 105 నుండి 70 కంపెనీలకు తగ్గించింది. ఈ పథకం 16–6–67 నుండి అమలు పరచబడుతున్నది.

ఉత్సవాల సందర్భంలోనూ, ప్రధానమంత్రి పర్యటన సమయంలోనూ బందోబస్తు విధుల నిర్వహణకు ప్రధాన సంస్థల రక్షణకు, గస్తీవిధులు తద్విధమైన

ఇతర కర్తవ్యాల నిర్వహణకు వారిని అప్పుడప్పుడు వినియోగించడం జరిగింది. అత్యవసర సమయాల్లో వారివల్ల సంఘానికి ఎంతో ప్రయోజనం చేకూరుతుందని వివిధ స్పెషలిస్టు సర్వీసుల్లో శిక్షణ పొందినందున సమ్మెలు మున్నగు సందర్భాల్లో అవసర సర్వీసులు నడపడంలో వారు ఎంతగానో తోడ్పడతారని అనుభవాన్ని బట్టి తెలుస్తున్నది.

ఇటీవల జరిగిన ఉక్కు కర్మాగార ఉద్యమంలో కర్తవ్యనిర్వహణకోసం జంటనగరాలల్లోని, జిల్లాలలోని హోంగార్డులు పిలువబడ్డారు దీనిపట్ల వారు చూపిన ఆసక్తి సంతృప్తికరంగా ఉన్నది. పోలీసులకు సహాయ పడడం, గార్డు విధులు, గస్తీలు, రాకపోకల నియంత్రణ మున్నగు కార్యాలకోసం వారు నియోగించబడ్డారు.

పునర్వ్యవస్థీకరణ తర్వాత, రాష్ట్రంలో జిల్లా వారీగా హోంగార్డుల కంపెనీలుండే స్థలాలను తెలిపే వివరణ ఈ క్రింద ఇవ్వబడింది.—

పునర్వ్యవస్థీకరణ తర్వాత హోంగార్డుల కంపెనీల వివరాలు

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	హోంగార్డులయూనిట్లు ఉండేస్థలం	ప్రస్తుతంఉన్న సంఖ్య		ప్రతిపాదిత	
			కంపెనీలు	ప్లాటూన్లు	కంపెనీలు	ప్లాటూన్లు
1	2	3	4	5	6	7
1.	విశాఖపట్నం(ఉత్తరం)	విజయనగరం	2	—	—	4
		శ్రీకాకుళం	1	—	—	2
2.	విశాఖపట్నం(దక్షిణం)	విశాఖపట్నం	8	—	6	—
		అనకాపల్లి	—	2	—	2
3.	తూర్పు గోదావరి	కాకినాడ	4	—	3	—
		రాజమండ్రి	4	—	2	1
		అమలాపురం	—	2	—	2
4.	పశ్చిమ గోదావరి	ఏలూరు	4	—	3	—
		తణుకు	—	2	—	2
		భీమవరం	—	2	—	1
		తాడేపల్లిగూడెం	—	2	—	1
5.	కృష్ణా	విజయవాడ	8	—	6	—
		మచిలీపట్నం	2	—	1	—
		గుడివాడ	—	2	—	1
6.	గుంటూరు	గుంటూరు	8	—	6	—
		ఒంగోలు	—	2	—	1
		తెనాలి	—	2	—	2
		నరసరావుపేట	—	2	—	1
7.	నెల్లూరు	నెల్లూరు	4	—	2	—
		గూడూరు	—	2	—	2

1	2	3	4	5	6	7
8	చిత్తూరు	చిత్తూరు	1	—	—	2
		తిరుపతి	2	—	1	—
		మదనపల్లి	1	—	—	2
9	కడప	కడప	2	—	1	—
10	అనంతపురం	అనంతపురం	2	—	1	—
		హిందూపురం	—	2	—	2
11	కర్నూలు	కర్నూలు	4	—	2	—
		ఆదోని	1	—	—	2
		నంద్యాల	—	2	—	2
12	మహబూబ్‌నగరు	మహబూబ్‌నగరు	1	—	—	2
13	మెదక్	సంగారెడ్డి	1	—	—	2
		మెదక్	—	2	—	1
14.	నిజామాబాదు	నిజామాబాదు	2	—	1	—
		బోధన్	—	2	—	2
15	అదిలాబాదు	ఆదిలాబాదు	1	—	—	2
		సిర్పూరుకాగజ్‌నగర్	—	2	—	1
16.	కరీంనగర్	కరీంనగరు	1	—	—	2
17.	వరంగల్లు	వరంగల్లు	4	—	2	—
18.	ఖమ్మం	ఖమ్మం	1	—	—	2
19.	నల్గొండ	నల్గొండ	1	—	—	2
20.	సిటీపోలీసు	హైదరాబాదు.				
		సికిందరాబాదు.	25	—	17	—
			95	30	54	48

(శిక్షార్థులు = 1 కంపెని)

పౌర రైఫిలు శిక్షణ పథకం

పౌర రైఫిలు శిక్షణ పథకం ప్రభుత్వంచే ప్రారంభించబడి నిర్వహించబడుతున్నది. ఆయుధాలు (22 రైఫిల్లు) ఉపయోగించడంలో, పౌరులకు జట్లు జట్లుగా ఈ కేంద్రాల్లో స్వల్పకాలంపాటు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. శిక్షణ పొందేవారు. శిక్షణ కోర్సుకు రూ 1 విరాళాన్ని, ఉపయోగించిన మందుగుండు ఖరీదును చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. జాతీయ, అత్యవసర పరిస్థితి దృష్ట్యా సాధ్యమైనంత స్వల్పకాలంలో ఇంకా ఎక్కువ మందికి రైఫిలు షూటింగులో శిక్షణ ఇవ్వడానికి నిర్ణయించబడింది,

కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి 1900 రైఫిళ్లను (22 రైఫిళ్లు) కేటాయించింది అవి ఐదు దఫాలలో అందాయి. ఏవో కొన్ని రైఫిళ్లు కొద్దిగా దెబ్బ తినడం మినహా మిగతావన్నీ బాగానే ఉన్నాయి. వీటిలో 90 రైఫిళ్లు తప్ప మిగతావి పోలీసు సూపర్నెంట్లకు, హైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరుకు పంపిణీ చేయబడినాయి. ఆ 90 రైఫిళ్లు సాయుధ ప్రధాన కార్యస్థానంలో నిల్వ ఉంచబడినాయి 22 మందుగుండుకు సంబంధించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రానికి 10 లక్షల రౌండ్ల 22 మందుగుండ్ల కోటాను పూర్తిగా సరఫరా చేసింది

పౌర రైఫిలు శిక్షణ కేంద్రాలను జిల్లావారీగా చూపే వివరణ ఈ క్రింద పొందుపరచబడింది :

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	పనిచేస్తున్న కేంద్రాల సంఖ్య
1.	విశాఖపట్నం (ఉత్తరం)	....
2	విశాఖపట్నం (దక్షిణం)	6
3	తూర్పు గోదావరి	4
4.	పశ్చిమ గోదావరి	7
5	కృష్ణా	4
6.	గుంటూరు	11
7	నెల్లూరు	10
8.	చిత్తూరు	10
9	అనంతపురం	2
10.	కర్నూలు	6
11.	మెదక్	....
12.	మహబూబ్‌నగరు	7
13.	కడప	4
14.	నిజామాబాదు	1
15	ఆదిలాబాదు	3
16.	కరీంనగరు	..
17.	వరంగల్లు	...
18.	ఖమ్మం	...
19.	నల్గొండ	4
20.	హైదరాబాదు (నగరం)	6
21.	హైదరాబాదు (జిల్లా)	..
	మొత్తం	85

జూదం, స్త్రీలు, బాలికల్లో వ్యభిచారం

జూదాన్ని, స్త్రీల, బాలికల వ్యభిచారాన్ని అరికట్టడంకోసం జూద గృహాలమీద, వ్యభిచార గృహాలమీద తరచుగా దాడిజరిపి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. జూదం ఆడే క్లబ్బులమీద, ఇతర ప్రదేశాలమీద గట్టి నిఘా ఉంచబడి, దాడులు జరపబడ్డాయి. ప్రత్యేకంగా హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాలలోను, రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రధాన పట్టణాలలోను వున్న జూద గృహాలపై దాడులు జరపడంకోసం ప్రత్యేక దళాలు పనిచేస్తున్నాయి. 1956, స్త్రీలు, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం నిర్వహణకు సంబంధించి సాధారణ ప్రాముఖ్యమున్న విషయాలపై ప్రభుత్వానికి సలహాలు యివ్వడంలో ప్రత్యేక పోలీసు అధికార్లతో సహకరించడానికి అనధికార సలహా మండలులను ప్రభుత్వం నియమించింది.

జూదం చట్టం క్రిందను, స్త్రీల, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం క్రిందను నమోదైన కేసులను, వాటి పరిష్కార వివరాలను తెలియచేసే తులనాత్మక వివరణ ఈ క్రింద ఇవ్వబడింది.

సంవత్సరం	ప్రాసిక్యూటు చేసిన కేసులు	నేరస్థాపన చేసిన కేసులు	విడుదలచేసినవి లేదా డిశ్చార్జి చేసినవి	విచారణ జరగవలసి వున్నవి
		జూద చట్టం క్రింద కేసులు		
1965	26,479	22,742	714	3,0[illegible]
1966	27,686	22 661	551	4,474
	1956, స్త్రీలు, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలనచట్టం క్రింద కేసులు			
1965	1,652	1,460	116	76
1966	1,681	1,504	39	138

సాధారణ విషయాలు

1966లో మన రాష్ట్రంలో మునుపెన్నడూ లేనంతగా అనావృష్టి పరిస్థితు[illegible] కారణంగా పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ఆ సంవత్సరం అవసర వస్తువుల [illegible] వాటి ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. ఆ యేడు విశాఖపట్నంలో ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ స్థాపించే విషయమై జరిగిన ఆందోళనే, విద్యార్థుల సమ్మెలు, రాజకీయ పక్షాల ఆందోళనలమూలంగా ఏర్పడిన పరిస్థితిని అదుపులో వుంచడంలో పోలీసుశాఖ మంచి కృషి చేసింది. ఆ సంవత్సరం ఆఖరు మాసాలలో రాజకీయ పక్షాలు ఎన్నికలకు పూర్వం సాగించిన ఉద్యమాల సందర్భాలలో, పోలీసు శాఖ తగు బందోబస్తు ఏర్పాట్లు [illegible]గావించింది. అత్యంత ప్రముఖులైన వ్యక్తులు మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శించినప్పుడు ఎప్పటి మాదిరిగనే పోలీసు సిబ్బంది బందోబస్తుకు రక్షణకు ఏర్పాట్లను చూసింది. ఆందోళనలు, సమ్మెలు మొదలైన వాటి మూలంగా ఎంతో ప్రయాస కలిగినప్పటికీ, పోలీసు సిబ్బంది శాంతి భద్రతలను కాపాడ్డంలోను, నేర నిరోధానికి కట్టుదిట్టంగా కృషిచేయడంలోను విజయంపొందింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందిన ప్రత్యేక పోలీసు యూనిట్లు భారత ప్రభుత్వానికి డెప్యుటేషను మీద సరిహద్దు ప్రాంతాలలో పని చేస్తున్నాయి

దేశంలో వున్న ప్రధానమైన జట్లలో ఒకటిగావున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు వాలీబాల్ జట్టు రాష్ట్రం వెలుపల ఏడు పెద్ద టోర్నమెంట్లలో పాల్గొని, ఆరింటిలో విన్నరుగాను, ఒకదానిలో రన్నరుగాను వచ్చింది ఈజట్టు ఆరు స్థానిక టోర్నమెంట్లలో పాల్గొని, అన్నింటిలోను విజయం సాధించింది

బ్యాంగ్‌కాక్‌లో జరిగిన 5 వ ఆసియా ఆటలలో భారతదేశం పక్షాన ఆడడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు వాలీబాల్ జట్టు నుండి ఇద్దరు వాలీబాల్ ఆటగాళ్లు ఎన్నికయ్యారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు ఫుట్‌బాల్ జట్టు 'ఎ' లీగు టోర్నమెంటులో ప్రథమ స్థానాన్ని నిలుపుకొన్నది సెంట్రల్ పోలీసు లైన్సు జట్లు మూడవ స్థానాన్ని పొందింది

బ్యాంగ్‌కాక్‌లో జరిగిన 5 వ ఆసియా ఆటలలో భారతదేశపు జట్టు పక్షాన ఆడడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు ఫుట్‌బాల్ జట్టునుండి ఒకరు ఎన్నికయ్యారు.

1966 ఫిబ్రవరిలో గౌహాతిలో జరిగిన 15 వ అఖిలభారత పోలీసు ఆటలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు వాలీబాల్ జట్టు పాల్గొని రన్నర్సుగా వచ్చింది. కుస్తీ పోటీలలో మనజట్టు రెండు కాంస్య పతకాలను గెలిచింది వంద మీటర్ల పరుగు పందెంలో మన క్రీడాకారుడు బంగారు పతకాన్ని సాధించాడు.

1966 నవంబరులో అహమ్మదాబాదులో జరిగిన 1966 అఖిలభారత పోలీసు డ్యూటీ మీట్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు జట్లు 24 బహుమతులు (5 ట్రాఫీలు, 7 బంగారు పతకాలు, 9 వెండి పతకాలు, 3 కాంస్య పతకాలు) సాధించాయి. ఆ పోటీలలో ఇన్ని బహుమతులను మరే యితర రాష్ట్రము సాధించలేదు.

ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శించినందుకుగాను ఒక అసిస్టెంటు కమాండెంటుకు పోలీసు, అగ్నిమాపక సేవల పతకం బహూకరించబడింది ప్రాణం కాపాడినందుకుగాను ఒక పోలీసు కానిస్టేబులుకు ప్రధానమంత్రి పతకం బహూకరించబడింది. ప్రతిభావంతమైన సేవ చేసినందుకుగాను పన్నెండుగురు పోలీసు అధికార్లకు పోలీసు పతకాలు ఇవ్వబడ్డాయి.

ఈయేడు అనంతపురంలోని పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలో ఇద్దరు ఐ పి ఎస్. ప్రొబేషనర్లకు, ఆరుగురు పోలీసు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంట్లకు, 60 మంది సబ్ ఇనస్పెక్టర్లకు, 245 మంది రిక్రూట్లకు శిక్షణ ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాక, 95 మంది హెడ్ కానిస్టేబుళ్ళు, 126 మంది పోలీసు కానిస్టేబుళ్ళు రెండున్నర నెలల పునశ్చరణకోర్సు పొందారు. పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలోను, పోలీసు

రిక్రూట్ల పాఠశాలలలోను సక్రమమైన పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతున్నది. పోలీసు కానిస్టేబిళ్ళకు, హెడ్ కానిస్టేబిళ్ళకు, సబ్ ఇనస్పెక్టర్లకు శాస్త్రీయ పరిశోధనా విధానాలలో వచ్చిన ఆధునిక, సాంకేతిక రీతులను తెలియజెప్పడం కోసం పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలోను, పోలీసు రిక్రూట్ల పాఠశాలలలోను వారికి నియతకాలిక పునశ్చరణ కోర్సులు నిర్వహించబడుతున్నాయి.

ఎప్పటివలెనే 1966 లో కూడా పోలీసుశాఖ గణనీయమైన ఫలితాలు సాధించింది. ముమ్ముందు ఇంకా ఉత్తమ ఫలితాలు సాధించడానికి కృషి కొనసాగుతున్నది.

జై హింద్

STATEMENT MADE ON THE DEMAND FOR THE POLICE DEPARTMENT

MR. SPEAKER SIR,

I rise to move the Demand No XIII concerning the Police Department

The Budget Estimates for 1967-68 provide for a gross demand of Rs. 9,61,79,000 as against the estimate of Rs 8,65,08,000 for 1966-67. Vote on account for the first 4 months of the current financial year was obtained to the extent of Rs 3,02,88,900 (voted) and Rs. 3;300 (charged). The increase is mainly due to incremental rise in pay and allowances of the employees.

The maintenance of law and order and the prevention and detection of crime, are the important functions of the Police Department Law and Order was well maintained throughout the year, 1966. The State continued to be free from communal disturbances except for some troubles in Hyderabad City, Nizamabad and Warangal districts. The year 1966 proved to be a crucial year for the Police of the State in view of the series of agitations launched by opposition Political Parties, Students, Labour and Service Organisations on several issues Inspite of the heavy strain imposed on it, the Police Force rose to the occasion and maintained Law and Order effectively.

The National Council of the C.P I which met at Hyderabad from 9th to 15th June 1966 discussed about the devaluation of the Rupee, the Indo-U S Foundation, the National Emergency and the Food situation in the country The National Council decided to organise mighty mass demonstrations in this connection in front of the Parliament at New Delhi, on 1st September, 1966 In pursuance of this, about 2,000 volunteers are reported to have gone to Delhi from Andhra Pradesh to participate in the demonstration. The Central Committee of the C.P I (M) which met at Tenali (Guntur district) from 12th to 19th June, 1966 invited all those opposed to devaluation of the Rupee to raise their voice unitedly against the anti-national action of the Government. The Marxist leaders urged a peaceful settlement of the border dispute with China and Pakistan.

There were agitations for the location of the Fifth Steel Plant at Visakhapatnam. With the approach of the General Elections, the opposition Political Parties were bent upon

making this an issue. When Sri T. Amrutha Rao, commenced his fast on 15th October, 1966 at Visakhapatnam other Political Parties also intensified their agitations and started protest fasts in sympathy with him. Students increasingly joined the agitation and unsocial elements freely mixed with them and indulged in violent activities causing extensive damages to public and private properties, interfering with the running of trains and causing considerable damages to the railway property. As the tempo of these violent activities increased and the agitations assumed a serious turn, the Police had to interfere and managed the situation with utmost care and patience and maintained Law and Order. Sri Amrutha Rao gave up his fast on 3rd November, 1966. Protesting against the attitude of the Government on the Steel Plant issue, the members of the opposition parties resigned from the Assembly. Sri Patti Seshaiah, Praja Party (W.G) went on fast from 1st November 1966 to 29th November, 1966 demanding the location of Steel Plant at Visakhapatnam.

Labour was rather restive during the year though there were no major Industrial Strikes. The A.P.T.U.C. took an active part in taking up the problems of the workers in the twin-cities and in other industrial centres in the State. It has sponsored several joint actions.

The white coller employees in the State agitated over the inadequate D A. and the rise in the cost of living. In pursuance of the call given by the Joint Council of Action of Unions and Associations of State Employees, Andhra Pradesh, consisting of N.G.Os , Teachers and Fourth Class Employees, the employees observed Demonstrations' Day on 6th December, 1966, agitational programme on 29th December 1966 and quit work day on 5th January, 1967.

Severe drought conditions prevailed in the State, resulting in failure of crops and rise in prices of essential commodities.

The Prime Minister of India visited the State once during the year. Elaborate bandobust arrangements were made by the Police during the visits of the Prime Minister and other high personages during the year.

Crime:

(*a*) A statement showing the district-wise incidence of cognizable crimes during 1966 (provisional figures) in relation to the final figures of 1965, as given in the Annual Administration Report of the Police Department for 1965, is furnished hereunder.—

S No	Name of the District	Total Number of cases 1965	1966	Remarks
1	Hyderabad City	2,676	2,320	Decrease
2.	Vizag North	1,065	956	Do.
3.	Nellore	947	757	Do.
4.	Hyderabad District	856	772	Do.
5	Adilabad .. .	555	472	Do
6.	Warangal	745	632	Do.
7.	Khammam .. .	887	746	Do.
8.	Karimnagar . .	665	644	Do.
9.	Vizag South .	1,488	1,086	Do.
10.	East Godavari . .	3,246	1,828	Do.
11.	Krishna .	3,097	1,575	Do.
12	Guntur	4,122	2,387	Do.
13.	Cuddapah	1 610	1,477	Do.
14.	Chittoor . .	1,822	1,736	Do.
		23,781	17,388	
15.	Nizamabad	781	825	Increase.
16.	West Godavari .	1,593	1,632	Do
17.	Kurnool .	1,536	1,761	Do
18	Anantapur .	1,005	1,038	Do
19.	Medak	471	626	Do.
20.	Mahaboobnagar .. .	662	808	Do.
21.	Nalgonda ..	912	978	Do
22.	Vijayawada Railway Police	662	816	Do.
23.	Secunderabad Railway Police.	172	224	Do
	Grand Total .	31,575	26,096	Decrease.

The Statement reveals that in 1966 there was marked decrease in the number of cognizable crimes, under the I.P.C. in 14 districts out of the 23 Police Districts in the State. A total number of 26,096 cognizable crimes was reported during the year 1966 as against 31,575 during the year 1965, thus recording a decrease by 17.35 % (5479 cases).

(Statement)

Crime (b)—A statement showing the District-wise incidence 1966 in relation to the figures of 1965 as given in the for 1965 is furnished hereunder:

	Name of the District	Murder		Dacoity		Robbery	
		1965	66	1965	66	1965	66
	(1)	(2)		(3)		(4)	
1.	Hyderabad City	14	11		1	2	1
2.	Vizag North	37	34	.	1	3	3
3	Vizag South ..	42	34	3	3	7	11
4.	East Godavari	43	44		1	5	1
5.	West Godavari	40	36		..	3	3
6.	Krishna	39	39		6	1	2
7.	Guntur	72	78			5	4
8.	Nellore	32	39		2	1	
9.	Kurnool .	115	85	4		4	3
10.	Anantapur	65	59	6	.	2	1
11.	Cuddapah . .	85	78	10	4	11	6
12.	Chittoor	44	41	1	1	20	7
13.	Hyderabad district .	26	24	3	6	8	8
14.	Medak	23	38	6	10	14	13
15.	Mahaboobnagar .	33	30		5	2	12
16.	Nizamabad	37	49	12	24	4	12
17.	Nalgonda . .	26	33	2	6	8	5
18.	Adilabad .	24	26	4	2	5	7
19.	Warangal .	38	23	4	2	2	4
20.	Khammam .	18	24		5	2	2
21.	Karimnagar .	26	25	4	3	10	2
22.	Vijayawada R.P. .	.	2	..	3	..	1
23.	Secunderabad R.P.	..	5		.	.	1
	Total .	879	857	59	85	114	109

of Grave Crimes and Riotings (Provisional figures) during Annual Administration Report of the Police Department

H Bs		*Cattle thefts*		*Ordinary thefts*		*Rioting*	
1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966
(5)		(6)		(7)		(8)	
482	511	11	20	1,591	1,311	21	23
232	218	46	43	335	333	139	45
166	178	23	34	374	425	60	46
335	395	48	58	701	762	87	52
366	392	47	60	604	718	105	63
295	237	37	44	705	801	45	57
433	394	71	68	953	775	147	54
267	220	65	58	291	257	35	11
338	345	73	122	377	408	109	118
232	251	89	97	283	367	80	48
264	344	79	98	468	407	211	159
305	419	98	143	680	642	106	50
178	135	26	29	244	239	28	5)
100	133	27	28	78	122	11	17
148	172	59	45	93	173	49	67
194	163	25	23	112	174	30	66
120	134	39	33	168	166	64	95
106	85	16	15	135	92	31	22
123	138	34	35	140	133	92	56
143	117	30	34	180	175	64	84
118	97	35	1)	89	106	57	53
2	6	..	..	532	728	.	.
6	7	..	..	162	182	..	7
4,953	5,091	978	1,111	9,295	9,501	1,571	1,243

MURDER:

The incidence of murders during the year 1966 recorded a decrease of 2.5% (22 cases) with 857 cases as against 879 cases during 1965.

Increase.

Medak district from 23 to 38 cases—increase by 15.

Nizamabad district from 37 to 49 cases—increase by 12

Nalgonda district from 26 to 33 cases—increase by 7.

Nellore district from 32 to 39 cases—increase by 7.

Decrease:

Kurnool district from 115 to 85 cases—decrease by 30

Warangal district from 38 to 23 cases—decrease by 15.

Vizag South district from 42 to 34 cases—decrease by 8

A break-up of murders on the basis of causes and motives is furnished below:—

		1965	1966
1.	Sexual Causes	174	174
2.	Family disputes	138	141
3.	Factions	60	63
4.	Robbery (for gain)	52	52
5.	Other causes	455	434
	Total	879	864

DACOITY.

85 cases of dacoity were reported during 1966 as against 59 cases during 1965. Incidence of crime under this head thus recorded an increase of 44.07% (26 cases) which was mainly due to the depradations of professional gangs from the border districts of Bidar of Mysore State and Nanded of Maharashtra State in the border districts of Nizamabad, Medak and Mahaboobnagar. Marked fluctuations under this head are as follows:—

Increase.

Nizamabad district from 12 to 24 cases—increase by 12.

Krishna district from nil to 6 cases—increase by 6.

Khammam district from nil to 5 cases—increase by 5.

Medak district from 6 to 10 cases—increase by 4

Decrease·

Anantapur district from 6 to nil—decrease by 6 cases.

Cuddapah district from 10 to 4—decreased by 6 cases.

ROBBERY:

109 cases of robbery were reported during the year 1966 as against 114 cases during the previous year. Crime under this head thus recorded a decrease of 4.38% (5 cases). Marked fluctuations under this head are as follows·—

Increase:

Mahboobnagar district from 2 to 12 cases—increased by 10.

Nizamabad district from 4 to 12 cases—increase by 8.

Vizag South district from 7 to 11 cases—increase by 4.

Decrease:

Chittoor district from 20 to 7 cases—decrease by 13.

Karimnagar district from 10 to 2 cases—decrease by 8

Cuddapah district from 11 to 6 cases—decrease by 5.

HOUSE-BREAKINGS:

5091 cases of house breaking were reported during the year 1966 as against 4953 cases during the previous year. Incidence of crime under this head thus recorded a slight increase of 2.79% (138 cases). Marked fluctuations under this head are as follows:—

Increase:

Chittoor district from 305 to 419 cases—increase by 114.

Cuddapah district from 264 to 344 cases—increase by 80.

East Godavari district from 335 to 395 cases—increase by 60.

Decrease:

Krishna district from 295 to 237 cases—decrease by 58.

Nellore district from 267 to 220 cases—decrease by 47.

Hyderabad district from 178 to 135 cases—decrease by 43.

ORDINARY THEFTS:

The incidence of ordinary thefts during 1966 recorded a negligible increase 2 2% (206 cases) with 9501 cases reported in 1966 as against 9295 cases during the previous year. Marked fluctuations under this head are as follows —

Increase:

West Godavari district from 604 to 718 cases—increase by 114

Krishna district from 705 to 801 cases—increase by 96.

Anantapur district from 283 to 367 cases—increase by 84.

Mahboobnagar district from 93 to 173 cases—increase by 80.

Decrease.

Hyderabad City from 1591 to 1311 cases—decrease by 280.

Guntur district from 953 to 775 cases—decrease by 178

CATTLE THEFT:

1111 cases of cattle theft were reported during 1966 as against 978 cases in 1965 thus recording an increase of 13 6% (133 cases) which was not due to any specific factor. Marked fluctuations under this head are as follows —

Increase:

Chittoor district from 98 to 143 cases—increase by 45

Kurnool district from 73 to 122 cases—increase by 49.

Decrease:

Mahboobnagar district from 59 to 45—decrease by 14.

Karimnagar district from 35 to 19—decrease by 16

RIOTING CASES:

1243 cases of rioting were reported during 1966 as against 1571 cases during the previous year Crime under this head thus recorded an appreciable decrease of 20 88% (328 cases). Marked fluctuations under this head are as follows:—

Increase:

Nizamabad district from 30 to 66 cases—increase by 36.

Nalgonda district from 64 to 95 cases—increase by 31.

Khammam district from 64 to 84 cases—increase by 20.

Decrease:

Vizag North district from 139 to 45—decrease by 94
Guntur district from 147 to 54—decrease by 93
Chittoor district from 106 to 50—decrease by 56.
Cuddapah district from 211 to 159—decrease by 52

Percentage of detection:

The percentage of detection of total cognizable crime under the I.P.C (cases convicted to cases disposed of) at the end of 1966 stood at 61 93% (provisional) as against 57 37% (final) at the end of 1965 This is bound to improve further with the disposal of the cases pending trial and under investigation at the end of December, 1966.

SECURITY CASES:

20,648 persons were put up under the security sections during the year 1966 as against 17.984 persons during 1965 thus recording an increase of 14.81% (2664 cases) 15,661 persons were bound over during 1966 as against 11 937 persons during the previous year.

HABITUAL OFFENDERS ACT:

In all 788 persons were notified under the Habitual Offenders Act upto the end of 1966 Of these 329 are ex. NTMs and 16 are ex CTD gang members. 110 prosecutions were launched against habitual offenders during the year for violating the provisions of the Habitual Offenders Rules.

SUICIDES:

The following statement shows the position regarding suicides motive-wise for the years 1965-66.

	1965	1966
Diseases	1,753	1,502
Domestic quorrels	679	665
Unemployment	26	45
Indebtedness	31	63
Sexualcases	53	65
Other causes	522	413
Total ..	3,064	2753

Housing of the Force.

The Government of India sanctioned a loan of Rs 12 11 lakhs for 1965-66 and towards this amount, seven proposals costing Rs 32,93,400 are under active consideration of Government The Government have since sanctioned one proposal relating to the construction of barracks at Yousufguda, at a cost of 5 70 lakhs in G O No. 2664, Public Works Department, dated 10th December 1966 The other 6 proposals are under consideration of Government.

Owing to the difficult ways and means position, the State Government have not been able to give any amount for the construction of quarters for the force and have, therefore, decided that the expenditure on the construction of quarters should be limited to the extent of the loan sanctioned by the Government of India each year.

During January and February 1967, the Government of India have sanctioned two loans of Rs 7 5 lakhs and 8.23 lakhs under the Police Housing Scheme during 1966-67 and action is being taken to take up works against this loan amount.

Additional Force:

The existence of acute factions necessitated the quartering of additional police during the year 1965 at the cost of the inhabitants in the villages of Amalapuram taluk, Chirrayanam, Mollatimoga, Pandipalem, Bolurupeta and Kothapatnam of East Godavari district, Rompicherla of Guntur district, Mudukur and its hamlets Kandepadu of Guntur district, Chennampalli, Gundlasingavaram, Devanabanda, Dornipad, Judekonda, Burra Reddipalli and Chakarajuvemula of Kurnool district, Chavvaripalli, Nagoor, Chintaligutta of Cuddapah district, Narayanareddipalli, Elamakur of Anantapur district, Thookivakkam of Chittoor district, Mudiganda, Khanapuram and Suvarnapuram and Lakshmipuram of Khammam district.

Home Guards:

The Home Guards Organisation which was started in the State in 1963 with a small unit of 8 companies was increased to 105 companies as on 15th June 1967 with a sanctioned strength of 11,550 Urban Home Guards In view of the imperative need for economy in expenditure, the Government in their Order Ms. No 816, dated 3rd May 1967

have reduced the Home Guards Companies from 105 to 70 Companies. The scheme has been implemented with effect from 16th June 1967.

The Home Guards were deployed on bandobust duties for festivals and the Prime Minister's visit, for the protection of vital installations, patrol duties and other similar tasks from time to time. Experience shows that they are useful to the community in times of emergency and are of help in running the essential services in the event of strikes, etc, as they have been trained in the various specialist services.

The Home Guards in the twin cities and districts were called on for duty during the recent Steel Plant agitation. The response was satisfactory. They were utilised to assist the Police and were detailed for guard duties, patrol duties, traffic control, etc.

A statement showing the district-wise location of Home Guards Companies in the State after reorganisation is furnished hereunder

Re-organised strength of Home Guards Companies.

Sl. No.	District.	Places of Home Guards Units.	Existing Strength		Proposed Strength	
			Coy.	Pl.	Coy.	Pl.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1.	Vizag North	Vizianagaram	2	..	..	4
		Srikakulam	1	..	..	2
2.	Vizag South	Visakhapatnam	8	..	6	..
		Anakapalli	..	2	..	2
3.	East Godavari	Kakinada	4	..	3	..
		Rajahmundry	4	..	2	1
		Amalapuram	..	2	..	2
4.	West Godavari	Eluru	4	..	3	..
		Tanuku	..	2	..	2
		Bhimavaram	..	2	..	1
		Tadepalligudem	..	2	..	1
5.	Krishna	Vijayawada	6	..	6	..
		Machilipatnam	2	..	1	..
		Gudivada	..	2	..	1
6.	Guntur	Guntur	8	..	6	..
		Ongole	..	2	..	1
		Tenali	..	2	..	2
		Narasaraopet	..	2	..	1

1	2	3	4	5	6	7
7	Nellore	Nellore	4		2	.
		Gudur	..	2	..	2
8	Chittoor	Chittoor	1			2
		Tirupathi	2		1	
		Madanapalli	1			2
9	Cuddapah	Cuddapah	2	.	1	..
10	Anantapur	Anantapur	2		1	..
		Hindupur	..	2	..	2
11	Kurnool	Kurnool	4	..	2	.
		Adoni	1			2
		Nandyal		2		2
12	Mahaboobnagar	Mahaboobnagar	1			2
13	Medak	Sangareddy	1			2
		Medak		2	.	1
14	Nizamabad	Nizamabad	2		1	
		Bodhan		2	..	2
15	Adilabad	Adilabad	1		.	2
16	Karimnagar	Karimnagar	1			
		Sirpur Kagaznagar	.	2	.	1
17	Warangal	Warangal	4		2	
18.	Khammam	Khammam	1			2
19.	Nalgonda	Nalgonda	1			2
20	City Police	Hyderabad and Secunderabad.	25		17	
			95	80	54	48

(3 Platoons=1 Company.)

CIVILIAN RIFLE TRAINING SCHEME:

The Civilian Rifle Training Scheme has been sponsored and is being administered by the Government Training in the handling of fire arms (22 rifles) is imparted at the Centres for short period to Civilians in successive batches. Trainees have to pay a subscription of Re. 1 per training course and the cost of the ammunition used In view of the National Emergency, it was decided to train more and more people in rifle shooting in as short a time as possible.

The Government of India have allotted 1,900 rifles (.22 rifles) for the State and they have been received in five consignments and taken delivery of in good condition except some minor damages to some of the rifles. These rifles have been distributed to Superintendents of Police and Commissioner of Police, Hyderabad except 90 rifles which have been kept as reserve in the Armed Headquarters. As regards .22 ammunition, the Government of India have supplied full quota of 10 lakh rounds of .22 cartridges to this State.

A district-wise statement showing the location of the Civilian Rifle Training Centres is furnished below.—

Sl. No.	*District.*	*No. of Centres functioning*
1.	Vizag North	..
2.	Vizag South .. .	6
3	East Godavari	4
4.	West Godavari	7
5.	Krishna	4
6.	Guntur	11
7.	Nellore	10
8.	Chittoor	10
9.	Anantapur	2
10.	Kurnool	6
11.	Medak	..
12.	Mahaboobnagar	7
13.	Cuddapah	4
14.	Nizamabad	1
15.	Adilabad	3
16.	Karimnagar	..
17.	Warangal	..
18	Khammam	..
19.	Nalgonda	4
20.	Hyderabad City .. .	6
21.	Hyderabad district	..
	Total	85

GAMBLING AND IMMORAL TRAFFIC IN WOMEN AND GIRLS:

Effective measures have been taken to arrest the evils of gambling and immoral traffic in women and girls by conducting frequent raids on gambling dens and brothel houses. Close watch has also been kept on clubs and other places of gambling and raids were conducted Specially in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad and other important towns in the State, special squads are functioning to conduct raids on gambling dens. The Government have appointed non-official Advisory Bodies for associating with the Special Police Officers to advise them on questions of general importance regarding the working of the Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act, 1956

A comparative statement showing the cases booked under the Gambling Act and Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act together with their disposal is furnished below —

Cases under Gambling Act.

Year.	Prosecuted	Convicted	Acquitted or discharged	Pending trial
1965	26,479	22,742	714	3,023
1966	27,686	22,661	551	4,474
Cases under Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act, 1956.				
1965	1,652	1,460	116	76
	1,681	1,504	39	138

GENERAL:

There were unprecedented drought conditions in the State during the year 1966 resulting in the failure of crops. Scarcity of essential commodities prevailed during the year resulting in a steep rise in their prices. The Police did good work during the year in controlling the situations arising out of the agitation for the setting up of a steel plant at Visakhapatnam, students strikes and the agitations of Political Parties. During the last months of the year, the Police made adequate bandobust arrangements at the pre-election campaigns of political parties. The Police were, as usual, deployed on bandobust and security arrangements in connection with the visits of high personages and dignitaries during the year. Despite the stresses and strains caused by the agitations,

strikes, etc , the Police were by and large successful in maintaining law and order and in keeping an effective control over crime.

Units of the Andhra Pradesh Special Police on deputation to the Government of India are serving in the border areas.

The A.P P. Volley Ball team which is one of the leading teams in the Country participated in seven outside major tournaments and were winners in six and runners up in the other The team also participated in six local tournaments and won all.

Two volley ball players from the A.P.P. Volley Ball team were selected to represent India in the 5th Asian Games held at Bangkok.

The A.P.P. Football team retained its top place in the 'A' League Tournament while the C.P.L. team came out third.

One football player of the A.P.P. team was selected to play for the Indian team in the 5th Asian games held at Bangkok.

In the XV All-India Police Games held at Gauhati in February 1966 the A.P.P. Volley Ball team participated and was runners-up. The Wrestling team won two bronze medals and our athlete won the gold medal in the hundred metres run.

In the All-India Police Duty Meet, 1966 held in Ahmedabad in November, 1966, the A.P.P. teams secured 24 prizes (5 trophies, 7 gold medals, 9 silver medals and 3 bronze medals) which is the maximum number of prizes secured by any State in this meet.

One Assistant Commandant was awarded Police and Fire Services Medal for gallantry. One Police Constable was awarded Prime Minister's Medal for life saving. 12 Police Officers were awarded Police Medals for meritorious service.

The Police Training College, Anantapur trained 2 I.P.S. Probationers, 6 Deputy Superintendents of Police Cadets, 60 Sub-Inspectors, 245 recruits during the year. Besides this 95 Head Constables and 126 Police Constables had 2½ months refresher course. The training imparted at the Police Training College and Police Recruits Schools is on sound lines. Periodical Refresher Courses for Police Constables, Head Constables and Sub-Inspectors are conducted in the Police Training College and the Police Recruits Schools to acquaint them with the latest techniques in the scientific methods of investigation.

A good year's work continued to be turned out by the Police during 1966 and efforts are being continued to achieve even better results.

[redacted]